Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu. św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 45 Wydanie P

Poznań, wtorek dnia 30 stycznia 1334

Rok 29

Poznań, 29 stycznia.

Żydowski „idealizm" i żydowska praktyka

Nasz korespondent śląski pisze:

Bliskość granicy niemieckiej, ciągnącej się nieprzerwanie wzdłuż zachodniej rubieży województwa śląskiego i Zagłębia Dąbrowskiego, którą z każdego zakątka tych obszarów osiągnąć można najdalej w 2—3 godziny, daje palącej tutaj kwestji żydowskiej szczególny posmak.

Żydzi to rasa inteligentna i wrażliwa, nawet przewrażliwiona, obdarzona wschodnią skłonnością do przesady zwłaszcza w sprawach ją bezpośrednio dotyczących. Stary, wytrawny humor żydowski i tutaj ich nie opuszcza, jako, że Żydzi są bardzo zdolni do satyry po tylu wiekowych oświadczeniach z samymi sobą i obcemi narodowościami, satyry, przepojonej niekiedy humorem wprost szubienicznym, często w odniesieniu do świata chrześcijańskiego przechodzącej w świadomy cynizm. Poruszaliśmy już tutejsze sprawy żydowskie od strony, że tak powiemy, zewnętrznej, spróbujemy więc dla uzupełnienia podejść do nich od wewnątrz, z punktu widzenia samych Żydów.

Ostatnie wypadki w Niemczech w stosunku do Żydów przywróciły również i u nas aktualność niektórym „delikatnym" stronom kwestji żydowskiej, które zazwyczaj przy traktowaniu całokształtu sprawy dyskretnie pomijało się lub wspominało tylko mimochodem. Takiej np. kwestji przechrztów nie można u nas odłączyć od całości zagadnienia, gdyż w gruncie rzeczy konsekwencje są jedne i te same. Weźmy wielkie przedsiębiorstwa tutejsze, a zobaczymy, że prawie wszystkie wyższe stanowiska dyrektorów, nawet naczelnych, prokurentów i t. d. obsadzone są przez Żydów, którzy coprawda się wychrzcili, lecz posiadają wśród swych nienawróconych (a raczej mniej praktycznych) krewnych i przyjaciół podawnemu koligacje, które wszak nadal obowiązują.

Wynik jest podobny jak i w innych zjawiskach zalewu żydowskiego. Ustępują dyrektorzy, prokurenci i kierownicy Niemcy, spensjonowani skutkiem podeszłego wieku lub też ucieczki z powodu różnych macherek, tak u nas częstych, a ich miejsca zajmują — „Polacy" w cudzysłowie, noszący naturalnie czysto polskie, nawet „historyczne" nazwiska i imiona, tchnące poprostu duchem prastarej słowiańszczyzny z czasów Lecha, Czecha i Rusa. To ostatnie zjawisko, pod wpływem powiewu z Niemiec i obawy, że także inne narody mogą wreszcie przejrzeć na oczy, stało się wśród tutejszych Żydów bardzo modne. Charakterystyczne w tym względzie są słowa jednego ze znajomych autora niniejszej korespondencji. Znajomy ten jest Żydem, otwarcie do swej żydowskości się przyzwyczajającym, co jest o tyle interesujące, że jedynie własne jego oświadczenie może stwierdzić tę jego przynależność rasową, gdyż ani wymową, ani powierzchownością i zachowaniem się nie różni się od najbardziej rodowitego Polaka. Oto co on opowiada:

— „Fajersztajn nazywa się teraz Krzemieniecki, a syna nazwał Leszkiem. Nie wiem, czy Białym czy Czarnym, ale w każdym razie chłopak jest porządnie kędzierzawy i nos ma — delikatnie mówiąc — rasowo niesłowiański. Nieraz już takim ludziom mówiłem, że jeśli my, Żydzi otwarci, wydajemy „Nasz Przegląd", to „mechesi" powinni wydawać „Nasz Wygląd", gdyż trafniej problematu asymilacji w dwóch słowach nie da się ująć..." —

Na temat asymilacji dużo się mówi wśród Żydów, zwłaszcza w sferach inteligencji. Starzy ortodoksi z pod znaku „Agudy" czy nawet „Mizrachi" twierdzą, że młodzież, ucząc się w szkołach publicznych z polskim językiem wykładowym, najdalej za dwa pokolenia zapomni żargonu, sjoniści zaś ubolewają nad tem, że to narzecze, noszące bądźcobądź pewne cechy narodowe żydowskie naskutek wielowiekowego używania, zaginie na rzecz języka tubylczego, a nie właściwego języka narodowego Żydów — hebrajskiego, gdyż tego ostatniego nikt z Żydów nie chce się uczyć, za wyjątkiem chyba „chaluców", emigrujących do Palestyny.

Z wyjątkiem wymierających ortodoksów i komunistów żydowskich, reszta Żydów coraz bardziej skłania się ku sjonizmowi. Pomijając jednak ideologję zdeklarowanych sjonistów czystej wody, którzy widzą jedyne rozwiązanie kwestji żydowskiej w przesiedleniu się Żydów, jeśli nie wszystkich, to przynajmniej ich nadwyżki do Palestyny oraz w rozbudowaniu tam własnego państwa, sjonizm większości Żydów tutejszych da się dobrze określić przez przysłowie o trzymaniu naraz dwóch srok za ogon. Chcieliby oni mieć i potężne państwo żydowskie w Palestynie i swoje państwo w Polsce. Sjonizm ten jest tak swoisty, że trudno nam jest go zrozumieć, a że i Żydzi sami różnie go pojmują, dowodzą ustawiczne walki wśród nich na tem tle.

O tem jednak za następnym razem.

Katowice. JOACHIM KORK.

Przesilenie we Francji przeciąga się

Prezydent Lebrun pragnie powierzyć tworzenie rządu osobistości, znajdującej się ponad partjami — dotychczas bezskutecznie — Prawdopodobnie radykali pozostaną u steru

OŚWIADCZENIA PRZYWÓDCÓW

Paryż. (PAT.) Prezydent Lebrun w ciągu wczorajszego dnia przeprowadził szereg konferencyj z poszczególnymi politykami, celem wysondowania opinji. Do pałacu Elizejskiego kolejno przybywali na konferencję deputowani: Tardieu, Herriot, Barthou, Malvy. Caillaux, Marin.

Tardieu oświadczyć miał, iż **tylko rząd jedności narodowej z nowym człowiekiem na czele może przeprowadzić trzy najpilniejsze zadania: sanację życia publicznego, budżet, oraz, o ile tego zajdzie potrzeba, rozwiązanie parlamentu.** Herriot po konferencji odmówił dziennikarzom złożenia jakiejkolwiek deklaracji.

Barthou wypowiedzieć się miał **za rządem narodowym ocalenia publicznego** z udziałem kilku osobistości politycznych pierwszoplanowych. Caillaux zaś opowiedział się za rządem „ludzi, na którychby się bez zastrzeżeń zgodziła cała opinja publiczna". Marin wreszcie stwierdził, że przed Francją stoi nietylko zagadnienie wyjścia z afery Stawiskiego, lecz również **kwestja zbrojeń niemieckich.**

GŁOSY PRASY

Paryż. (PAT.) Prasa francuska przyjęła bez zbytniego zdziwienia dymisję gabinetu Chautemps, podnosząc, iż z chwilą ustąpienia ministra sprawiedliwości Raynaldy sprawa ta była już przesądzona. Prasa podkreśla jednak, iż Chautemps odniósł ostatnio poważne sukcesy polityczne m. in. w izbie i w senacie.

Niektóre dzienniki wyrażają przypuszczenie, że nowy rząd będzie miał takie same nastawienie polityczne, jak i gabinet Chautemps i wyrażają przekonanie, że prezydent Lebrun powierzy misję tworzenia gabinetu Herriotowi. Z drugiej znów strony część prasy wyraża przypuszczenie, że po Chautemps przyjdzie znów Daladier. Daladier według tych przypuszczeń utworzy rząd w nowym składzie, pozostając on bowiem w złych stosunkach z socjalistami.

„Le Journal" w następujący sposób oświetla obecną sytuację: Należy prześwietlić bez żadnych względów popełnione błędy, zarządzić bez litości konieczne sankcje — to zadowoli opinję publiczną. Należy wyrwać kraj z utartej drogi skandalu i skierować go ku ciężkim wysiłkom, które zapewnią rozwój gospodarczy i bezpieczeństwo. Oto jest zadanie nowego rządu.

STANOWISKO RADYKAŁÓW

Paryż. (PAT.) Grupa radykałów socjalnych obradowała pod przewodnictwem Herriota. Po naradzie ogłoszono komunikat następujący: Grupa wyraża wdzięczność b. premjerowi Chautemps za jego wysiłki, mające na celu uzdrowienie budżetu, za jego politykę pokojową, jak również za odwagę, z jaką szukał prawdy, walczył z atakami kalumnij, zachowując nienaruszoną większość republikańską, tak niezbędną do przeciwstawiania się naporowi faszyzmu.

W POSZUKIWANIU KANDYDATA

Paryż. (PAT.) Prezydent Lebrun, pragnąc przeprowadzić szerokie konsultacje polityczne ze względu na wyjątkowe trudne okoliczności w jakich odbywa się obecne przesilenie, poświęcił całą niedzielę na konferencję. W ciągu popołudnia sytuacja była dość niesprecyzowana, jednak wiele osobistości politycznych, z któremi przeprowadzał rozmowy prezydent, wypowiedziało się jasno, iż należy utworzyć rząd ocalenia publicznego. Aby zapewnić gabinetowi maksimum autorytetu, mówi się o mianowaniu premjerem jednego z senatorów. Wymieniane jest nazwisko Henri Cherona oraz Ludwika Barthou oraz b. prezydenta Doumergue.

ZNÓW HERRIOT LUB DALADIER?

Paryż. (PAT.) Po odmowie Doumergue'a, którą b. prezydent republiki usprawiedliwił swoim wiekiem, prasa przewiduje, iż prez. Lebrun zwróci się z propozycją do innej osobistości, stojącej ponad partjami. Wymieniane jest nazwisko przewodniczącego senatu, sen. Jeanney'a.

Dzienniki są jednak zdania, iż Jeanney nie podejmie się misji utworzenia nowego rządu, podobnie jak i Bouisson, przewodn. izby dep. Nazwiska Daladiera i Herriota są wobec tego przez wszystkie pisma wysuwane, jako prawdopodobnych szefów przyszłego rządu.

Echa piątkowych uchwał B. B.

Na posiedzeniu komisji budżetowej pos. Zaremba (PPS) odczytał ostrą deklarację przeciwko sposobowi „uchwalania" konstytucji — Pos. Czetwertyński (Kl. Nar.) przyłączył się do tej deklaracji

Warszawa. (Tel. wł.) Wypadki piątkowe i uchwały B. B. w sprawie konstytucji znalazły już swoje echo dziś na posiedzeniu komisji budżetowej.

Pierwotnie podniesiony w licznych kołach opozycyjnych projekt wystosowania na ręce marszałka Sejmu pisma z protestem przeciwko uchwałom i metodom, stosowanym podczas uchwały, został zaniechany, a formy tego protestu pojawią się bądź we wniosku o votum nieufności dla marsz. Świtalskiego, bądź też już dziś pojawiły się na posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej.

Na porządku dziennym był budżet min. skarbu. Na początku posiedzenia zażądał głosu w sprawie formalnej pos. Zaremba. Odczytał on deklarację, protestującą w ostrych wyrażeniach przeciwko sposobowi uchwalenia konstytucji na posiedzeniu plenarnem Sejmu dnia 26 bm., i zgłosił wniosek, aby komisja budżetowa przerwała swoje obrady do chwili pociągnięcia do odpowiedzialności winnych.

Przewodniczący Byrka odebrał pos. Zarembie głos i zarządził 5-minutową przerwę, podczas której porozumiał się z marszałkiem Sejmu oraz czynnikami miarodajnemi B. B. Po wznowieniu posiedzenia prezes Byrka oświadczył, że wniosku formalnego pos. Zaremby nie podaje pod głosowanie, gdyż przekracza on zakres działania komisji. Za wyrażenie pos. Zaremby, że „teraz niema regulaminu" i że „przewodniczący jest osobą prywatną, która mu nie może robić uwag", prezes powołuje mówcę do porządku z zapisaniem do protokółu. Na tem uważa incydent za załatwiony.

Pos. Czetwertyński (Kl. Nar.) przyłącza się do oświadczenia pos. Zaremby. Komisja przystąpiła do porządku dziennego, t. j. do budżetu ministerjum skarbu, który zreferował pos. Hołyński.

(w)

Wielka mowa Stalina

Dyktator Rosji przedstawił na kongresie komunistycznej partji ZSRR wytyczne polityki zagranicznej Sowietów, oraz stosunek do poszczególnych państw

Moskwa. (PAT.) Stalin wygłosił na kongresie komunistycznej partji Z. S. R. R. wielką mowę, w której poruszył najważniejsze zagadnienia gospodarcze i polityczne.

POGORSZENIE SYTUACJI W EUROPIE

Omawiając okres ostatnich 3 lat, Stalin stwierdził, iż okres ten charakteryzuje trwanie kryzysu gospodarczego oraz zakłócenie stosunków między państwami kapitalistycznemi i pogorszenie sytuacji wewn. w tych krajach. Wojna Japonji przeciwko Chinom i okupacja Mandżurji zaogniły stosunki na Dalekim Wschodzie. Zwycięstwo faszyzmu w Niemczech, oraz idea rasizmu spowodowały naprężenie w Europie. Wystąpienie Niemiec i Japonji z Ligi Narodów dały nowy impuls do zbrojeń i przygotowań wojny imperjalistycznej. Temu chaosowi przeciwstawił się Z. S. R. R., który odosobniony prowadzi dzieło budownictwa socjalistycznego i walczy o utrzymanie pokoju.

WALKA Z KRYZYSEM

Analizując kryzys gospodarczy w krajach kapitalistycznych Stalin pesymistycznie ocenia możliwości zwalczenia tego kryzysu, chociaż stwierdza, że mija punkt kulminacyjny i obecnie nastaje okres depresji, która jednak nie doprowadzi do poprawy sytuacji ekonomicznej.

PLANY WOJENNE

Stalin oskarża imperjalistycznych polityków o zamiary wojenne, które mają być wyjściem z obecnej sytuacji. Plany organizacji wojny są różne. Jeden z nich oparty jest na teorji, że wojnę prowadzi organizacja rasy wyższej, powiedzmy, rasy niemieckiej, przeciwko niższej, przedewszystkiem Słowianom. Rasa wyższa powołana jest do zapłodnienia rasy niższej i do rządzenia nią. Inne plany mają na celu zorganizować wojnę przeciwko Sowietom, aby podzielić ich ziemię. Myślą tak nietylko pewne koła militarystyczne, ale również niektórzy kierownicy pewnych państw europejskich. Stalin zapowiada, że w razie wojny przeciwko Sowietom wybuchną na tyłach państw imperjalistycznych rozruchy robotnicze i rewolucja.

PAKTY NIEAGRESJI Z. S. R. R.

W atmosferze szaleństwa przygotowań wojennych, która ogarnęła liczne państwa, Z. S. R. R. trwał na stanowisku pokojowem i rozpoczął kampanję o zawarcie paktów nieagresji oraz paktów, określających pojęcie napastnika. Zawarto je z większością sąsiadów zachodnich i południowych m. in. z Polską i Finlandją, ale również z Francją i Włochami. Pakty, określające pojęcie napastnika zawarto z temi samemi państwami i M. Ententą.

POLEPSZENIE STOSUNKÓW Z POLSKĄ I FRANCJĄ

Wśród faktów, stwierdzających powodzenie polityki pokojowej Z. S. R. R. należy podkreślić dwa wydarzenia o wielkiem znaczeniu. Przedewszystkiem chodzi o poprawę stosunków między Z. S. R. R. a Polską oraz między Z. S. R. R. a Francją. Stosunki nasze z Polską nie były dawniej najlepsze. W Polsce zabito przedstawicieli naszego państwa. Polska uważała się za przedmurze państw zachodnich przeciwko Z. S. R. R. Wszyscy imperjaliści liczyli na Polskę, jako na pewną awangardę w razie ataku zbrojnego przeciw Z. S. R. R. Naprężone stosunki z Francją zaczęły znikać i zastąpiło je zbliżenie.

Nie chodzi tylko o to, o podpisanie paktów nieagresji z temi krajami, lecz przedewszystkiem o to, że atmosfera zatruta przez wzajemną nieufność zaczęła wyjaśnić się. Przyczyny zmiany Stalin dopatruje się we wzroście potęgi Z. S. R. R. W naszej epoce nikt się nie liczy z państwami słabemi, liczy się jedynie z państwami silnemi.

POLITYKA SOWIECKA

Nie może być mowy o zmianie stosunku wobec traktatu wersalskiego. Sowiety, które przeżyły hańbę pokoju w Brześciu, nie mogą zachwycać się tym traktatem. Nie możemy jednak zgodzić się na to, aby świat popchnięto ku nowej przepaści z powodu traktatu wersalskiego. Nigdy polityka Z. S. R. R. nie była zorjentowana w kierunku Niemiec. Podobnie nie jest zorjentowania w kierunku Polski i Francji. Jedyną jej orjentacją — jest to Związek Sowiecki.

STANOWISKO NIEMIEC

Przed dojściem do władzy obecnych polityków niemieckich a szczególnie po objęciu przez nich władzy rozpoczęła się walka między dwoma kierunkami politycznemi, między dawną polityką, której wyrazem były traktaty, zawarte między Z. S. R. R. a polityką nową, przypominającą w głównych zarysach dawną cesarskich Niemiec. Ta nowa polityka zupełnie zwyciężyła dawną i nie można uważać za zrządzenie zwykłego przypadku, jeżeli ludzie tej nowej polityki wszędzie zwyciężają.

ROSJA I JAPONJA

Stosunki Sowietów z Japonją nie są najlepsze. Pewna część prasy japońskiej mówi o konieczności wojny przeciwko Sowietom. Rząd tokijski zamiast przywołać do porządku podżegaczy udaje, że go to nie obchodzi wcale. Wytwarza to atmosferę nieufności. Dalej będziemy usiłowali — mówi Stalin — prowadzić politykę pokojową i poprawić nasze stosunki z Japonją.

POD ZNAKIEM POKOJU

Nasza polityka zagraniczna jest polityką pokoju i wzmocnienia stosunków handlowych z wszystkiemi krajami. ZSRR. nie ma zamiaru nikomu zagrażać, ani nikogo atakować, wypowiada się za pokojem. Nie obawiamy się jednak żadnych gróźb i jesteśmy gotowi odpowiedzieć na uderzenie — uderzeniami.

WEWNĘTRZNA SYTUACJA

W części o wewnętrznej sytuacji kraju, Stalin oświadczył, iż omawiany okres daje obraz ciągle wzrastającego rozwoju gospodarstwa i kultury narodowej. Podkreśla konieczność zwrócenia jaknajwiększej uwagi na zagadnienie zbytu towarów i lepszego funkcjonowania komunikacji.

Tragiczna rodzina Centnerszwerów

Napad na wdowę po zabitym bankierze

Warszawa. (Tel. wł.). W niedzielę około godz. 23 na znajdującą się na schodach, wiodących do swego mieszkania w domu przy ul. Nalewki 23 Reginę Centnerszwerową, właścicielkę kantoru bankierskiego przy Krak. Przedmieściu 63, wdowę po zamordowanym w tymże kantorze przed dwoma laty bankierze, napadło dwóch nieznanych osobników, z których jeden ugodził ją łomem w głowę a drugi zabrał jedną z niesionych przez nią torebek.

Centnerszwerowa niosła dwie torebki, w jednej było kilka tysięcy złotych, w drugiej klucze od kasy pancernej w kantorze i tę właśnie torebkę bandyci ukradli.

Centnerszwerową odwieziono do szpitala Omega, życiu jej nie zagraża niebezpieczeństwo. Jest to tragiczna rodzina. Przed paru laty zamordowano Centnerszwera w jego kantorze. Jakiś czas potem w tem samem miejscu, co wczoraj, dokonano napadu na córkę bankiera w okolicznościach takich samych, jak wczoraj. Wówczas schwytano bandytę Wrzeszczaka, który otrzymał za to 5 i pół lat więzienia. Ojciec Centnerszwera popełnił samobójstwo przez powieszenie a brat jego kilka razy usiłował popełnić samobójstwo. (w)

Warszawa. (Tel. wł.) Podejrzenie skierowane jest na Wrzeszczyka, sprawcę napadu na córkę Centnerszwerowej, który został skazany na 5 lat więzienia.

Wrzeszczyk w międzyczasie karę odsiadywał. Podczas rozprawy prosił Centnerszwerową o nieobciążenie go zeznaniami i groził, że się porachuje.

Ponieważ okoliczności napadu są te same, przypuszczają, że on jest sprawcą. (w)

Z rady ministrów

Warszawa. (PAT). Dziś o godz. 11 odbyło się pod przewodnictwem premjera Jędrzejewicza posiedzenie Rady Ministrów. Rada Ministrów przyjęła m. in. projekt ustawy o ordynacji podatkowej, oraz uchwaliła kilka rozporządzeń w sprawach dotyczących funkcjonarjuszów państwowych. Są to mianowicie rozporządzenia o ulgach dla funkcjonarjuszy państwowych, sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów przy przejazdach kolejami; o ulgach przy przejazdach kolejami dla oficerów i szeregowych policji państwowej i policji województwa śląskiego oraz straży granicznej; o opłatach za mieszkania wynajmowane przez funkcjonarjuszów państwowych w budynkach państwowych; o pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów, prokuratorów, szeregowych policji i straży granicznej; o zaopatrzeniu emerytalnem i odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki pracowników kolejowych.

Rada Ministrów uchwaliła również rozporządzenie o stowarzyszeniach, służących katolickim celom religijnym i wyznaniowym.

Aresztowania wśród narodowców w Warszawie

Warszawa. (Tel. wł.) Krótko przed odejściem pociągu łódzkiego, funkcjonarjusze policji politycznej aresztowali na dworcu głównym właściciela zakładu fotograficznego w Warszawie p. Henryka Konarzewskiego, który jest prezesem koła Stronnictwa Narodowego w Łodzi. Przy p. Konarzewskim znaleziono dwa pakiety ulotek, które, jak zeznał aresztowany, były drukowane w zakładzie drukarskim p. Feliksa Kierskiego przy ul. Żelaznej nr. 28. Władze policyjne przeprowadziły w zakładzie rewizję, przyczem aresztowały właściciela drukarni oraz zatrudnionych tam pracowników: Krawczyka Władysława, Godlewskiego Kazimierza, Dudzkiego Józefa,, Krajewskiego Witolda, Śliwierskiego Stanisława, Latucha Władysława i Beuro Ryszarda. Wszyscy aresztowani są członkami sekcji młodych Stronnictwa Narodowego.

Poza tem aresztowany został p. Jan Piszczatowski, właściciel jednego z najstarszych w Warszawie zakładów fotograficznych, starszy cechu fotografów. W mieszkaniu i zakładzie fotograficznym p. Piszczatowskiego przeprowadzono rewizję.

Po tych rewizjach i aresztowaniach przeprowadziły władze policyjne rewizję w mieszkaniu dr. Jana Mosdorfa i w redakcji czasopisma „Sztafeta".

Znów trzęsienie ziemi w Meksyku

Londyn. (Tel. wł.) Z Meksyku donoszą o trzęsieniu ziemi, które w stolicy wywołało panikę. Wszyscy w popłochu opuszczali mieszkania. Kilka osób zostało ranionych.

W stolicy trzęsienie nie wyrządziło, zdaje się żadnych strat, natomiast w Acapulco uszkodzone są prawie że wszystkie domy. Ludność spędziła noc pod gołem niebem.

W Amecameca, położonem na północ od wulkanu Popocatepetl widziano wieczorem na horyzoncie ognistą kulę.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.57 zł. w Gdańsku na Warszawę 5.61 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.10 zł, gotówką 209.10 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.58 zł, gotówką 172.24 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 29. 1. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocna.

W pożyczkach państwowych, w których odczuwa się wielki brak materjału, płacono za 5% poż. konwers. 56,30, za 4% premj. dol. 50½ oraz za 4% poż. inwest. 106.—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano i płacono za 4½% dol. listy zast. 47¼—47½% (przy kursie dolara 5,61); również poszukiwano 4½% złotowe listy zast. po 43.—%, natomiast ofiarowano 4% listy zast. konwert. po 41.—%.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 84.50 bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 56,30% P.

4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,61 47¼47½% P.

4% listy zastaw. konw. ostempl. P. Z. K. 41% O.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dol., serja III 50,50 P.

4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 43.— P.

4% premj. po. inwestycyjna 106.— P.

Tendencja mocna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 29. 1. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 718 g/l. 2. pszenica 749 g/l. 3 owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 1105 tonn par. Poznań	14,75
Żyto 65 tonn par. Poznań	14,70
Żyto 60 tonn par. Poznań	14,68½
Żyto 45 tonn par. Poznań	14,65
Pszenica 30 tonn par. Poznań	18,75
Otręby żytnie 45 tonn par. Poznań	10,25

Ceny orjentacyjne

Żyto	14,50— 14,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	18,00 18,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	15,25— 16,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 695—705 g/l	14,50— 14,75
Jęczmień 675—685 g/l.	14,00— 14,25
Uspokojenie słabe.	
Owies	11,75— 12,00
Usposobienie słabe	
Mąka żytnia I gat. 0.55% wł. w	21,00— 22,50
Mąka żytnia I gat. 0.65% wł. w.	19,50— 21,00
Mąka żytnia II gat. 55—70% wł. w.	16,50— 18,00
Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł. w.	13,00— 15,00
Mąka żytnia razowa 0.95% wł. w	17,00— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna gat. IA 20% wł. w.	32,25— 35,75
Mąka pszenna gat. IB 45% wł. w.	29,25— 33,25
Mąka pszenna gat. IC 60% wł. w.	27,75— 31,75
Mąka pszenna gat. ID 65% wł. w.	26,25— 30,25
Mąka pszenna gat. II 45-65% wł. w.	24,25— 28,25
Mąka pszenna gat. III pośl. A 65—70% wł w	17,50— 20,50
Mąka pszenna gat. III pośl. B ponad 70% wł. w.	14,50— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie z przemiału standartowego	10,25— 11,00
Otręby pszenne z przemiału standartowego	11,00— 11,50
Otręby pszenne grube z przemiału standartowego	11,50— 12,00
Rzepak zimowy	45,00— 46,00
Siemie lniane	47,00— 50,00
Gorczyca	33,00— 35,00
Wyka latowa	14,00— 15,00
Peluszka	14,00— 15,00
Groch Viktoria	25,00— 26,00
Groch Folgera	20,00— 23,00
Łubin niebieski	6,50— 7,50
Łubin żółty	9,00— 10,00
Seradela	13,00— 14,00
Koniczyna czerwona surowa	170,00—200,00
Koniczyna czerwona 95—97% czyst.	210,00—235,00
Koniczyna biała	70,00—100,00
Koniczyna szwedzka	90,00—110,00
Koniczyna żółta odłuszczona	90,00—100,00
Koniczyna żółta w łuskach	30,00— 35,00
Przelot	90,00—110,00
Tymoteusz	25,00— 30,00
Rajgras angielski	44,00— 50,00
Ziemniaki fabr. za kilo %	20½
Płatki ziemniaczane	14,00— 15,00
Makuch lniany w taflach	18,50— 19,50
Makuch rzepakowy w tafl.	15,25— 15,75
Makuch słonecznik. w tafl.	18,25— 19,25
Śrut Soja	22,00— 22,50
Mak niebieski	49,00— 54,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1375 tonn, pszenicy 130 tonn, jęczmienia 312,5 tonn, mąki żytniej 166 tonn, mąki pszennej 105 tonn, otrąb żytnich 120 tonn, otrąb pszennych 85 tonn, otrąb jęczmiennych 15 tonn, gorczycy 5 tonn, makuchu lnianego 25 tonn, makuchu słonecznikowego 7,5 tonn, grochu Viktoria 94 tonn, grochu Folgera 64,5 tonn, grochu polnego 15 tonn, seradeli 90 tonn, łubinu żółtego 15 tonn, nasion 3,4 tonn, sznycli cukrowych 10 tonn.

Historja rodzinna

(Od wł. kor. „K. P.")

Berlin, 27 stycznia.

Wśród Niemców istniało zawsze duże zainteresowanie historją rodzinną. Badały ją jednak nietylko rodziny szlacheckie, ale również rodziny mieszczańskie, które często posiadały bardzo dawne rodowody. Piszący te słowa przypomina sobie jeszcze z czasów gimnazjalnych, jak jeden z jego kolegów Niemców, syn drobnego urzędnika sądowego, opowiadał mu z dumą, że w jego rodzinie prowadzi się już od dwustu lat kronikę rodzinną, w której zapisuje się skrzętnie wszystkie ważniejsze rodzinne wydarzenia.

Istnieją poza tem w Niemczech specjalne stowarzyszenia i instytuty, które zajmują się badaniem historji rodzin wogóle. Jako przykłady wymienimy towarzystwo genealogiczno-heraldyczne „Herold", założone w roku 1869, które zaprowadziło spisy również rodzin mieszczańskich. „Centralę dla Niemieckiej Historji Rodzinnej" w Lipsku, oraz założony w roku 1904 „Deutscher Roland". Są to trzy największe tego rodzaju instytuty, nie ograniczające się zgoła do tak zwanej heraldyki, ale badające historję rodzin wogóle, nietylko szlacheckich. Urządzają one zebrania, na których członkowie wymieniają swoje spostrzeżenia, prowadzą dyskusje, wydają spisy.

Dość powiedzieć, że przewodniczący „Deutscher Roland" wydał dotychczas 88 tomów genealogicznego podręcznika rodzin mieszczańskich (bürgerliche Familien). W „Heroldzie" znowuż założono spisy herbów mieszczańskich, a także zbiór starych rodzinnych portretów i fotografij. Istnieją pomysły urządzania takich zbiorów w każdem mieście. Fotografje, wyrzucane dotychczas, znalazłyby w tych zbiorach pomieszczenie, a potomkowie mogliby w ten sposób zawsze przekonać się, jak wyglądali ich przodkowie.

Na tematy badań historyczno-rodzinnych istnieje w Niemczech dość duża literatura.

Niedawno spotkałem się z pewnym malarzem, który wyspecjalizował się w badaniu i odtwarzaniu artystycznem herbów rodzin niemieckich. Pokazywał mi piękną książkę, w której zgromadził herby swojej rodziny (mieszczańskiej) oraz herby wszystkich rodzin (także mieszczańskich), które z jego rodziną były spokrewnione. Krótkie dopiski objaśniały zarówno herby jak i ważniejsze sprawy i zasięg tych rodzin. Były to zwykłe, przeciętne rodziny mieszczańskie, których historję jednak odtworzono z miłością. Książka była bardzo piękna, opierająca się w wykonaniu o stare miniatury renesansowe, pismo starannie ręcznie wykaligrafowane, całość w swoim rodzaju stanowiła najzupełniej cacko artystyczne.

Jest rzeczą jasną, że prądy rasowe zwróciły specjalną uwagę na tę gałąź wiedzy i zainteresowań, albowiem stanowi ona niewątpliwie dla nich silną podporę. W hitleryźmie giną oczywiście jeszcze bardziej te punkty widzenia które często przy tego rodzaju zainteresowaniach odgrywały bądź co bądź dużą rolę, to znaczy motywy snobizmu, czy też płytko pojętej próżności rodowej. Ruch hitlerowski, jak wiadomo, przeciwko tym zapatrywaniom zwraca się bardzo silnie. Tem większy jednak kładzie nacisk na wyniki, które tego rodzaju zainteresowania dają dla rasowych punktów widzenia, a także dla rozbudzenia poczucia wspólnoty narodowej. Badania rodzinne — powiada się — nie powinny być zabawą szlachecką. Każdy robotnik winien się interesować swojem pochodzeniem. Sekretarz „Deutscher Roland" poseł hitlerowski Fahrenhorst ogłosił przed kilku miesiącami w „Völkischer Beobachter" wywiad, w którym stwierdza:

„Z 64 pra - pra - pra - pradziadów (Ur-ur - ur - Urgrosseltern) znanego mi towarzysza partyjnego, a więc z 64 osób, najwyżej społecznie postawiony jest generał komenderujący, inni są lekarzami, prawnikami, urzędnikami, rzemieślnikami, a najprostszym jest drobny włościanin. Stosunki między nim a generałem byłyby w czasie, w którym żyli, zupełnie wykluczone. Gdybyśmy sobie jednak wyobrazili że tych 64 przodków żyje dotychczas i zostało zaproszonych do wspólnego prawnuka, to siedzieliby oni wszyscy przy jednym stole jako krewni, bez różnicy stanu."

Przytaczamy te słowa dla przykładu, jak hitlerowcy pojmują badania rodzinne.

„Gdy się rozważy — mówił ten sam poseł — że rachując matematycznie każdy żyjący dzisiaj Niemiec powinien mieć mniejwięcej dwa miljony przodków, a że za czasów Karola Wielkiego nie było chyba więcej niż dwa miljony Niemców, to zobaczy się, w jak wysokim stopniu ludzie są ze sobą spokrewnieni."

W tych słowach uwydatnia się myśl „wspólnoty narodowej", której mają dzisiaj również służyć badania rodzinne. Najważniejszą jednak rzeczą są wyniki, jakie badania te mają dać z punktu widzenia polityki rasowej. Rzeczoznawca dla badań rasowych przy ministerstwie spraw wewnętrznych Rzeszy dr. phil. Achim Gercke wygłosił jesienią ubiegłego roku w Lipsku na walnem zebraniu wymienionej powyżej „Centrali dla Niemieckiej Historji Rodzinnej" długi wykład, wydany potem jako broszura, w którym zastanawiał się nad dalszą pracą w tym kierunku, domagając się między innemi wzięcia pod ochronę źródeł dla tej historji, a zwłaszcza ksiąg kościelnych jako źródeł najważniejszych, uprzystępnienia ich i zachowania przez sfotografowanie i powielenie, założenia osobnych kartotek rodzinnych na całe Niemcy, założenia centralnego pisma dla tych spraw oraz stworzenia instytutu Rzeszy dla badań szczepowych.

Zanosi się na to, że w Niemczech ogromnie się rozwinie zmysł do badań historji rodzin, będący w ścisłym związku z dążeniami rasowemi. Badania te obejmą wszystkie rodziny nietylko szlacheckie, ale wogóle wybitne. Tu i ówdzie do wymienionych towarzystw wpływają już zapytania robotników. W związku z tem warto zwrócić uwagę na wyszukiwanie zwłaszcza starych rodzin włościańskich, siedzących od wieków na tym samym kawałku ziemi — czego rozpowszechnienie ma jak wiadomo, na celu ustawa o dziedzicznych gospodarstwach włościańskich (Erbhofrecht). W Mossham koło Salzburga siedzi rodzina włościańska, wymieniona w dokumentach już w roku 1120. Gospodarstwo znajduje się bez przerwy w jej ręku 811 lat. W Bawarji wynaleziono i uczczono przez nadanie specjalnych listów honorowych 517 starożytnych rodzin włościańskich, siedzących od setek lat na tej samej zagrodzie.

Teorje rasowe na wszystkie te sprawy wywarły ogromny wpływ. Między innemi uniemożliwiono niedawno nadużycia, uprawiane przez rozmaitych zbankrutowanych arystokratów, adoptujących za pieniądze najrozmaitsze osoby i nadających nazwiska starych rodzin przez ożenki i rozwody kilkakrotnie powtarzane osobom zgoła nieraz podejrzanym.

Takie nadużycia mają być uniemożliwione nietylko na przyszłość, ale i wypadki już prawomocne mają ulec rewizji.

JERZY DROBNIK.

Walne zebranie Izby Adwokackiej w Poznaniu

Zwycięstwo list narodowych

Dnia 28 b. m. odbyło się w Poznaniu walne zebranie Izby Adwokackiej. Zebranie to było do pewnego stopnia przełomowe. i to z dwóch względów. Przedewszystkiem było to pierwsze walne zebranie, w którem brali udział adwokaci z Wielkopolski, Pomorza oraz okręgów kaliskiego i włocławskiego, a po drugie tym razem, po rozdzieleniu z dniem 1 stycznia notarjatu od adwokatury, nie brali w niem udziału notarjusze.

Zebranie zagaił wicedziekan Izby Adwokackiej dr. Kręglewski, powołując, za zgodą zebrania, do prezydjum na przewodniczącego sen. Szychowskiego z Grudziądza, a na zastępcę dr. Witolda Celichowskiego z Poznania.

Ze sprawozdania, które składał wicedziekan Izby Adwokackiej, wynika, że do Izby Adwokackiej w Poznaniu należy obecnie 580 adwokatów ze wspomnianego obszaru, z tego 340 adwokatów przypada na Wielkopolskę, 150 na Pomorze i około 90 na okręgi kaliski i włocławski. Izba uchwaliła składkę roczną w wysokości 80,— zł, a wpisowe w wysokości 3.000 zł. Budżet izby obraca się w kwocie około 85.000,— zł.

Po zatwierdzeniu sprawozdań i budżetu przystąpiono do wyborów. Zgłoszone były dwie listy: „sanacyjnego" Związku Adwokatów Polskich oraz lista Narodowego Zrzeszenia Adwokatów w Poznaniu. Jednym z czołowych kandydatów listy narodowej był adw. dr. Stanisław Celichowski.

5 minut przed rozpoczęciem wyborów wicedziekan dr. Kręglewski zawiadomił zebranie, że Prezydent Rzeczypospolitej zamianował w miejsce dawniejszych delegatów Izby Poznańsko-Pomorskiej, którzy zostali notarjuszami, do Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie adwokatów: sen. Szychowskiego z Grudziądza, Stanisława Osmólskiego i dr. Stanisława Celichowskiego (obu z Poznania). Zawiadomienie, jak się okazało, przyszło w drodze telefonicznej.

W ten sposób z listy narodowej musiał siłą rzeczy odpaść adw. dr. Stanisław Celichowski, a lista Narodowego Zrzeszenia Adwokatów musiała w następstwie tego, w chwili rozpoczęcia wyborów zostać zmieniona.

Mimo to na 15 członków Rady Adwokackiej w Poznaniu z listy Narodowego Zrzeszenia Adwokatów weszło 12.

Do Sądu Dyscyplinarnego zostali wybrani wyłącznie kandydaci z listy Narodowego Zrzeszenia Adwokatów.

W wyniku wyborów do Rady Adwokackiej w Poznaniu weszli pp.: Leonard Wlazło — Poznań; dr. Stanisław Berkan — Poznań; Zygmunt Jaźwiński — Kalisz; Władysław Komorowski — Poznań; Stanisław Korboński — Poznań; Marjan Koszewski — Poznań; Kazimierz Krotoski — Poznań; Roman Kuleczka — Poznań; Franciszek Kwiatkowski — Ostrów; dr. Henryk Łasiński — Bydgoszcz; Ignacy Wierusz — Poznań; dr. Jan Kręglewski — Poznań; Wiktor Rozczynialski — Gdynia; dr. Ignacy Dziedzic — Toruń, Antoni Wojtowicz — Poznań.

W skład Sądu Dyscyplinarnego weszli pp.: dr. Witold Celichowski — Poznań; Juljan Eborowicz — Poznań; dr. Kazimierz Gutsche — Leszno; Franciszek Jezierski — Poznań; Jerzy Kwasieborski — Włocławek; Wiktor Nowak — Poznań; Tadeusz Sokolnicki — Grudziądz; Kazimierz Starkowski — Poznań; Leopold Szajna — Poznań; Roman Wawroski — Bydgoszcz; dr. Stanisław Woyda — Toruń.

Po dokonaniu wyborów uchwalono tymczasowo, aż do uchwalenia statutu kasy pośmiertnej, wypłacać w razie śmierci adwokata pozostałej rodzinie 4.000,— zł, na które każdy członek winien każdorazowo złożyć 8,00—12,00 zł.

Państwo tureckie w wieku XX

Dwie niezmiernie ważne rocznice (odsieczy Wiednia i powstania Republiki Tureckiej) zwróciły myśl wszystkich Polaków ku dawnej przeciwniczce Rzeczypospolitej przedrozbiorowej, a potem naszej sojuszniczce — ku Turcji.

Wśród państw, które w ciągu ostatnich lat trzydziestu przeszły wiele przewrotów, wojen i zmian terytorjalnych, na jednem z miejsc naczelnych należy bezsprzecznie postawić Turcję. Jeszcze na początku bieżącego stulecia chyląc się już ku upadkowi imperjum Otomańskie jest państwem niezmiernie rozległem, a zajmującem bardzo znaczne obszary nietylko w Azji, lecz także i na dwu innych kontynentach: europejskim i afrykańskim.

W Europie ziemie, podległe sułtanowi, rozciągają się wówczas aż po Adrjatyk i wschodnie granice Hercegowiny; w Azji dwoma długiemi klinami nadmorskiemi docierają aż do zatoki Perskiej i oceanu Indyjskiego; wreszcie w Afryce graniczą z Tunisem na zachodzie i Abissynją na południu. Państwo tureckie zajmowało 30 lat temu obszar około czterech miljonów kilometrów kwadratowych, a liczyło blisko 40 miljonów mieszkańców.

Turcja w r. 1909 przekształca się z monarchji absolutnej w państwo konstytucyjne, ale jest to moment dla reformy zarówno ustroju, jak i stosunków wewnętrznych bardzo zapóźniony. W latach następnych spada na nią szereg wielkich klęsk, przedewszystkiem orężnych.

Po nieszczęśliwej wojnie z Włochami (w r. 1911) posiadłości afrykańskie Turcji zostają pomniejszone o Trypolitanję i Barkę. Już w roku następnym wybucha wojna bałkańska, która dosadnie wykazuje słabość militarną niegdyś potężnego imperjum: armje trzech niewielkich państewek zadają wówczas wojskom tureckim szereg ciężkich klęsk, docierają aż pod Adrjanopol i kładą kres długotrwałemu panowaniu Turcji na Bałkanach.

Po uniezależnieniu się Egiptu państwo tureckie włada już wyłącznie ziemiami, znajdującemi się na terenie Azji — za wyjątkiem małego, południowo-wschodniego skrawka Bałkanów, gdzie nadal pozostaje stolica cesarstwa Konstantynopol, zwany przez Turków Stambułem.

W chwili wybuchu wojny światowej Turcja liczy już tylko 20 miljonów ludności; niepomna strasznych, a tak niedawno poniesionych klęsk, występuje stara, skołatana monarchja sułtana Mahometa V do walki z całym prawie światem — przy boku Niemiec. W ciągu pierwszego roku wojny Turcja zmobilizowała miljon trzysta tysięcy ludzi; ta armja walczyła zarówno Kaukazie i w Persji, jak i w Arabji, Mezopotamji, nad kanałem Sueskim, na półwyspie Gallipoli, wreszcie w Syrji i Palestynie.

Po długiej, bo blisko cztery lata trwającej wojnie, prowadzonej ze zmiennem szczęściem, Turcja musiała kapitulować i zgodzić się na bardzo ciężkie warunki rozejmu (31 października 1918 roku). Bilans wojny światowej był dla niej rzeczywiście straszny: 440 tysięcy ludzi w sile wieku padło zabitych podczas walki na tylu frontach, a wiele setek tysięcy zostało rannych; obok ruiny gospodarczej, nastąpiła utrata wszystkich ziem półwyspu Arabskiego, oraz Palestyny, Syrji, Mezopotamji, a nawet części Azji Mniejszej.

Jednakże po tylu klęskach naród turecki otrząsnął się z długotrwałego snu i wkroczył na drogę postępu, oraz odbudowy gospodarczej i politycznej swego kraju. Punktem zwrotnym w historji Turcji powojennej stał się rok 1923. Po rewolucji i ogłoszeniu republiki, po wyparciu wojsk greckich z terenu Azji Mniejszej, nadeszły lata żmudnej, pokojowej pracy narodu tureckiego, pracy, która rozciągnie się jeszcze zapewne na lat dziesiątki. Olbrzymie zasługi w dziele reorganizacji zarówno ustroju prawno-państwowego, jak i przebudowy życia społecznego Turcji współczesnej, położył Mustafa Kemal Pasza, nominalnie prezydent, a w rzeczywistości dyktator młodej republiki azjatyckiej.

Turcja współczesna zajmuje obszar 763 tys. km kwadratowych i liczy 15 miljonów 600 tysięcy mieszkańców. Jest państwem nawskroś azjatyckiem (nawet stolicę jej przeniesiono do Angory), ale jednocześnie bardzo nowoczesnem.

W tragicznym dla nas okresie rozbiorów Rzeczypospolitej jedynie Turcja udzieliła Polsce poparcia moralnego i nigdy nie uznała tych aktów gwałtu trzech mocarstw zaborczych za postępowanie zgodne z prawem i słusznością. To też społeczeństwo polskie żywi do tej młodej republiki szczerą sympatję i życzy jej pomyślnego rozwoju i rozkwitu.

St. Cz.

Wyrok w sprawie marsz. Trąmpczyński contra red. Szczepkowski

W sprawie marsz. Trąmpczyński przeciwko redaktorowi naczelnemu „Kurjera Bydgoskiego" Bolesławowi Szczepkowskiemu toczył się w poniedziałek, 29 bm., w dalszym ciągu proces przed sądem okręgowym w Poznaniu.

Po zamknięciu przewodu sądowego zapadł wyrok, skazujący red. Szczepkowskiego z art. 256 k. k. na karę grzywny 300 zł. (S)

Suvich do Budapesztu

Rzym. (PAT). Podsekretarz stanu w ministerstwie spraw zagranicznych Suvich w drugiej połowie lutego udać się ma do Budapesztu, oddając rewizytę w imieniu Mussoliniego za wizyty węgierskiego prezesa rady ministrów i ministra spraw zagranicznych w Rzymie.

Tezy konstytucyjne B. B.

„uchwalone" w Sejmie przez „sanację" jako ustawa konstytucyjna

I. Rzeczpospolita Polska

(Zasady ogólne.)

1. Państwo Polskie jest wspólnem dobrem wszystkich jego obywateli.

Wskrzeszone walką i ofiarą najlepszych swoich synów ma być przekazywane w spadku dziejowym z pokolenia w pokolenie.

Każde pokolenie obowiązane jest wysiłkiem własnym wzmóc siłę i powagę Państwa.

Za spełnienie tego obowiązku odpowiada przed potomnością swoim honorem i swojem imieniem.

2. Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej.

Na Nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historji za losy Państwa.

Jego obowiązkiem naczelnym jest troska o dobro Państwa, gotowość obronną i stanowisko wśród narodów świata.

W Jego osobie skupia się jednolita i niepodzielna władza państwowa.

3. Organami Państwa, pozostającemi pod zwierzchnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej, są:

Rząd;
Sejm;
Senat;
Wojsko;
Sądy;
Kontrola Państwowa oraz
Samorząd terytorjalny i gospodarczy.

Ich zadaniem naczelnem jest służenie Rzeczypospolitej.

4. W ramach Państwa i w oparciu o nie kształtuje się życie społeczeństwa.

Państwo zapewnia mu swobodny rozwój, a gdy tego dobro powszechne wymaga, nadaje mu kierunek lub normuje jego warunki.

Państwo określi zadania życia zbiorowego, których wykonanie spada na organa rządu lub samorządu.

5. Twórczość jednostki jest dźwignią życia zbiorowego.

Państwo zapewnia obywatelom możność rozwoju ich wartości osobistych oraz wolność sumienia, słowa i zrzeszeń.

Granicą tych wolności jest dobro powszechne.

6. Obywatele winni są Państwu wierność oraz rzetelne spełnianie nakładanych przez nie obowiązków.

7. Wartością wysiłku i zasług obywatela na rzecz dobra zbiorowego mierzone będą jego uprawnienia do wpływania na sprawy publiczne.

Ani pochodzenie, ani wyznanie, ani płeć, ani narodowość nie mogą być powodem ograniczenia tych uprawnień.

8. Praca jest podstawą rozwoju i potęgi Rzeczypospolitej.

Państwo roztacza opiekę nad pracą i sprawuje nadzór nad jej warunkami.

9. Państwo dąży do zespolenia wszystkich obywateli w harmonijnem współdziałaniu na rzecz dobra zbiorowego.

10. Żadne działanie nie może stanąć w sprzeczności z celami Państwa.

W razie oporu Państwo stosuje środki przymusu.

II. Prezydent Rzeczypospolitej

11. Prezydent Rzeczypospolitej, jako czynnik nadrzędny w Państwie, harmonizuje działania naczelnych organów państwowych oraz rozstrzyga konflikty pomiędzy temi organami.

12. Prezydent Rzeczypospolitej:

a) mianuje według swego uznania i odwołuje Prezesa Rady Ministrów, a na jego wniosek mianuje i odwołuje Ministrów;

b) zwołuje i rozwiązuje Sejm, przyczem rozwiązanie Sejmu przed upływem kadencji wymaga wskazania powodu;

c) zarządza otwarcie, odroczenie i zamknięcie sesji Sejmu i Senatu;

d) jest Zwierzchnikiem Sił Zbrojnych;

e) reprezentuje Państwo nazewnątrz, przyjmuje przedstawicieli państw obcych i wysyła przedstawicieli Państwa Polskiego;

f) stanowi o wojnie i pokoju;

g) zawiera i ratyfikuje umowy z innemi państwami, — przyczem umowy handlowe, celne, obciążające stale Skarb Państwa lub zawierające zobowiązanie nałożenia nowych ciężarów na obywateli, albo powodujące zmianę granic — wymagają przed ratyfikacją zgody Izb Ustawodawczych, wyrażonej w ustawie;

h) obsadza urzędy państwowe, Jemu zastrzeżone.

13. Prezydent Rzeczypospolitej korzysta z uprawnień osobistych, stanowiących Jego prerogatywy.

Do prerogatyw tych zalicza się:

a) wyznaczanie jednego z kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej;

b) wyznaczanie na czas wojny następcy Prezydenta Rzeczypospolitej;

c) mianowanie i odwoływanie Prezesa Rady Ministrów, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Prezesa Najwyższej Izby Kontroli;

d) mianowanie i zwalnianie Naczelnego Wodza i Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych;

e) powoływanie sędziów Trybunału Stanu i senatorów, piastujących mandat z wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej;

f) mianowanie i zwalnianie Szefa i urzędników Kancelarji Cywilnej;

g) rozwiązywanie Sejmu przed upływem kadencji oraz zarządzanie odnowienia Senatu w pełnym składzie;

h) oddawanie członków Rządu pod sąd Trybunału Stanu;

i) stosowanie prawa łaski i wykonywanie pieczy prawnej.

14. Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej wymagają dla swej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów i właściwego Ministra.

Akty, wypływające z osobistych uprawnień Prezydenta Rzeczypospolitej (prerogatyw) — nie wymagają kontrasygnaty.

15. Prezydent Rzeczypospolitej za swe akty nie jest odpowiedzialny.

Za czyny, niezwiązane ze sprawowaniem urzędu, Prezydent Rzeczypospolitej nie może być pociągnięty do odpowiedzialności w okresie urzędowania.

16. Wybór Prezydenta Rzeczypospolitej dokonywa się w sposób następujący:

Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej wybiera Zgromadzenie Elektorów, złożone z Marszałka Senatu, Marszałka Sejmu, Prezesa Rady Ministrów, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych oraz elektorów, wybranych z pośród obywateli najgodniejszych w liczbie 50 przez Sejm i 25 przez Senat.

Ustępującemu Prezydentowi Rzeczypospolitej służy prawo wskazania swego kandydata.

Jeżeli ustępujący Prezydent Rzeczypospolitej z tego uprawnienia skorzysta, wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej dokonają obywatele w głosowaniu powszechnem z pomiędzy dwóch kandydatów Zgromadzenia Elektorów i ustępującego Prezydenta Rzeczypospolitej.

Jeżeli ustępujący Prezydent Rzeczypospolitej zgodzi się z wyborem Zgromadzenia Elektorów, kandydat Zgromadzenia Elektorów uznany zostanie za obranego na Prezydenta Rzeczypospolitej.

17. Okres urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej trwa lat siedem.

18. W czasie, gdy urząd Prezydenta Rzeczypospolitej jest opróżniony, funkcję Prezydenta sprawuje zastępczo Marszałek Senatu; korzysta on wówczas ze wszystkich uprawnień z urzędem Prezydenta Rzeczypospolitej związanych.

19. W razie wojny okres urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej przedłuża się do upływu trzech miesięcy od zawarcia pokoju; Prezydent Rzeczypospolitej osobnym aktem, ogłoszonym w gazecie rządowej, wyznaczy wówczas swego następcę na wypadek opróżnienia się urzędu przed zawarciem pokoju.

W razie objęcia przez następcę urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej, okres jego urzędowania trwa do upływu trzech miesięcy od zawarcia pokoju.

III. Rząd

20. Rząd kieruje sprawami Państwa, nie zastrzeżonemi innym organom władzy.

Rząd składa się z Prezesa Rady Ministrów i Ministrów.

Prezes Rady Ministrów reprezentuje Rząd, kieruje jego pracami oraz ustala ogólne zasady polityki państwowej.

Ministrowie kierują poszczególnemi działami administracji państwowej, albo spełniają poruczone im zadanie szczególne.

Organizację Rządu, a w szczególności zakres działania Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i Ministrów — określi dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

21. Ministrowie dla rozstrzygania spraw, wymagających uchwały wszystkich członków Rządu, tworzą Radę Ministrów pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów.

22. Prezes Rady Ministrów, Rada Ministrów i Ministrowie mają prawo wydawać rozporządzenia celem wykonania aktów ustawodawczych i z powołaniem się na nie.

Rozporządzenia te nie mogą stać w sprzeczności z aktami ustawodawczemi i będą ogłaszane w Dzienniku Ustaw.

23. Prezes Rady Ministrów i Ministrowie są odpowiedzialni politycznie przed Prezydentem Rzeczypospolitej i mogą być przez Niego w każdym czasie odwołani.

24. Sejm, w wykonaniu prawa kontroli parlamentarnej nad działalnością Rządu, może zażądać ustąpienia Rządu lub Ministra.

Wniosek taki może być zgłoszony tylko podczas sesji zwyczajnej i nie może być głosowany na posiedzeniu, podczas którego został zgłoszony.

Jeżeli za wnioskiem wypowie się Sejm zwykłą większością głosów, a Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 3 dni nie odwoła Rządu lub Ministra, ani też Sejmu nie rozwiąże, — wniosek będzie rozpatrzony przez Senat na najbliższem posiedzeniu.

Jeżeli Senat wypowie się za wnioskiem, uchwalonym przez Sejm, Prezydent Rzeczypospolitej odwoła Rząd lub Ministra, chyba że rozwiąże Sejm i zarządzi odnowienie Senatu w pełnym składzie.

25. Niezależnie od odpowiedzialności politycznej przed Prezydentem Rzeczypospolitej i parlamentarnej przed Sejmem, Prezes Rady Ministrów i Ministrowie ponoszą odpowiedzialność konstytucyjną przed Trybunałem Stanu za umyślne naruszenie Konstytucji lub aktu ustawodawczego, dokonane w związku z urzędowaniem.

Prawo pociągania ministrów do odpowiedzialności konstytucyjnej służy Prezydentowi Rzeczypospolitej, a także Sejmowi i Senatowi w Izbach Połączonych.

Uchwała Izb Połączonych, oddająca ministra pod sąd Trybunału Stanu, zapada większością $^3/_5$ głosów przy obecności conajmniej połowy ustawowego składu tych Izb.

(Ciąg dalszy nastąpi).

O „uchwale" konstytucyjnej

„Kurjer Warszawski" zabiera ponownie głos w sprawie „uchwały" konstytucyjnej i stwierdza:

„Pierwotne projekty B. B., zmierzające d oustanowienia w Polsce jedynowładztwa, opartego o głosowanie powszechne, zostały zaniechane. Żadnego już czynnika demokratycznego nie będzie, nawet formalnie i dekoracyjnie. Ustanawia się to, co Komarnicki nazwał trafnie oligarchją.

„Jeżeli Senat zatwierdzi ten projekt, to Polska będzie obdarzona ustrojem konstytucyjny, który nie jest niczem, ale to niczem związany z jej przeszłością. Należy stwierdzić, że względy historyczne, że wmyślenie się w istotę tradycyj politycznych polskich, że chęć zrozumienia naszych wrodzonych ideałów politycznych nie grały w umysłach i sercach autorów, preparujących „tezy", przekształcone w „ustawę", żadnej wogóle roli. Jest to improwizacja w całem znaczeniu tego słowa.

Mogło to wypaść tak, jak wypadło; mogło wypaść w dziesięciu innych wariantach. Nikt nie dopatrzy się tu jakichkolwiek śladów korzystania z doświadczeń dziejowych rodzimych i obcych. Gdy tradycja ojczysta — dajmy na to — jest zła, słaba lub przerwana, to ludzie mają prawo zwracać się po wskazówki do przykładów cudzych. Ale i takiej nawet chęci autorowie uchwały onegdajszej nie ujawnili. Płód ich ducha jest twórczością lokalną, aktualną i sezonową w pełnym jej sensie i tak dalece, że nie odważylibyśmy się mu dać nawet utartego miana eksperymentu."

Komu dokuczają

bóle i zawroty głowy, mdłości, ściskanie w dołku, brak apetytu, bezsenność, skłonność do tycia, zwłaszcza u kobiet i inne objawy zaparcia, ten może łatwo i szybko pozbyć się tych wszystkich dolegliwości, zażywając 1 lub 2 pigułki Kaskaryny Leprince wieczorem podczas jedzenia. Koszt minimalny, 40 groszy za torebkę z 5 pig. Do nabycia w każdej aptece. ng 4511

NIE PANIE PRĄDOŻERCO

Pan nie dostanie się do mego wnętrza, ponieważ ja jestem żarówką Philipsa o ściśle zmierzonem świetle. A moją zasadą jest: „Ani grosza na marnotrawienie prądu".

Znakomita jakość żarówek Philipsa zmierzona została przez fotometr, (przyrząd do mierzenia jasności żarówek), który wykrył prądożercę w t. zw. „tanich" żarówkach.

ŻARÓWKI PHILIPSA

CHRONIĄ WASZE OCZY—DBAJĄ O WASZĄ KIESZEŃ

Tg 101

Robią z tego — „bohaterstwo"

Jak się należało spodziewać, „dynamitowy" „Przegląd Codzienny" robi z mało bohaterskiej napaści nocnej nieznanego osobnika na senatora Seydę — „bohaterską" z nim rozprawę polityczną młodych „sanatorów". Z tego, co pisze „Przegląd Codz.", wynika, że napaść miała być „odpowiedzią" na przypomnienie przez sen. Seydę w procesie. wytoczonym temu pismu, umowy niezaszczytnej, zawartej w październiku roku 1914 w sprawie legjonów między Michałem Sokolnickim i Jodką - Narkiewiczem a pułkownikiem Sauberzweigiem, kwatermistrzem armji Hindenburga. A więc „odpowiedź" — po dziesięciu tygodniach...

Nie dziwi nas oczywiście zatajenie przez organ „dynamitowy", że sen. Seyda nietylko uderzenie napastnika lewą ręką powstrzymał. ale ze swej strony udzielił napastnikowi laską porządnej nauczki.

Jedno jest interesujące w „obwieszczeniu" „Przeglądu Codz.", a mianowicie, że świadkami zajścia było jego zdaniem — siedmiu towarzyszów napastnika. Musieli oni być dobrze ukryci, bo widać ich na ulicy nie było. I mimo ich utajonej obecności napastnik — tak pędem całym uciekł wzdłuż ulicy Słowackiego, na co wszystko są świadkowie przygodni, którzy wówczas ulicą przechodzili i do redakcji naszej się zgłosili.

Unieważnienie wyborów do rady miejskiej w Wieleniu

Z Wielenia donoszą nam:

Z powodu przekroczeń formalnych, popełnionych podczas wyborów do rady miejskiej przez komisję wyborczą, wybory te zostały unieważnione. Ponowne wybory odbędą się w lutym.

Listy gończe za więźniami brzeskimi

Warszawa. (Tel. wł.) Na murach stolicy rozlepione zostały listy gończe prokuratora warszawskiego sądu okręgowego Sztumpfa za zbiegłymi b. więźniami brzeskimi: Kazimierzem Bagińskim, Władysławem Kierskim, Hermanem Liebermanem, Adamem Pragierem i Wincentym Witosem.

Listy gończe zawierają fotografje poszukiwanych oraz krótkie ich rysopisy

Wieczór karnawałowy Młodzieży Wszechpolskiej

W dniu wczorajszym odbył się w Białej Sali Bazaru wieczór karnawałowy Młodzieży Wszechpolskiej, który przeciągnął się do późnego rana.

Sale bazarowe wypełniły się licznemi rzeszami młodzieży. Z pośród przedstawicieli starszego społeczeństwa przybyli pp.: prezes Władysław Seyda, sen. dr. Meissner, poseł prof. Winiarski, adw. dr. Stan. Celichowski, dr. Rydlewski i wielu innych.

Punktualnie o godz. 12 rozpoczął się tradycyjny polonez, który poprowadził p. prezes Władysław Seyda z p. red. Kędzierską.

Polonez zakończono odśpiewaniem — wśród uroczystego nastroju — hymnem Młodych.

Wieczór udał się pod każdym względem doskonale.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Zadania Poznania w dziedzinie organizacji rynku rolniczego

Kraj nasz nie stanowi pod względem cen jednolitego rynku rolniczego, lecz jest mozajką rynków lokalnych o cenach bardzo różnorodnych. Ten stan rzeczy pociąga za sobą daleko idące konsekwencje. Przy braku jednolitego rynku producent nie wie, jaką najwyższą cenę może w kraju uzyskać, a konsument — jaką najniższą cenę może zapłacić.

Wyrównania cen w przestrzeni nie dokonuje handel, ponieważ do zadania tego dorastają jedynie nieliczne firmy. Ogromna większość firm nie ma kontaktu z szerszym rynkiem. Zresztą, w szeregu wypadków, nawet wielkie firmy nie mogą spełnić swego zadania w tej dziedzinie z takich powodów, jak n. p. brak składów-chłodni, wagonów-chłodni, wagonów-basenów (do przewożenia ryb), brak komunikacji (dróg bitych, kolei), przewóz jest za drogi, taryfy przewozowe nie są dostosowane do rozdrobnionej produkcji (trudność skompletowania w danej okolicy pełnego ładunku wagonowego przy wysokiej taryfie drobnicowej), podaż jest nadmiernie rozdrobniona itd. Tymczasem: rynek zorganizowany winien przypominać system naczyń połączonych, mianowicie lokalny nadmiar towarów winien odpływać z miejsca na miejsce, wyrównując zachwianą w poszczególnych punktach równowagę między popytem i podażą, a tem samem doprowadzając ceny do wspólnego poziomu.

Uzyskanie takiego poziomu nie rozwiąże jednakże całkowicie zagadnienia, bo ceny nietylko w przestrzeni, ale i w czasie ulegają nadmiernym i niemniej szkodliwym wahaniom.

Nadmierne wahania cen w czasie wynikają stąd: a) że rolnik zbywa swe produkty w okresie zbiorów zamiast w ciągu całego roku, b) że produkcja ma charakter sezonowy nawet wówczas, gdy może być bardziej równomiernie rozłożona na cały rok, c) że produkcja nie jest dostosowana pod względem swej jakości do przechowywania danego artykułu (np. jabłka), d) że kredyt zastawowy jest za drogi i za mało rozwinięty, e) że brak odpowiednich urządzeń służących do rozkładania podaży, np. chłodni, elewatorów, f) że brak handlu terminowego itd. Przy nierównomiernej sprzedaży rolnik otrzymuje niższe od przeciętnych ceny w kraju i zagranicą.

Najważniejszem jednak, na czoło wysuwającem się zjawiskiem jest znikoma intensywność wymiany. Tylko mała część produkcji rolniczej dostaje się na rynek wogóle. Głównym powodem małej intensywności wymiany jest niezorganizowana, nadmiernie rozproszkowana podaż.

* * *

Środki prowadzące do naprawy stosunków na rynku rolniczym winny odpowiadać wymienionym wyżej brakom. A mianowicie:

Ujednolicenie cen w przestrzeni osiągnąć można, ujawniając stan rynków lokalnych przy pomocy komisyj notowań, giełd i kas towarowych.

Ujednolicenie cen w czasie wymaga takich instytucyj, jak giełdy terminowe i kredyt warantowy, takich urządzeń, jak centralnych hal targowych, chłodni, elewatorów oraz pewnego przestawienia produkcji, zorganizowania podaży itd.

Ujednolicenie cen zarówno w przestrzeni jak i w czasie wymaga ponadto powstania zdrowych, nowoczesnych firm handlowych, zdolnych do skupu i sprzedaży na szerokim rynku oraz do przetrzymania towaru od momentu przejściowego spadku cen do momentu poprawy konjunktury.

* * *

W uznaniu potrzeby należytego zorganizowania rynku rolniczego izby rolnicze i izby przemysłowo - handlowe Wielkopolski i Pomorza zorganizowały przed trzema laty „międzyizbową komisję dla popierania zbytu produktów rolnych". Od czasu powstania komisji agendy jej prowadzi poznańska izba przemysłowo-handlowa. Przewodniczącym komisji jest p. prezes Seweryn Samulski.

Od zarania swego istnienia, komisja m. i. walczy o utworzenie w Poznaniu centralnej hali targowej, połączonej z chłodnią. Sprawie tej poświęcono kilkanaście posiedzeń komisji ,ciał miejskich, izby przemysłowo-handlowej itd. Mimo wszystko jednak, projekt, tak ze wszechmiar godny poparcia, dotychczas nie doczekał się realizacji. I jeżeli wogóle nie znalazł się w lamusie, zawdzięczać to należy zabiegom i wytrwałości p. prezesa Samulskiego, który nie zrażał się przeciwieństwami i nadal broni tezy, że hurtowa hala targowa (wraz z chłodnią) jest Poznaniowi niezbędnie potrzebna.

Jest to rzeczą przykrą, niemniej jednak musimy stwierdzić, że koła handlowe nie doceniają doniosłości tego projektu. Ankieta, jaką w ostatnim czasie rozpisał Miejski Urząd Targów Poznańskich do 90 najpoważniejszych firm handlowych branży spożywczej w celu zorjentowania się w poglądach na omawiany projekt, dała zaledwie 12 odpowiedzi, z których kilka negatywnych w stosunku do projektu... Fakt ten świadczy, niestety, o niewystarczającym w tej branży stopniu zrozumienia dla potrzeb organizacji rynku rolniczego.

Nie ulega wątpliwości, że Poznań jako ważne, bodaj najważniejsze w Polsce centrum handlu rolnego musi przodować w dziedzinie sprawnej organizacji tegoż handlu. Pierwszym wymogiem tejże organizacji jest chłodnia i hurtowa hala targowa. Bez tych niezbędnych ogniw wymiany towarowej Poznań nie ma prawa rościć sobie jakichkolwiek pretensyj do miana nowoczesnego centrum handlu rolnego. Jest to jasne.

To też na czynnikach miejskich ciąży obowiązek podjęcia się stworzenia hali i chłodni. Racjonalnie zbudowane — hala i chłodnia będą przedsięwzięciami rentownemi. Poznań, w odniesieniu do eksportu lądowego na Zachód jest tem, czem Gdynia dla eksportu morskiego. To też hala i chłodnia, gdy powstaną, mieć będą „ładunki", tak jak Gdynia je otrzymała z chwilą powstania portu i stworzenia floty. Bo za banderą idzie handel.

A z chwilą utworzenia hali i chłodni — Poznań będzie mógł podjąć się swego „naturalnego" zadania, jakim jest organizacja polskiego rynku rolniczego.

Zaburzenia żołądkowe i kiszkowe, napady bólów brzucha, zastoina brzuszna, ogólne podrażnienie, nerwowość, zawroty głowy, niepokojące sny, ogólne złe samopoczucie podlegają szybkiemu zanikowi przez stosowanie codziennie jednej szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.**
Tg 128.

O terminowe sporządzenie bilansów zamknięcia

W związku z zakończeniem roku operacyjnego i sporządzaniem bilansów zamknięcia na dzień 31 grudnia 1933 r. dowiadujemy się z miarodajnego źródła, że aczkolwiek art. 39 kodeksu handlowego, obowiązującego w byłym zaborze pruskim, nie ustanawia dokładnie czasokresu zamykania ksiąg handlowych, zastrzegając jedynie, że winno to nastąpić „w przeciągu czasu odpowiadającego prawidłowemu biegowi przedsiębiorstwa", to jednak pośrednio dla wszystkich przedsiębiorstw, a bezpośrednio dla spółek akcyjnych przesądził tę sprawę art. 102 znowelizowanej ustawy o spółkach akcyjnych, ustanawiając dla ostatecznego zamknięcia ksiąg handlowych termin trzymiesięczny od daty zakończenia roku operacyjnego. Wszystkie więc przedsiębiorstwa, prowadzące prawidłowe książki handlowe, winny posiadać zamknięte książki handlowe i sporządzony bilan zamknięcia najpóźniej w okresie trzymiesięcznym od daty zakończenia roku operacyjnego (a więc dla przedsiębiorstw, sporządzających bilanse na dzień 31 grudnia, najpóźniej do dnia 31 marca roku następnego).

To też o ile przy badaniu ksiąg po upływie terminu trzymiesięcznego od daty zakończenia roku operacyjnego okaże się, że przedsiębiorstwa, prowadzące prawidłowe książki handlowe, nie będą posiadały ksiąg całkowicie zamkniętych, a więc i sporządzonych bilansów zamknięć, władze skarbowe nie będą przyjmowały ksiąg takich za podstawę do wymiaru państwowych podatków przemysłowego od obrotu i dochodowego.

Komunikują nam również, że nieznane bliżej osoby, uzurpując sobie tytuł przedstawicieli Izby Skarbowej, zwracają się czy to ustnie, czy telefonicznie do poszczególnych firm z uprzedzeniem o konieczności poświadczania zamknięć i bilansów ksiąg przez zaprzysiężonych rewizorów ksiąg. W związku z powyższem dowiadujemy się, że Izba Skarbowa podobnego zarządzenia nie wydawała, gdyż nie byłoby ono oparte na żadnym tytule prawnym ponieważ nawet art. 89 znowelizowanej ustawy o spółkach akcyjnych, regulujący obowiązek poświadczania ksiąg handlowych przez zaprzysiężonych buchalterów, jest zawieszony na czas nieograniczony. Z tego też powodu żadne przedsiębiorstwo bez względu na jego formę prawną, nie jest obowiązane poświadczać swych bilansów dla celów podatkowych przez zaprzysiężonych buchalterów. Zresztą poświadczenia takie w niczem nie krępują władz skarbowych, które przy wymiarach podatkowych, tak jak i w latach ubiegłych, będą przeprowadzać kontrolę wszystkich ksiąg handlowych i gospodarczych przez własne organa kontrolne.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **W sprawie nowych podatków konsumcyjnych.** Jak donieśliśmy swego czasu, ministerstwo skarbu opracowało projekty opodatkowania sody, kwasu węglowego i bibułek papierosowych, wychodząc z założenia, że konsumcyjne podatki są w dzisiejszych czasach kryzysowych najmniej zawodne, zwłaszcza, gdy płatnikiem jest dobrze zorganizowany przemysł, który niekiedy zaliczkuje kasy skarbowe przed zainkasowaniem podatku konsumcyjnego przy sprzedaży. O ile chodzi o sodę, której sprzedaż tak z produkcji własnych zakładów jak i innych polskich wytwórni znajduje się w rękach polsko-belgijskiego towarzystwa „Solvay" wzięty był pod uwagę jeszcze motyw dzielenia się ze zyskiem ponoć bardzo poważnym, z którego korzysta przeważnie obcy kapitał, mający w swem posiadaniu zakłady „Solvay". Naskutek przedstawień ze strony przemysłu, konsumującego sodę, a szczególnie przemysłu mydlarskiego, jak i szklanego, wydaje się jednak że ministerstwo skarbu zaniechało dalszego forsowania projektu opodatkowania sody. Również opodatkowanie kwasu węglowego nasunęło w ostatnim czasie pewne wątpliwości, natomiast co do bibułek papierosowej liczyć się należy nadal z tendencją wprowadzenia tego podatku konsumcyjnego. (l)

Z KRAJU

(k) **Protesty wekslowe w roku 1933.** W grudniu 1933 r. nastąpił wzrost protestów wekslowych pod względem ilościowym, spadł natomiast pod względem wartości w złotych. Według danych G. U. S. zaprotestowano w miesiącu tym ogółem 143,8 tys. sztuk weksli na sumę zł 27,5 milj., wobec 135,5 tys. sztuk wartości 28,2 milj. zł w listopadzie ub. r. i 240,6 tys. sztuk na sumę 53,6 milj. zł w grudniu 1932 r.

(k) **Statki „Światowid" i „Krakus" sprzedane na rozbiórkę.** Statek pasażerski „Światowid" Tow. „Chargeurs Reunis" o pojemności 9.500 tonn, który przed kilku laty kursował na linji Gdynia — Hawr — Brazylja, a który od dwóch lat stał bezczynnie w porcie Dunkierki, został sprzedany w tych dniach na rozbiórkę. Ten sam los spotka drugi podobny statek „Krakus" w Hawrze, którego sprzedaż na rozbiórkę jest już zdecydowana. Okręty te chodziły do Gdyni w czasie, gdy emigracja z Polski do Brazylji i Argentyny była w pełnym rozkwicie i przewoziły w każdej podróży 600 — 700 emigrantów. W swoim czasie towarzystwo Chargeurs Reunis zamierzało stworzyć spółkę francusko - polską, celem eksploatacji linji brazylijskiej, odstępując tej spółce wspomniane dwa statki. Umowa nie doszła do skutku dzięki przezornej polityce ówczesnego kierownictwa polskiej marynarki handlowej.

(k) **Ze związku rewizyjnego spółdzielni kółek rolniczych.** Według sprawozdania, złożonego walnemu zebraniu związku, które odbyło się w końcu grudnia 1933 r. w Krakowie, na początku 1933 r. związek rewizyjny spółdzielni kółek rolniczych zrzeszał 91 spółdzielni związkowych z 245 miejscami sprzedaży i 5 wytwórniami. Spółdzielnie te skupiają 59.000 członków. Obroty spółdzielni kółek rolniczych zmalały w ostatnim roku o 27% i wyniosły złotych 24 miljony. Spadek obrotów został spowodowany w pierwszym rzędzie zniżką cen towarów, a następnie zmniejszeniem się zużycia nawozów sztucznych i odebraniem wielu spółdzielniom hurtowni solnych i nieudzieleniem im koncesyj na prowadzenie wolnych składów soli. Koszty administracyjne tych spółdzielni zmniejszone zostały o ½ miljona złotych, jak również znacznie obniżyło się ich zadłużenie. Udziały członków i fundusze rezerwowe wynoszą sumę 3.300.000. Na walnem zgromadzeniu związku zapadła uchwała solidaryzująca się z uchwałami powziętemi przez zjazd przedstawicieli spółdzielczości polskiej w Warszawie w sprawie nowelizacji ustawy o spółdzielniach.

Z ZAGRANICY

(z) **Wzrost bankructw w Budapeszcie.** Dane statystyczne wykazują, że ilość bankructw sklepów w Budapeszcie wzrosła w ub. r. W roku 1933 ogłosiło upadłość 2.486 sklepów, podczas gdy w roku 1932 tylko 1.315 sklepów. W ostatnich 4-ch latach ilość upadłości wynosiła 23.933.

Armja żydowska

(Brith Trumpeldor)

Organizuje na pierwszy ogień oddziały taborowe, intendanturę i korpus sanitarny, czyli wszystko na „dekunek". Na żer armatni niech idą goje...

WIADOMOŚCI POTOCZNE

SZCZAWNICKA MAGDALENA leczy katar kiszek. Tg 127

KALENDARZYK

Poniedziałek, 29 stycznia 1934.
Słońce: wschód 7,22; — zachód 16.15; — długość dnia 8 godz. 53 min.
Księżyc: wschód 15.17; — zachód 7.27.
Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 1 st. Cels. Pochmurno. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 767 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 2 st. Cels., najniższa 0 st.
Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu wczoraj plus 0.48 m.; dziś plus 0,40 m.
Kal. rzk.: Franciszek Salezy; jutro Martyna, Ludwik.
Kal. słow.: Zdzisław; jutro Dobrogniew.

Z POZNANIA

— * **Archidiecezja Gnieźnieńska.** Instytucji kanonicznej udzielono ks. Janowi Kupczykowi na beneficjum w Tursku.

— * **Archidiecezja Poznańska.** W zarząd oddano: ks. dziekanowi i prob. Ludwikowi Rochalskiemu z Mącznik (przejściowo) kościół parafjalny w Solcu w dekanacie średzkim; ks. Erykowi Szymkowiakowi kościół parafjalny w Drobninie w dekanacie leszczyńskim.

Inspektorem nauki religji został ks. Teodor Kaczmarek. prob. w Margoninie, w szkołach powsz. na powiat chodzieski.

Na wikarjat powołano: ks. Leona Rygusa z Parzęczewa do Murowanej Gośliny; ks. Józefa Paszkego z Niepartu do Bukownicy.

Zwolniono ks. wikarjusza Kasiora z Murowanej Gośliny.

Wakuje probostwo w Solcu w dekanacie średzkim.

— * **Z targu.** Dnia 29. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,20—2.40 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2.50—2.80 zł; 1 kg. twarogu 0,60—0.80 zł; za litr śmietany 1.20—1.40 zł; litr mleka pełnego 18—20 gr; mendel jaj świeżych 1,50—1,70 zł; wapnowanych 1,20—1,30 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.70—1.80 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.20—1.60 zł; wołowiny 1,40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; kozliny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1,30—1.60 zł; smalcu 2.40—2.60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; gęś 4.00 do 9.00 zł; para gołębi 1.20—1.60 zł; indyk 4.00 do 7.50 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 0.80 do 1.20 zł; zając 2,30—2.50 zł; bażant 1,80 do 2,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 0.60—1.00 zł; 1 pęczek pietruszki 10 gr; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—50 gr; 1 kg kapusty 15—30 gr; 1 kg. brukselki 40—60 groszy.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2.20—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.40—2.60 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg. białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. karasia 0.80 do 2.00 zł; 1 kg. karpia 2,50—2.60 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. zielonych śledzi 80—90 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1.60—2.40 zł; jabłek 0.50—1.20 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,40—3.00 zł; laskowych 2.80—3,20 zł.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

— * **Kradzieże i włamania.** Przy ulicy Skorupki 6 w Poznaniu włamali się nieznani złoczyńcy do mieszkania p. Heleny Najder i zabrali odzież wartości 500 zł. — Urzędnik kolejowy p. Stanisław Nowak z Puszczykowa doniósł policji o kradzieży 600 zł, której dopuszczono się u niego na pl. Sapieżyńskim. (kl)

— * **Podrzucone niemowlę.** Na ulicy św. Wojciecha znaleziono około 4-miesięczne niemowlę płci męskiej, które podrzuciła tam nieznana osoba. Dziecko odstawiono do zakładu Dzieciątka Jezus w Poznaniu przy ul. św. Wojciecha 16. (kl)

— * **Nieszczęśliwy wypadek.** Na ul. Marszałka Focha w Poznaniu upadła p. Juljanna Chudek z Ostrzeszowa (ul. Kolejowa 15), która potknąwszy się o wystającą szynę, upadła i złamała nogę. Opatrzyło ją pogotowie ratunkowe. (kl)

— * **Brutalny kompan.** P. Józef Marchelek, rzeźnik z Poznania (ul. Strzałowa nr. 7), doniósł policji, że w restauracji p. Gałeckiego na Grochowych Łąkach pewien nieznany osobnik, z którym Marchelek grał poprzednio w karty, pchnął go kilkakrotnie nożem w rękę i łopatkę, poczem zbiegł. P. Marchelka po opatrzeniu w szpitalu miejskim, udał się o własnych siłach do domu. (kl)

— * **Złodzieje węglowi.** Na stacji kolejowej Poznań - Wschód znaleziono około 10 ctr. węgla zrzuconego z pociągu jadącego z Poznania do Swarzędza. Jak się okazało, nieznani złoczyńcy stoczyli z wagonu przejeżdżającego pociągu 1 700 kilo węgla, z którego większą część zdążyli zabrać. (kl)

Demonstracje bezrobotnych w Poznaniu

Zmniejszone porcje żywności i węgla przyczyną demonstracyj

W poniedziałek przed południem doszło w Poznaniu przed Urzędem Pośrednictwa Pracy i Funduszu Pracy przy ulicy Przemysłowej do manifestacji bezrobotnych. Jak zdołaliśmy ustalić manifestowało około 500 bezrobotnych pobierających zasiłek w bonach żywnościowych i węglowych.

Przyczyną manifestacji miało być podobno zmniejszenie przyznawanych porcyj żywności i węgla. Z grona demonstrantów wyłoniono delegację, która udała się do województwa celem przedłożenia swych postulatów.

Ponura zbrodnia w Bydgoszczy

Robotnik udusił żonę i jej synka

W nocy na niedzielę dokonano w Bydgoszczy morderstwa, którego szczegóły jeszcze nie są wyjaśnione.

Robotnik Antoni Kolaczyński zamordował swą żonę Martę z domu Kluskę i nieślubnego jej synka 4-letniego Henryka Kluskę. Według wszelkiego prawdopodobieństwa oboje zostali uduszeni. Powodem zbrodniczego czynu było prawdopodobnie złe pożycie Kolaczyńskich.

Sprawcę podwójnego morderstwa aresztowano i oddano do dyspozycji władz sądowych. Wdrożone dochodzenia wyjaśnią niewątpliwie szczegóły wstrząsającej zbrodni, której ofiarą padło dwoje osób. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— * **CZARNKÓW.** (Dyplom dla klubu kajakowców). Międzyzwiązkowa komisja turystyki i sportów wodnych przyznała klubowi kajakowców „Noteć" dyplom uznania za udział w spływie przez Polskę do morza.

— (Zebranie restauratorów). Na zebraniu restauratorów, które odbyło się w lokalu p. Bruksa wybrano ten sam zarząd z prezesem Krausem na czele.

— (Zebranie Koła śpiewu „Harmonja"). 25 bm. odbyło się uroczyste zebranie Koła śpiewu „Harmonja" z okazji 25-lecia prezesury koła, dzierżonej przez p. Stan. Grupińskiego.

— (Szantaż). Znany na tut. gruncie Artur Czajczyński wysyła do rozmaitych obywateli listy, w których grozi pobiciem lub napadem. Co go do takiego szantażu nakłania, nie stwierdzono. Owe listy oddano prokuraturze.

— * **LWÓWEK.** (Nowy zarząd żeńskiego „Sokoła"). Zarząd żeńskiego „Sokoła" tworzą pp.: Machowiakowa — prezeska, M. Spędowska — wiceprez., Andrzejewska Ł. — sekr., Z. Drobnikówna — zast., Modrówna — skarb., F. Mińska — naczeln., Zimna i Roszkowa — członkinie. Komisję rewizyjną tworzą pp.: A. Jankowska, K. Budzińska i S. Myszkowska, sąd honorowy — Witkowska, Drobnikowa, Jankowska i Tomaszkiewiczówna.

— (Kursy oświatowe). Kierownictwo tut. szkoły powszechnej urządza kursy oświatowe dla młodzieży pozaszkolnej. Wykłady odbywać się będą w czwartki i piątki.

— (Nagłe posiedzenie rady miejskiej). W czwartek, 25 bm. odbyło się nagłe posiedzenie rady miejskiej dla wyboru delegacji, któraby interwenjowała w sprawie wyłączenia gminy Bolewice z obwodu wójtowskiego Lwówek. W skład delegacji wchodzą pp.: dr. Szamborski, F. Mroczyński i R. Galas.

— (Walne zebranie Stronnictwa Narodowego). Walne zebranie Stronnictwa Narodowego, Koło Lwówek, odbędzie się w niedzielę, 28 bm. o godz. 4 po południu w lokalu zebrań.

— * **MIEJSKA GÓRKA.** (Herbatka „Sokoła".) 7 lutego odbędzie się herbatka „Sokoła". Sądzić należy, że ściągnie ona dużo osób.

— (Zabawa przemysłowców.) W najbliższym tygodniu Tow. Przemysłowców urządza zabawę, połączoną ze wspólną kolacją.

— (Kradzież.) Do stodoły p. Ratajczaka zakradli się w biały dzień złodzieje, którzy chcieli młócić skradzione zboże. Spłoszeni przez policję, uciekli.

— (Zgon działacza ludowego.) W tych dniach odprowadzono na cmentarz w Koszarach b. wychodźcę westfalczyka, Jana Pasternaka, który po kilkuletnim pobycie na obczyźnie wrócił do ojczyzny, by tu być w dalszym ciągu wzorem dla swych braci.

— (Jarmark.) Ostatni jarmark był bardzo słaby.

— * **MIESZKÓW.** (Pogrzeb śp. Piotra Sawarzyńskiego.) Na miejsce wiecznego spoczynku odprowadzono zwłoki śp. Piotra Sawarzyńskiego, emerytowanego posterunkowego P. P., który zmarł nagle 12 stycznia rb. Śp. Zmarły był członkiem Kurkowego Bractwa Strzeleckiego, rady gminnej, dozoru kościelnego i radcą sierot. Zgon powszechnie lubianego człowieka wzbudził szczery żal u wszystkich, którzy go znali.

— * **MOGILNO.** (Z kroniki policyjnej.) W ostatnich dniach kronika policyjna powiatu mogileńskiego notuje kilka oszustw sprytnych aferzystów. Po okolicznych wioskach grasują oszuści, którzy przedstawiają się za bogatych reemigrantów z Ameryki i goszczą u łatwowiernych gospodarzy, niby to w celu rzekomego kupna gospodarstwa. Oszustom chodzi tylko o bezpłatne utrzymanie przez kilka tygodni. Oszuści przybywali przeważnie w towarzystwie młodych niewiast, podając je za córki miljonerów. Aferzyści po kilkutygodniowej gościnie i fikcyjnych pertraktacjach wyjeżdżali rzekomo do miasta po pieniądze i nie pokazywali się więcej, a gospodarze ze względu na kompromitację nie zawiadamiali o tem policji.

— (Listy z pogróżkami.) W pobliskiem Kwieciszewie nieuchwytna dotąd szajka spaliła w ciągu jednego tygodnia aż cztery stodoły. W związku z powyższemi pożarami sołtys gm. Kwieciszewo p. Radomski otrzymał dwa listy z pogróżkami, pisane w języku polskim i niemieckim, w których zbrodniarze odgrażają się spaleniem całej wsi z wyjątkiem kościołów katolickiego i ewangelickiego. Mieszkańcy Kwieciszewa są bardzo zaniepokojeni groźbą, zawartą w listach. Sądzić jednak należy, że zanim podpalacze spełnią swą groźbę, dosięgnie ich ręka sprawiedliwości.

— (Dziecko o trzech głowach.) Żona robotnika, zamieszkałego w Dobskach, pow. Mogilno, powiła dziecko o trzech głowach. Dziecko urodziło się nieżywe. Matkę zdołano uratować. Dziecko przesłano do Poznania dla celów naukowych.

— (Zabawa harcerska.) 3 lutego w sali Domu Katolickiego drużyna harcerska im. ks. Piotra Wawrzyniaka urządza karnawałową herbatkę zaś 10 lutego drużyna Zuchów bal maskowy dla dzieci.

— * **NAKŁO.** (Kurs jedwabnictwa). — W gmachu b. szkoły wydziałowej odbywa się kurs jedwabnictwa. W kursie bierze udział około 100 osób.

— (Próbny alarm ochotniczej straży pożarnej). Straż pożarna urządziła alarm próbny dla stwierdzenia obowiązkowości członków przymusowych. Do apelu stanęło około 150 ludzi.

— (Z rady miejskiej). Na drugiem z rzędu posiedzeniu rady miejskiej wybrano ławnikami pp. Jana Sytka (Kl. Nar.), Adama Gawłowicza (N. P. R.) i Ksawerego Kowalskiego (sanacja).

Sprawa budżetu wywołała wielką dyskusję, przyczem skreślono 1 800 zł, które komisja budżetowa przeznaczyła jako subwencję dla prywatnej szkoły przygotowawczej. Suma globalna administracyjnego budżetu w dochodach i wydatkach wynosi 399 478,03 zł, przedsiębiorstw i zakładów miejskich 381 766,51 zł.

— (Epilog napadu na komornika.) Sąd grodzki w Nakle rozpatrywał sprawę Katarzyny Ciężkiej i jej braci Antoniego i Jana, którzy podczas wykonywania czynności urzędowych przez komornika pobili go. Sąd skazał Katarzynę Ciężką na trzy miesiące więzienia, braci zaś uwolnił od winy i kary.

— * **OSTRÓW.** (Ku czci Henryka Sienkiewicza). Koło Młodych Kat. Koła Pań urządziło 24 bm. uroczystość, poświęconą uczczeniu H. Sienkiewicza z okazji 50-ej rocznicy wydania „Trylogji". Na wieczór złożyły się: słowo wstępne, wypowiedziane przez p. M. Droszczównę, referat o dziełach Sienkiewicza p. Gątkiewiczówny oraz recytacje, wygłoszone przez pp. Taczakównę, Kaczmarkównę, Tacikównę i Szudziankę. Całość wywarła bardzo miłe wrażenie.

— (Nowy zarząd chóru kościelnego). — Zarząd chóru kościelnego tworzą pp.: ks. Leciejewski — prezes, Dolatowski — wiceprezes, Smyczyński — sekretarz, M. Niestrawska — skarb., Dębowiak, Modrzyńska i Juszczak — radni. Dyrygentem chóru jest organista p. Osowski.

— (Srebrne gody). Pp. Stefan i Marja z Molińskich Płończakowie obchodzili srebrne gody małżeńskie. Jubilat, stały czytelnik „Kurjera", abonujący go od początku istnienia, położył duże zasługi już w czasach zaborczych około sportu polskiego. Jest on współzałożycielem Klubu sport. „Ostrovia" i twórcą pierwszego klubowego boiska sportowego.

— (Z. L. O. P. P.). Koło miejskie L. O. P. P. odbyło swe walne zebranie pod przewodnictwem p. dr. Pałasza. Żywą działalność Koła zilustrowały sprawozdania zarządu. Członków jest 299. Na zebraniu wybrano następujący zarząd pp.: dyr. Kubicki — prezes, Sukiennicki — I wiceprezes, dr. Pałasz — II wiceprezes, Ziembiewiczówna — sekr., Daszkiewiczówna — skarb.

— * **ROGOŹNO.** (Wyjaśnienie). Dzierżawę nieruchomości przy ul. Wielkopoznańskiej 1, własność p. Wieczorka, objął nie p. Szostak, a p. Zbierski z Rogoźna.

— * **STRZAŁKOWO.** (Nowy zarząd Stow. Młodych Polek.) Nowy zarząd Stow. Młodych Polek przedstawia się następująco: pp. W. Stawniakówna — prezeska, C. Stawniakówna — sekr., G. Staszakówna skarb., Wydrzanka — biblj., J. Tabakówna — gosp., S. Stawniakówna — nacz. Do komisji rew. powołano pp. Danecką, W. Stawniakównę i Kapelównę.

— * **SZAMOTUŁY.** (Skazanie bluźniercy). Sąd okręgowy z Poznania na sesji wyjazdowej w Szamotułach rozpatrywał głośną sprawę przeciw Stan. Stanisławiakowi, znanemu od kilku lat bluźniercy. — Zainteresowanie procesem było tak wielkie, że publiczność szturmem zdobywała miejsca przeznaczone dla audytorjum. — Sądowi przewodniczył s. o. dr. Woźniak, oskarżał prok. Misiurewicz. Na ławie oskarżonych zasiadł tylko Stanisławiak, gdyż sprawę przeciw współoskarżonej żonie, która się nie zjawiła, sąd wyłączył. Akt oskarżenia zarzucał Stanisławiakowi ciężkie bluźnierstwo zniesławienie duchowieństwa, profanację pomnika Matki Boskiej w czasie modlitwy dzieci, szerzenie wśród bezrobotnych haseł „precz z kościołem i księżmi, bolszewizm musi nastąpić, a wtenczas nam będzie lepiej" itp. Oskarżony do winy się nie przyznał, zarzucając świadkom akt zemsty. Świadkowie w liczbie 10, zeznając pod przysięgą, potwierdzili zarzuty, postawione w akcie oskarżenia. Oskarżyciel domagał się surowego wymiaru kary. Sąd po naradzie wydał wyrok, na mocy którego skazał oskarżonego na zasadzie art. 173 k. k. na 8 miesięcy więzienia, zmniejszając wymiar kary na mocy amnestji do 6 miesięcy więzienia z równoczesnem zawieszeniem kary na 3 lata.

— * **TRZEMESZNO.** (Pożary.) W stogu żyta p. Cyranowicza powstał pożar, który strawił cały stóg. Szkoda wynosi ok. tysiąca zł.

Drugi pożar powstał w zagrodzie p. S. Kasińskiego w Ignalinie pod Trzemesznem. Spaliła się stodoła z niewymłóconem jeszcze zbożem i chlew z inwentarzem. Szkoda obliczana jest na 10 tysięcy zł. Przyczyna pożarów niestwierdzona.

— * **TRZEMESZNO.** (Opłatek harcerski.) Gimnazjalna drużyna harcerska im. St. Staszica obchodziła uroczystość opłatkową, na którą złożyły się: śpiewy, deklamacje, gawęda opłatkowa ks. prof. Gierczyńskiego, łamanie się opłatkiem, kolendy oraz sztuka p. t. „Orlęta z nad Wisły". Po uroczystości odbyła się wspólna herbatka i losowanie fantów.

— * **WITKOWO.** („Jasełka"). Staraniem uczennic żeńskiej szkoły gospodarstwa wiejskiego w Witkowie odbyły się w niedzielę, 21 bm. „Jasełka". Publiczności bardzo wiele.

— (Koncert). Z inicjatywy Stow. Pań św. Winc. a Paulo odbył się w niedzielę, 21 bm. koncert chóru akademickiego z Gniezna. Czysty dochód przeznaczono na dożywianie dzieci w ochronce.

— (Posiedzenie rady miejskiej). Pierwsze posiedzenie nowej rady mijskiej odbędzie się 27 stycznia.

— (Kradzież w kościele). W środę 24 bm. przed południem spostrzeżono że złodzieje rozerwali skarbonkę w tut. kościele parafjalnym i zabrali ofiary. Kradzież nastąpić musiała podczas dnia, gdyż włamania do kościoła nie było.

— * **WRONCZYN.** (Kłopoty S. M. P.) Tutejszemu S. M. P. wypowiedziano w ostatnich dniach salę szkolną do zebrań i ćwiczeń, z której korzystało już od 5 lat, przytem zaznaczono, że S. M. P. może z sali szkolnej korzystać, lecz za każde zebranie i zbiórkę musi uiścić 2 zł. Dodać należy, że do S. M. P. Wronczyn należy przeważnie młodzież dominjalna, która już od dawna nie dostaje zapłaty za pracę w majątku.

Kronika karnawałowa

Bal bridżowy w Państwowej Szkole Sztuki Zdobniczej. W dniu 10 lutego zaprasza Państwowa Szkoła Sztuki Zdobniczej i Przemysłu Artystycznego do auli przy ulicy Jezuickiej na wielki festyn karnawałowy p. t. „Niech żyje bridż". Kto nie zna tej szlachetnej gry ma czas jeszcze, by się jej nauczyć. Kto nie zdąży może szaleć w tańcu, wtórować będą dwie reprezentacyjne orkiestry balowe naszego miasta. Pozatem będzie dużo wesołości i niespodzianek, o których narazie sza! Później więcej. Zysk na wpisy dla najbiedniejszych. Kancelarja szkoły rozpocznie niebawem wysyłanie zaproszeń. zg 5307

Z POMORZA

— * **ŚWIECIE.** (Komitet zbiórki na polskie szkolnictwo zagraniczne). Utworzył się tutaj pow. komitet zbiórki na rzecz polskiego szkolnictwa zagranicą. W skład komitetu wchodzą pp.: prof. S. Zieliński — prezes, prof. Treichel — zast., naucz. Werder — sekr., dyr. Mrozek — skarbnik.

— * **STAROGARD.** (Nowa rada miejska przy pracy.) Wśród wielkiego zainteresowania 24 bm odbyło się pierwsze posiedzenie nowej rady miejskiej, któremu przewodniczył p. burm. Czwojdziński. — Obecni byli wszyscy radni w liczbie 24 (Obóz Narodowy 11, N. P. R. 7, „sanacja" 6). Po złożeniu przyrzeczeń, p. burm. wygłosił treściwe przemówienie, wskazując na obowiązki i uprawnienia nowej rady, poczem przystąpiono do samych obrad. Najpierw wybrano delegatem na zjazdy Zw. Miast Polskich p. burm. Czwojdzińskiego, a potem komisję rewizyjną w osobach pp.: Żychskiego (Kl. Nar.) przewodniczący, Beckera Konstantego (Kl. Nar.) — zast., Bruckiego (Kl. Nar.), Mikołajskiego (N. P. R.) i Aleksandrowicza — członkowie. Po sprawdzeniu protokółu z gospodarki miejskiej przystąpiono do wyboru wiceburm. i trzech ławników. — Na sali obrad tak wśród radnych jak i licznej publiczności widać silne podniecenie. Przewodniczącym komisji wyborczej został wybrany 18 głosami Klubu Narodowego i N. P. R. radny Becker (Kl. Nar.), który prosi na asesorów Żychskiego (Kl. Nar.) i Mikołajewskiego (N. P. R.). — Przewodniczący odczytuje regulamin wyborów, poczem wzywa radnych do złożenia list kandydatów. W imieniu Klubu Narodowego p. adw. Stankiewicz zgłasza kandydaturę senjora miasta, dotychczasowego wiceburm. adw. Bogdana Jacobsona, który też został wybrany 18 głosami. „Sanacja", czując swą słabość, nie wysuwa kandydata, ani nie głosuje za wysuniętym kandydatem. W sprawie wyborów ławników wysunięto dwie listy: narodową, która otrzymała 15 głosów i sanacyjną — 6 gł. Ławnikami zostali pp.: Cesarz (Kl. Nar.), Kolaska (N. P. R.) i Popiel (B. B.). Nadmienić wypada że „sanatorzy" za wszelką cenę starali się jednać sobie radnych N. P. R., co, jak widzimy z toku obrad, zupełnie się nie udało.

Zaledwie trzy dni

dzielą nas od

radosnych i niefrasobliwych chwil

na **XIV Dorocznym Balu „Bratniej Pomocy" Tow. Studentek i Studentów Uniw. Pozn.**

z udziałem „Stratosfery"

Centrala kradzionego drobiu

Zorganizowana szajka kurokradów miała odbiorców w Gdyni

Gdynia, 29 stycznia.

Policja tutejsza aresztowała niejakiego Władysława Laurentego, stałego mieszkańca Kalisza, który od pewnego czasu przebywał w Gdyni. Aresztowany zajmował się handlem bitego drobiu, którego transporty codziennie przychodziły do Gdyni z Kalisza. Transporty te wzbudziły podejrzenia władz bezpieczeństwa, które w żaden sposób nie mogły dojść do źródła, w którem Laurenty uskuteczniał zakupy drobiu w Kaliszu. Sprawa była tembardziej interesująca, że w okolicy Kalisza kradzieże kur, kaczek i indyków są na porządku dziennym, o czem otrzymują meldunki prawie codziennie tamt. władze bezpieczeństwa. Gdyńskiego „importera" Laurentego zdecydowano się zaaresztować, mając już pewne dane, że transporty drobiu pochodzą z podejrzanego źródła. W czasie dochodzeń policyjnych Laurenty przyznał się, że zorganizował „spółdzielnię" zawodowych złodziei drobiu, którzy uprawiając swój proceder w okolicy Kalisza, przesyłali do Gdyni codziennie swój łup. Tak wykryto zorganizowaną szajkę kurokradów, która obficie zaopatrywała w „swoje towary" Gdynię. Niewątpliwie wyjaśni się teraz wiele tajemniczych, często masowych kradzieży kur, jakie miały miejsce w okolicach Kalisza. (p)

Nieludzki dozorca postrzelił z dubeltówki ojca 5-ciorga dzieci

Chojnice, 29 stycznia.

Bezrobotny Bronisław Kinka z Rolbiku, liczący lat 34, ojciec 5 małoletnich dzieci, udał się wspólnie z sąsiadami na jezioro państwowe „Długie", by przy pomocy wędki złowić trochę ryb dla rodziny. Przy tej czynności napotkał wędkarzy niejaki 20-letni Bernard Gliszczyński, dozorca jeziora. Wędkarze na wezwanie dozorcy opuszczali jezioro. Wtedy z odległości 20 metrów dozorca oddał znienacka strzał z dubeltówki, trafiając w górne uda Kinkę Bronisława. Broczącego krwią K. przewieziono do Brus, gdzie lekarz dr. Kobyliński udzielił mu pierwszej pomocy, wyjmując z ciała 52 ziarnka naboju.

Prokuratorja wdrożyła dochodzenia przeciwko dozorcy, który zupełnie bezprawnie użył broni wobec oddalających się wędkarzy. Dochodzenia wykazały, iż wędkarze nie stawiali jakiegokolwiek oporu.

Złodzieje polni młócą cudze stogi

Inowrocław, 29 stycznia.

W ostatnim czasie grasuje jakaś banda rabusiów, która młóci zboże w stogach.

W ub. tygodniu wymłócono część stogu, należącego do probostwa w Ostrowie n/Gopłem. Ostatnio, rolnikowi Piotrowi Janiakowi w Kobylnicy skradziono ze stogu trzy wozy żyta, a rolnikowi Janowi Pogorzałemu w Karsku wymłócono prawie pół stogu.

O podobnych wypadkach donoszą rolnicy wiosek Złotowa i Łabędzina. Trudy rolnika zbierają ci, którzy nie sieją, ani orzą.

Zaklęciami wyleczył znachor kmiotka z... głupoty

Znowu oszust nabrał naiwnego gospodarza

Grudziądz, 29 stycznia.

W Brataszewie pod Lubawą zjawił się pewnego dnia furmanką jakiś osoknik z kobietą, rozgłaszając, że wraca z Częstochowy. W poszukiwaniu za paszą dla konia zaszli oboje do gospodarza Zglinieckiego, którego żona z powodu choroby już od kilku lat nie opuszczała łóżka. Osobnik stwierdził, że chora cierpi na raka i kołtun, z których on może ją wyleczyć. Wymawiając się brakiem czasu, przyobiecał podjąć się kuracji dopiero po kilku dniach.

Wróciwszy czwartego dnia do Zglinieckich oświadczył stroskanemu gospodarzowi, że stan jego żony jest rozpaczliwy. Następnie kazał pozamykać drzwi i pozasłaniać okna mieszkania, poczem przeżegnawszy się kilkakrotnie rozpoczął nad chorą jakieś zakięcia, połączone z niesamowitemi ceremonjami.

Zwróciwszy się następnie do gospodarza z zapewnieniem, że żona jego po tygodniu opuści łóżko, wyłudził po długich targach 350 zł i kilkadziesiąt marek niemieckich w złocie i ulotnił się w nieznanym kierunku, polecając uprzednio Zglinieckiemu zamknąć się natychmiast z rodziną w mieszkaniu i przetrwać tam kilka godzin na wspólnej modlitwie za chorą.

Entuzjazm, którego nie było

„Wielkie manifestacje" w Bydgoszczy i w Poznaniu

Bydgoszcz, 29 stycznia.

Z okazji „uchwalenia" w Sejmie zaprojektowanych przez p. Cara też konstytucyjnych „sanacja" bydgoska chciała zrobić nastrój entuzjazmu. Miejscowe pismo „sanacyjne" już w sobotę rano, jeszcze przed wszczęciem pierwszych kroków ze strony przywódców, pisało, że Bydgoszcz przyjęła wiadomość o nowej konstytucji z żywiołowym entuzjazmem.

Tymczasem ów „entuzjazm" wyglądał więcej niż blado. W sobotę po południu zwołano specjalne zebranie do sali rady miejskiej. Na zebraniu tem uchwalono wydać odezwę, nawołującą do dekorowania domów i do tłumnych manifestacyj ulicznych. Postanowiono urządzić capstrzyk, a w niedzielę w południe po nabożeństwie pochód manifestacyjny.

Dekoracja nie udała się. Chorągwie wywieszono na gmachach urzędowych i kilkunastu domach prywatnych. Capstrzyk zgromadził garść osób urzędowych i trochę gapiów. Przemówienie delegata „sanacji" przed premjerą operetki w Teatrze Miejskim wywarło wrażenie... raczej operetkowe. W niedzielnym pochodzie wzięły udział orkiestry wojskowe i kolejowe, a za niemi kroczyła może najwyżej setka osób.

Cała manifestacja zakończyła się kompletnem fiaskiem.

* * *

Taki sam mniejwięcej „entuzjazm" panował 27 stycznia 1934 w Poznaniu, kiedy to „sanacja" zapaliła na pl. Wolności... stos. Któryś z uczestników tego całopalenia, zapytany przez naszego sprzedawcę, o co tu właściwie chodzi i co się pali na stosie, odpowiedział:

— Panie, żebym to ja wiedział... ot kazali przyjść, więc jestem.

— No, a co Pan wogóle wie?

— Że mnie zaszeregowali...

Ojciec i syn — podpalaczami

Brodnica, 29 tycznia.

W sierpniu ub. r. wybuchł w zabudowaniu rolnika Antoniego Górskiego w Kruszynach pożar, który zniszczył dom mieszkalny, stodoły i chlew. Budynki ubiezpieczone były na łączną sumę 12 tys. zł.

Jako podejrzanych o podpalenie z chęci zysku aresztowano Górkiego i jego dorosłych synów Józefa i Antoniego.

Na rozprawie sądowej okazało się, że sprawcami pożaru byli Antoni G. (ojciec) i starszy syn Józef. Obaj zasądzeni zostali na 3 wzgl. 5 lat więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich na przeciąg 5 lat.

Samochód rozbił bryczkę

Inowrocław, 29 stycznia.

26 b. m. na szosie Mątewskiej, niedaleko Inowrocławia, najechał z tyłu jadących bryczką Jana Wikarskiego, rolnika z Żernik, pow. Mogilno, wraz z żoną i p. Kabzową samochód, którym, kierował inż. Okoniewski z Poznania. W ostatniej chwili inż. Okoniewski usiłował samochód zatrzymać, jednak uderzył on całą siłą w bryczkę, rozbijając ją zupełnie. P. Wikarska doznała ogólnych potłuczeń i wstrząsu nerwowego, p. Kabzowa odniosła lekką ranę, p. Wikarski zaś wyszedł cało.

Rannym pospieszył natychmiast z pomocą inż. Okoniewski wraz z podróżnymi, którzy jechali samochodem. Kto ponosi winę ustalą dopiero wszczęte dochodzenia.

B. kapitan portu gdyńskiego przed sądem

Gdynia, 29 stycznia.

W dniu dzisiejszym rozpoczął się proces przeciwko b. kapitanowi portu gdyńskiego Zalewskiemu, oskarżonemu o nadużycia służbowe i pobieranie łapówek w wielu wypadkach. Rozprawa na którą wezwano kilkunastu świadków, budzi duże zainteresowanie. (p)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: J. W. z prośbą o zdrowie dla siebie i rodziny 3 zł; — H. B. z podziękowaniem za doznane łaski, prosząc pokornie o pomoc i opiekę dla nieszczęśliwego syna, 5 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 269,10 zł.

Na biednych na „wesołem miasteczku", poz. pod opieką pozn. okr. „Caritas": R. S. 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 50 zł.

„JENNIE GERHARDT"

na ekranie kina APOLLO.

Z prawdziwą przyjemnością oglądamy ten obraz, — pozostawia on **niezatarte wrażenie na nas. I nic dziwnego!** — wszakże film ten, to jeden z **najpiękniejszych i najlepszych** filmów **słynnej** dziś już na cały świat **genjalnej** artystki **SILVJI SIDNEY.** Jej **mistrzowska gra,** wrodzony **talent aktorski** jak i **urok osobisty,** działają na widza jak **haszysz** i pozwalają na **współprzeżywanie** akcji.

Oto, co pisze prasa warszawska o **„JENNIE GERHARDT":**

KURJER WARSZAWSKI: „Ozdobą filmu Sylvia Sidney, wcielenie wszystkich uroków kobiecości".

GAZETA POLSKA: „Uroczą, wzruszającą postać Jennie, odtworzyła Sylvia Sidney ze zwykłą swoją niezrównaną prostotą i słodyczą, z tą rzadką głębią uczucia, którego moc kryje się w przedziwnem spojrzeniu jej smutnych oczu".

DOBRY WIECZÓR: „Dużo jest gwiazd kinowych, duże jeszcze będzie nowych i świetnych, lecz Sylvia Sidney stoi ponad gwiaździstą konstelacją".

KURJER PORANNY: „Sylvia Sidney, jest bardzo interesującą artystką".

JUTRO PRACY: „Reżyserja Mariona Geringa odznacza się wielką sumiennością i przemawia do widza bezpośrednio ekspresją i logiczną konstrukcją akcji". ng 4516

Dur brzuszny na Kujawach

Inowrocław, 29 stycznia.

U Franciszki i Józefa Rzeczyńskich w Ciechrzu, pow. Mogilno, lekarz pow. dr. Truszczyński stwierdził dur brzuszny. Chore przewieziono do szpitala powiatowego w Strzelnie.

Inspekcja przedsiębiorstw żeglugowych

Gdynia, 29 stycznia.

W dniach 26 i 27 b. m. bawił w Gdyni i Gdańsku p. Możdżewski, dyr. departamentu morskiego przy M. P. i H. W Gdyni przeprowadził dyr. Możdżewski inspekcję robót portowych oraz przedsiębiorstw żeglugowych. (p)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAJBLIŻSZE DNI W MUZYCZNYM POZNANIU

Na nadchodzące tygodnie przygotowuje się w naszem mieście cały szereg imprez muzycznych, z których parę przypada już na dni najbliższe. Dzisiaj, w poniedziałek, jak już donosiliśmy poprzednio, odbywa się o godz. 20,30 w sali naszego Konserwatorjum Muzycznego przy ul. Wrocławskiej kolejna audycja muzyki współczesnej, którą urządza Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne. Na programie utwory skrzypcowe Hindemitha i Tocha w wykonaniu skrzypka p. Kamionki oraz prof. Nadziei Padlewskiej (fortepian). Poza tem wykona p. Frankiewiczowa pieśni Ryszarda Straussa, Debussy'ego, Faurégo i Szymanowskiego przy akompanjamencie T. Z. Kasserna. Audycje te mają, jak wiadomo, część kronikarską, w której tym razem zabierze głos p. Zdenko Svoboda, mówiąc o historji teatru czeskiego, a to z powodu jubileuszu, jaki święci Narodne Divadlo w Pradze. O jubileuszu tym zamieścił p. Svoboda w naszym Dziale wysoce interesujący artykuł, jak to przy tej sposobności przypominamy. (Nr. 559 z 5 grudnia).

Również staraniem Towarzystwa Oratoryjnego będzie zorganizowany koncert dawnej muzyki chóralnej w Auli Uniwersytetu, zamierzony na następujący poniedziałek, od dzisiaj za tydzień. Program wypełni nasz świetny chór katedralny pod batutą swego dyrektora, ks. dr. Wacława Gieburowskiego.

Jutro — wracając do kolejności dni — t. j. we wtorek, odbędzie się w auli Konserwatorjum audycja muzyczna, urządzona przez Związek Muzyków Pedagogów. Program zajmą kompozycje prof. Madeji, które wykona śpiewaczka p. Marynowicz-Madejowa oraz skrzypek p. Kamionka. Dr. Juljan Rzóska poprzedzi audycję odczytem o instrumentach dętych.

Na luty przypada w tym roku 25 rocznica zgonu Mieczysława Karłowicza. Poznań uczci ją koncertem symfonicznym, na którym zostaną wykonane dzieła przedwcześnie i tak tragicznie zgasłego twórcy. (Wiadomo, że Karłowicz został zasypany w Tatrach przez lawinę śnieżną). Poza tem ukaże się w Poznaniu, pod graficznem kierownictwem dyr. Jana Kuglina, książka pamiątkowa ku czci Karłowicza, której treścią zajmiemy się w najbliższym czasie.

NAUKA

II Międzynarodowy Zjazd Filologów Słowiańskich odbędzie się, jak już donosiliśmy, w Polsce, w Warszawie, w drugiej połowie września 1934 roku. Zjazd ten związany będzie z setną rocznicą pierwszego wydania „Pana Tadeusza" Mickiewicza. Komitet Organizacyjny Zjazdu stanowią: prof. dr. Jan Rozwadowski, prezes, prof. dr. S. Słoński, wiceprezes, prof. S. Szober, skarbnik i prof. dr. W Doroszewski, sekretarz generalny. Obrady Zjazdu toczyć się będą w czterech sekcjach. Na czele sekcji językoznawczej stoją: prof. dr. T. Lehr-Spławiński prezes, i doc. dr. M. Małecki; na czele sekcji historyczno - literackiej — prof. dr. J. Ujejski, prezes, prof. dr. J. Krzyżanowski, wiceprezes i doc. dr. K. Górski, sekretarz; prezesem sekcji kulturalno - społecznej jest dyr. dr. J. Siemieński, sekretarzem — dr. S. Borowski; prezesem sekcji dydaktycznej — doc. dr. Z. Klemensiewicz, sekretarzem — dr. F. Bielak. Tytuły referatów na Zjazd zgłaszać należy do dnia 1 marca r. b., streszczenia — przepisane na maszynie, nie przekraczające 5 stron maszynopisu — do 1 maja r. b. Językami urzędowemi Zjazdu są wszystkie języki słowiańskie oraz angielski, francuski, niemiecki i włoski. Zgłoszenia do uczestnictwa w Zjeździe należy nadsyłać p. a. prof. dr. W. Doroszewski, Warszawa, Pałac Staszica.

W NAUKOWYM POZNANIU

Oddział poznański Polskiego Tow. Historycznego odbędzie zebranie naukowe pojutrze, we środę, d. 31 stycznia w Zamku, w Seminarjum Historycznem. Początek o godz. 18. Prof. dr. Zygmunt Wojciechowski wygłosi referat p. t. „Pomorze a pojęcie Polski piastowskiej".

TEATR

Co grają w Wilnie. Po angielskiej sztuce detektywistycznej „Kobieta i szmaragd" wystawiono Hasenclevera satyrę „Pan z towarzystwa" w reżyserji M. Szpakiewicza.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Odnaleziony grobowiec Botticellego. Dotychczas nie wiedziano, gdzie spoczywają zwłoki Sandra Botticellego we Florencji. Obecnie Franciszkanin O. L. Calamandrei wykazał, że Botticelli spoczywa w kościele Wszystkich Świętych i grobowiec jego odnalazł. Będzie on ozdobiony herbem rodziny Filipepich (tak brzmiało prawdziwe nazwisko Botticellego); do kościoła przeniesiony zostanie z galerji Uffizi „Hołd trzech króli", na którym Botticelli sportretował samego siebie jako jednego z członków orszaku.

MUZYKA

Opera w Katowicach. Piszą nam z Katowic (ad): Próby ze sprowadzaniem zespołów warszawskich nie powiodły się, wobec ich podrzędnej jakości, więc nawiązano styczność z operą krakowską. Wystawiła ona „Opowieści Hofmanna", „Łucję z Lamermoor" i „Lunatyczkę" Belliniego. Partje kobiece śpiewała Ada Sari, tenorowe p. Szymanowicz, barytonowe p. Romanowski basowe p. Mazanek. Dyrygował prof. Wallek-Walewski, chóru dostarczyło krakowskie Tow. Operowe. Widownia bywa na przedstawieniach opery krakowskiej przepełniona.

W następnym Dziale:
Z OGNIEM I Z MIECZEM NA „OGNIEM I MIECZEM"
(streszczenie dyskusji).

W NASZYCH REGJONACH

CO BYDGOSZCZ OGLĄDA I CO WKRÓTCE ZOBACZY?

Bydgoszcz, 28 stycznia.

Bydgoszcz nie ma dziś stałego salonu wystawowego, chociaż jest siedzibą wcale ruchliwej i poważnie pracującej grupy plastyków, chociaż nie brak tu kilkudziesięciu poważnych miłośników sztuk pięknych, choć wreszcie miasto dysponuje szeregiem lokali, opróżnionych przez przeniesione do Torunia urzędy. Ale jakoś do czynników miarodajnych plastycy nie mają szczęścia. Całe szczęście, że Muzeum Miejskie uzupełnia swoje bogate zbiory organizowaniem zmieniających się co pewien czas wystaw bieżącej plastyki. W ostatnich latach wystaw takich odbyło się sporo. Były między niemi niektóre bardzo interesujące i pożyteczne, że wymienię ekspozycję „Sztuki" krakowskiej, lub zbiorową wystawę pejzażów Stanisława Czajkowskiego — były i takie, które mało przynosiły chwały swym organizatorom. I tak np. zamiast wystawy „Obrazów morskich" mieliśmy tu wystawę obrazy morskiej, i mieliśmy także karykaturę wystawy karykatur. W sezonie bieżącym do zupełnie udanych zaliczyć należy: Wystawę grupy plastyków pomorskich, o której informowałem już czytelników Działu. Drugiem, jeszcze wartościowszem wydarzeniem kulturalnem jest wystawa zbiorowa dzieł prof. Józefa Pankiewicza. Zupełnie słusznie trwać będzie ona do końca lutego, bowiem stanowi znakomitą okazję do zapoznania się z twórczością Pankiewicza a przez nią z szeregiem przeobrażeń plastyki w ostatnich kilkudziesięciu latach.

Później — w miesiącu marcu — zobaczymy w muzeum naszem cenny zbiór „Obrazków Świętych", nader interesująco, a jednocześnie bardzo sumiennie zestawiony przez dr. Alfreda Brosiga. Na kwiecień przewidziana jest zbiorowa wystawa płócien Leona Dołżyckiego z Poznania. Wystawa ta budzi zrozumiałe zainteresowanie, bo jej autor związany był ongi z Bydgoszczą kilkuletnim pobytem. Wreszcie w maju zjedzie do Bydgoszczy cała „Plastyka" poznańska. Czeka ją bardzo serdeczne przyjęcie. Bydgoszczanie będą mieli miłą okazję zrewanżowania się Poznaniowi za nader gościnne przyjęcie „Grupy Pomorskiej" w Poznaniu, a nadto zaakcentowania swoich rosnących zainteresowań do poważnych, kulturalnych imprez.

Marjan Turwid.

700-lecie Torunia stało się okazją do szeregu wydawnictw. Między innemi sędziowie i prokuratorzy pomorscy w związku ze skasowaniem Sądu Apelacyjnego w Toruniu poświęcili miastu Toruniowi pracę sędziego Pietrykowskiego, omawiającą losy „Sądu Apelacyjnego w Toruniu" od roku 1920 do 1933. Jest to okres istnienia omawianej instytucji pod rządami polskiemi. W zwięzłych słowach omówił autor organizację toruńskiej apelacji sądowej, poczem zajął się samym Sądem Apelacyjnym, Okręgowym, oraz Grodzkiemi w okręgu pomorskim. Praca ta daje zwięzły i treściwy obraz organizacji i działalności sądownictwa pomorskiego w pierwszych latach Polski Odrodzonej. (J. St.)

BADACZ MASONERJI O SWYCH ZAMIERZENIACH

Przyrzekliśmy naszym czytelnikom informacje o zamierzonych pracach, jakie przedsiębierze obecnie dr. K. M Morawski, wybitny historyk, a jedyny dzisiaj w Polsce badacz działań masonerji, związanych z rozbiorem Polski. Dzisiaj możemy wywiązać się z tej obietnicy. Dr. K. M. Morawski, którego poznańskie odczyty o wspomnianym wyżej temacie rozniosły się niedawno tak szerokiem echem, przedstawia poniżej zasięg swych badań i szkicuje wyniki, jakie w najbliższym roku zamierza ogłosić.

Ostatnie siedmiolecie poświęciłem bez reszty niemal studjum wolnomularstwa światowego, jego dziejów i wpływów na sprawy polskie. Starałem się zapoznać z obszerną literaturą różnojęzyczną, oczywiście nie wedle czterotomowej bibljografji Wolfstiega, zawierającej kilkadziesiąt tysięcy numerów, a przemilczającej „to co najważniejsze", lecz raczej na zasadzie intuicji własnej, stosunków i przyjaźni zagranicznych, naukowych, księgarskich i t. d. Podróżowałem też w okresie tym stosunkowo dużo, ale jednostronnie. I tak dość dokładnie zbadałem de visu topografję masońską Niemiec, nie pomijając ośrodków: Berlina, Wiednia, Drezna, ale docierając i do ważnych placówek prowincjonalnych (Frankfurt, Kassel, Marburg, Norymberga, Wilhelmsbad i t. d.). Nie starczyło natomiast funduszów na analogiczne wyprawy eksploracyjne do Włoch i Anglji, w Paryżu zaś byłem w okresie tym raz tylko jeden i przelotem.

Ograniczyłem tedy z konieczności pole swojego badania, pozostawiając szersze loty szczęśliwszym następcom i za główną kwaterę kampanji antymasońskiej obrałem sobie Drezno, Drezno Augusta Mocnego, za przedmiot zaś okres inkubacyjny masonerji polskiej w dobie saskiej (1728-1763).

Asumpt do takiego wyboru dała mi na wiosnę, jeśli dobrze pamiętam, roku 1929 przysłana mi z Drezna przez wielce uprzejmego dyrektora tamtejszego archiwum krajowego, dr. Hansa Beschorner'a, reprodukcja pewnej pieczęci Augusta Mocnego, która już, na pierwszy rzut oka, czego był nieświadomy zresztą jej wydawca, wykazywała wyraźne znamiona masońskie.

Na tle niejako tej pieczęci osnułem gotową już zupełnie do druku (poza pewnemi anneksami) pracę, przeznaczoną do jednego z naszych czasopism naukowych, a obejmującą około 2 i pół arkusza druku. Pierwsza ta praca nosi tytuł: „Bractwo wrogów wstrzemięźliwości".

„Bractwo" ustala, że w momencie śmierci Sobieskiego, ostatniego „monarchy chrześcijańskiego" na tronie polskim (jak to widział już współczesny pamiętnikarz — Augusta III możemy wszak sobie darować) zatrzęsło się w ówczesnych tajnych organizacjach europejskich. Poruszyli się okultyści niemieccy: Leibniz, Tschirnhaus, Petersen, Pauli, drgnęła wielka finansjera żydowska (domy bankowe Lehmann, Wertheim i t. p.). Do Drezna, rezydencji „candidat secret" kół tych wtajemniczonych, przybył podówczas jeden z wyżej cytowanych emisarjuszy (Tschirnhaus i dopomógł założyć na dworze saskim — prawdopodobnie — tajny „Zakon Radości" (schlebiając tą formą organizacyjną libertyńskim instynktom elektora), w każdym zaś razie „jaczejkę" okultystyczną o charakterze alchemiczno-kabalistycznym.

„Jaczejka" ta, późniejsze „Bractwo", przekształciła się w ciągu lat w „Konfraternję" pijacką (znowu hołd i koncesja dla zakorzenionych obyczajów i tradycyj dworu saskiego), która wszelako zachowała pierwotny charakter okultystyczny, a nabrała z czasem również charakteru politycznego. Charakter ten zaś polityczny przedstawia jedno wyróżnione oblicze: tendencję zakonspirowaną, ale skoordynowaną i konsekwentną, rozebrania Polski na rzecz przedewszystkiem dwóch sąsiednich dynastyj niemieckich: Wettynów w Dreźnie i Hohenzollernów w Berlinie.

*

Wybitna firma poznańska uczyniła mi zaszczyt, wyrażając gotowość wydania zbiorowego kilkunastu studjów moich szkiców z zakresu stulecia XVIII. Ma to być także „nowe spojrzenie na dobę Rokoka", lecz ma być przedewszystkiem wskazanie, gdzie leżało „źródło rozbioru Polski".

Tytułu do tego zbioru zaczerpnąłem z pamiętników króla Stanisława Augusta, który „źródłem pierwszego rozbioru" mieni niejakiego Ferdynanda-Achacego Asseburga (dokładniejsze nazwisko: von der Asseburg und Hindenburg). Ten Asseburg był dyplomatą w służbie duńskiej, ale zarazem agentem Fryderyka II i — przedewszystkiem — czynnym adherentem środowisk wolnomularskich.

Jemu więc i różnym innym, mało znanym XVIII-towiecznym awanturnikom, poświęcam szereg stronic, traktując ich jako czynny podówczas „związek grabarzy" niepodległości polskiej. Ale nietylko do Asseburgów tych i Lynarów, Alorych i Heykingów, Bernstorffów i Bollów przykładam baczną uwagę, lecz wychodzac z mrocznych kulis historji, usiłuję prześwietlić i przód ówczesnej sceny europejskiej nowemi promieniami badawczemi.

Wskrzeszam więc „Mocnego" w stylizowanej masce koronacyjnej i z właściwą mu psychologją elektorską, w orszaku panów polskich, dygnitarzy saskich, kochanek i faworytów. Jest w tej galerji królowa Chrystjana; są premjerzy: Flemming, Manteuffel, Brühl, są Lubomirscy i Szembekowie, Coselka i Orzelska, hetmani i hetmanowe, pijacy i oczajdusze. Prezentuję w dalszym ciągu młody dwór królewicza Augusta, losy jego elekcji, aspekta jego panowania.

Potem zaś, z Warszawy, przenoszę się na dwór wersalski: daję sylwetkę ówczesnego króla Francji, a męża panny Leszczyńskiej, Ludwika XV; rozwodzę się nad „przewagami politycznemi Pompadury"; badam dzieje słynnego „sekretu" Ludwika XV, opisuję w końcu wizytę jednego z wybitnych filozofów paryskich u jednego z wybitnych wolnomularzy polskich w Krakowie itp.

Wędruję i na dwór wiedeński: ekshumuję tam z krypty kapucyńskiej Marję-Teresę i Józefa II-go, skądinąd — ks. Eugenjusza Sabaudzkiego; w Poczdamie nawiedzam „starego Fryca" i jego synowca „Grubego Gu" (Fryderyka-Wilhelma II); w Petersburgu Katarzynę II-gą; w Łazienkach jej rozmarzonego adoratora, którego ona, przy pomocy sekty masońskiej, obdarzyła koroną i pokazuję, jak starzejący się adonis z Cagliostrem poszukuje „eliksiru życia", pragnąc się odmłodzić.

Całokształt tych szkiców lustrować mam zamiar inédit-materjałem, zaczerpniętym głównie ze zbiorów wiedeńskich: ujrzą więc czytelnicy moi reprodukowaną (w dwóch aż zdjęciach) nowoodkrytą figurę (z charakterystyczną maską twarzową) Augusta Mocnego w stroju koronacyjnym; dalej — rzeźbę, uwieczniającą akt koronacyjny na Wawelu; dalej pieczęć masońską króla i fragment ilustracyjny z jego księgi wróżebnej, odtwarzający plastycznie zakusy ówczesnej „hidden hand" na tron polski; dalej cyniczną twarz inspirującego wspomniany już plan rozbiorowy premjera saskiego Manteuffla, piszącego się „Kiełpińskim" na Nowymdworze i paradującego na portrecie we wstędze „Orła Białego"; przyjrzą się dalej raz jeszcze lisiej urodzie Orzelskiej i „boszowskiej" brzydocie ostatniej królowej polskiej, a obok nich mało znanemu, a cennemu bardzo konterfektowi Stanisława Augusta i „gwieździe Dawidowej", którą sugestjonował króla Cagliostro itd., itd.

*

Tak wyglądałby zbiór pierwszy. Nie wiem, czy w otwierającym się roku starczy mi czasu i nakładu na puszczanie w świat drugiego, ogólniejszego, pod tytułem „Na szlakach historji i kultury", w którym zebrałby mi się udało nie — trybem grafomańskim — wszelkie „wyczyny" 30 już lat pisarstwa, ale pewne prace z dziedzin bardziej niż w poprzednim różnolitych, spojonych jednak ze sobą ściśle kultem kultury polskiej.

Dr. K. M. Morawski.

Warszawa.

WIADOMOSCI SPORTOWE

Przerwany finałowy mecz pięściarski

Przy stanie 7:5 dla „Warty" z powodu niesłychanych i niekulturalnych awantur publiczności spotkanie przerwano

W niedzielę, w cyrku warszawskim odbyło się finałowe spotkanie bokserskie o drużynowe mistrzostwo Polski pomiędzy „Wartą" i „Skodą".

Na samym wstępie meczu organizatorzy ogłosili dyspozycję delegata Polskiego Związku Bokserskiego, który zapowiadał, że w razie rzucenia na ring z galerji przez publiczność jakichkolwiek przedmiotów — walka natychmiast zostanie przerwana i spotkanie nie dojdzie do końca.

Zarządzenie delegata PZB było całkowicie na miejscu, oddawna już bowiem zakorzenił się wśród publiczności bokserskiej karygodny zwyczaj zarzucania sędziego i zawodników różnemi przedmiotami, które godziły w ludzi na ringu z racji niezadowolenia publiczności, która w ten niesportowy i niepraktykowany na żadnych innych zawodach sposób wyrażała swoje niezadowolenie.

Publiczność oświadczenie to, niestety, zbagatelizowała i w czasie walki Majchrzyckiego z Woźniakiem, na ring posypały się zgniłe jabłka. W wyniku — sędzia ringowy por. Koprowski opuścił ring, zawodnicy wrócili do rogów, a delegat PZB zalecił przerwanie meczu i już nie dopuścił do wznowienia walk. W tym momencie „Warta" prowadziła 7:5.

Dalsza decyzja w tej sprawie należy do zarządu PZB.

Przebieg meczu przedstawiał się następująco:

Mecz wyznaczony na godzinę 11 rozpoczął się z godzinnem opóźnieniem. Na ringu staje „Skoda" w osłabionym składzie, bez Pisarskiego, którego zastępuje Woźniak i bez przedstawiciela wagi ciężkiej. Wobec tego — Pilat wygrywa przez walkover i mecz rozpoczyna się przy stanie punktów 2:0 dla Warty.

W ringu sędziuje por. Koprowski, punktują: kpt. Janicki i p. Sirota.

Waga musza: Sobkowiak zasłużenie bije na punkty Czarneckiego, mając we wszystkich czterech rundach zdecydowaną przewagę.

Waga kogucia: Rogalski (Warta) bije na punkty Millera. Punktacja — 6:0 dla „Warty". Przebieg walki ujawnia ogromną przewagę Rogalskiego, który góruje nad przeciwnikiem przez wszystkie rundy.

Waga piórkowa: Kajnar remisuje z Cyranem (Skoda), mając przewagę we wszystkich rundach i zasługując na zwycięstwo. Punktacja — 7:1 dla „Warty". Naogół oczekiwano zwycięstwa Cyrana, który nad przeciwnikiem górował zarówno siłą ciosu, jak i twartością. Kajnar przez wszystkie cztery rundy bezustannie atakował, dosłownie nie dopuszczając Cyrana do głosu, lokując ustawicznie ciosy celne choć słabe. Od trzeciej rundy Cyran krwawi z nosa.

Waga lekka: Sipiński (Warta) przegrywa do Bąkowskiego, choć przebieg walki usprawiedliwiałby raczej wynik remisowy. Punktacja 7:3 dla „Warty". Najładniejsza walka dnia, prowadzona na wysokim poziomie techniki i taktyki, przez cały czas na dystans.

Waga półśrednia: Seweryniak (Skoda) bije na punkty Aniołę. Punktacja — 7:5 dla „Warty". Walka niełądna, chaotyczna i nieciekawa.

Waga średnia: Majchrzycki (Warta) — Woźniak, walka przerwana w czwartej rundzie. W pierwszej rundzie — z miejsca agresywnie atakuje Woźniak, którego Majchrzycki uspokaja doskonale parowanemi ciosami, kończąc rundę wysoką przewagą punktów dla siebie. W drugiej — Woźniak walczy bardzo ambitnie i mimo otrzymywania nieustannych ciosów, nie zapomina o ataku. Znów rundę przesądza Majchrzycki dla siebie. W trzeciej starcie znów dla Majchrzyckiego. W drugiej minucie czwartego starcia nieuważny cios Majchrzyckiego ląduje na nerkach przeciwnika. Z galerji padają okrzyki i zgniłe jabłka. Sędzia przerywa walkę. Delegat PZB — nie godzi się na wznowienie walki i dokończenie meczu (PAT)

„AZS" poznański w finale

Lwów. (tel. wł.). W niedzielę wieczorem rozegrano tu mecz rewanżowy o mistrzostwo Polski „AZS" i „Pogoń" zakończony zwycięstwem Poznańczyków w stosunku 2:1 (0:0, 1:0, 1:1). Akademicy prowadzili już 2:0 i dopiero wówczas udało się Schabińskiemu strzelić honorowy punkt. Pierwsza tercja upłynęła bezbramkowo mimo bardzo ostrych ataków mistrza Polski. Wszystkie usiłowania gospodarzy rozbijały się o doskonałą obronę Stogowskiego. W następnej tercji prowadzenie dla gości uzyskał Krzyżagórski, drugą bramkę w trzeciej tercji strzelił Warmiński.

Wobec tego zwycięstwa „AZS" wchodzi do rozgrywek finałowych.

Hokej na lodzie

„Legja" — „Ognisko" 1:0 (0:0, 0:0, 1:0). Goście wystąpili bez Szenajcha i Pasteckiego. Zwycięską bramkę strzelił najlepszy gracz na boisku Materski. (PAT)

W międzyklubowym meczu w Katowicach, krakowski Sokół pokonał katowicką Pogoń 3:2 (1:0, 2:2, 0:0). Wszystkie trzy bramki dla zwycięzców zdobył Michalik.

„Stella" (Gniezno) — „AZS" II 1:1 (1:0, 0:0, 0:1). Bramki zdobyli dla „Stelli" — Górecki a dla miejscowych — Synek. Sędziował p. Zieliński. (wz)

Mistrzostwa okręgu poznańskiego, mimo sprzyjających warunków, nie zostały jeszcze rozpoczęte. Kluby, którym związek okręgowy pozostawił inicjatywę, widocznie się nie spieszą. Wobec tego związek zamierza wezwać je do rozegrania mistrzostw do 15 lutego. Czy termin ten nie jest za długi? (wz)

Jak się dowiadujemy, Polski Związek Hokeja na Lodzie postanowił ostatecznie zrezygnować z udziału w mistrzostwach hokejowych świata i drużyny reprezentacyjnej do Medjolanu nie wysyłać. (PAT)

„Cracovia" — „Lechja" 2:1 (2:0, 0:1, 0:0). „Cracovia", która wystąpiła w osłabionym składzie, miała zdecydowaną przewagę w pierwszej tercji, przesądzając zwycięstwo na swoją korzyść. Bramkami podzielili się Marchewczyk i Wołkowski. U gości bardzo dobry był bramkarz Bedryło, który uchronił swoją drużynę od cyfrowo wyższej porażki. Honorowy punkt dla Lwowian padł ze strzału Sokołowskiego. Zawody prowadził p. Kulej. Widzów 1500. (PAT)

Finały hokejowych mistrzostw polskich odbędą się we Lwowie. W sobotę podpisana została we Lwowie umowa pomiędzy reprezentantami Polskiego Związku Hokeja na Lodzie pp. mecenasem Gordzialkowskim i Sachsem, a lwowskim okręgowym związkiem w sprawie rozegrania finałów hokejowych mistrzostw Polski we Lwowie. Rozgrywki finałowe mają się odbyć w dn. 2, 3 i 4 lutego rb. (PAT)

Do P. Z. H. L. zwrócił się Brünner E. V. z propozycją rozegrania meczu hokejowego pomiędzy Brnem a drużyną polską. P. Z. H. L. przyjął propozycję i jedna z drużyn polskich zostanie wysłana do Czechosłowacji około 10 lutego (PAT)

W Budapeszcie odbył się w niedzielę mecz między oficjalną reprezentantką Kanady drużyną Saskatoon Quakers a kombinowaną reprezentacją Węgier. Po ciężkiej walce mecz zakończył się wynikiem remisowym 0:0. Wynik ten wskazuje w dalszym ciągu na słabą formę Kanadyjczyków, którzy z niezbyt silną reprezentacją Węgier nie potrafili uzyskać zwycięstwa. (PAT)

Łyżwiarstwo

Zawody miciskiego komitetu w. f. i p. w. mimo nienadzwyczajnych warunków lodowych (+ 4°) na Przepadku były udane. 125 startujących jest imponującą cyfrą, zważywszy na krótką zimę poznańską Za pocieszający objaw należy uważać liczny udział młodzieży szkolnej. Wyniki biegów były następujące: Senjorzy: 500 m 1. May R. (AZS) 56.3, 2. Glaser J. (Gimn. Bergera) 61.3, 3. Czarnecki (G. B.); 1500 m 1. May 3.06, 2. Glaser 3:33.4, 3. Czarnecki; 5000 m 1 May 10:36, 2. Czarnecki, 3. Stefański (Lechja). — Dziewczęta: 300 m do 14 l. (29 start.) 1 Paszkówna (2 wydz.) 63.7, 2. Witkowska (I powsz.) 64.4, 3. Rypińska (33 p.), 4. Zdrojówna (2 w.); 500 m do 18 lat 1. Płotkowiakówna J. (16 p.) 1:56.9, 2. Płotkowiakówna St. (2 w.) 2:00. — Chłopcy: 300 m — 12 do 14 lat (50 start.) 1. Sroka (26 p.) 45.4, 2. Kucharski (Gimn. Marc.) 46.0, 3. Orsztynowicz (4 w.) 46.9, 4. Leip (Gimn. Czajk.) 47.1; 500 m do 18 l. (19 start.) 1. Glaser 62.5, 2. [illegible]yński (G. Berg.) 66.2, 3. Perz (w) 69.3, 4. Sieradzon (Z. H. P.). — Mistrzostwo w jeździe szybkiej zdobył May z 3 p. przed Czarneckim 8 p. i Glaserem 11 p..

W jeździe figurowej brało udział 11 zawodników zajmując następujące miejsca: Panie: 1. Mikołajczakówna (AZS) 363 p.; junjorzy 1 Hojanówna H. (AZS) 432 p., 2. Górczanka (niest.) 256 p., 3. Hojanówna W. (niest.) 192 p. — Panowie: 1. Mikołajczak (AZS) 331 p., 2. Ziętkiewicz M. 238 p., 3. Madejski (obaj AZS) 196 p.; junjorzy 1. Sieradzon (Z. H. P.) 41 p., 2. Chałupka 20 p., 3. Stefański 14 p. — Pary: 1.Mikołajczakowie (AZS). Sędziowali pp. Sawicki, inż. Sauter i Kawicki.

Zapowiedziane pokazy w jeździe figurowej mistrzowskiej pary warszawskiej Chuchlewskiej i kpt. Theuera oraz mistrza Polski Iwasiewicza odwołano z powodu nieodpowiedniego lodu. (wz)

W sobotę wieczorem odbyły się w Pradze czeskiej zawody łyżwiarskie o mistrzostwo Europy w jeździe figurowej parami. Wielki sukces odniosła nasza para mistrzowska Bilorówna i Kowalski, która mimo bardzo silnej konkurencji najlepszych par łyżwiarskich Europy zajęła 3 miejsce.

Mistrzostwo Europy zdobyła para węgierska Emilja Rotter — Szollas — 56,5 p., 2. Papetz — Zwack (Austrja) — 54,9, 3. Bilorówna — Kowalski (Polska) — 52,6, 4. Gallo — Billinger (Węgry) 51,3, 5. Baumgartler — Stielerbacher (Austrja) 48,6.

Narciarstwo

Mistrzostwa okręgu podhalańskiego. W niedzielę odbył się konkurs skoków na Krokwi. Warunki narciarskie poprawiły się znacznie, dzięki świeżemu obfitemu opadowi śnieżnemu, tak, iż skoki można było urządzić z dłuższego rozbiegu.

Wyniki skoków w konkurencji indywidualnej: 1. Marusarz Stanisław (SNPTT), nota 221,9, skoki 57.5 i 58 m, 2. Łuszczek Izydor (Wisła), nota 211.8, skoki 53 i 55 m, 3. Czech Bronisław (SNPTT) 217.4, skoki 52.5 i 53, 4. Kolesar (Wisła) 215.2, — 52i 52, 5. Marusarz Andrzej (SNPTT) 204.7 — 47 i 53.

Wyniki do kombinacyj: Mistrzostwo okręgu podhalańskiego zdobył Czech Bronisław (SNPTT) z notą 451.1, — skoki w konkursie do biegu złożonego miał następujące: 48 i 50 m, 2. Marusarz Stanisław 426.9 — skoki 54.5 i 56,5, 3. Marusarz Andrzej 405.9, skoki — 46 i 49, 4. Łuszczek Izydor 394, skoki — 46 i 51.5, 5. Orlewicz 381.6, skoki — 34 i 38.5, 6. Mrowca 368.7, skoki — 55 i 40, 7. Bursa (Sokół) 343,3, skoki — 40 i 42, 8. Dawidek Tadeusz (S) 335.5, skoki 37.5 i 39, 9. Rzepka (Sokół) 330.3, skoki — 25.5 i 32, 10. Gawlikowski (Wisła) 317.5.

W konkurencji junjorów: 1. Bochenek 455 8, skoki — 43.5 i 42.5, 2. Wawrytko Stanisław (Sokół) 342.95 — 24 i 27.5.

Piłka nożna

Nowa porażka Gedanji. We Wrzeszczu (Gdańsk) na boisku Gedanji rozegrany został mecz piłkarski o mistrzostwo okręgu pomiędzy gospodarzami a drużyną niemiecką Preussen z Królewca. Zawody przyniosły zwycięstwo drużynie królewieckiej w stosunku 4:0 (0:0). (PAT)

Węgry — Holandja 5:1 (2:1) w Roterdamie. Warto podkreślić, że w pierwszym kwadransie przeważali Holendrzy, którzy nawet prowadzili 1:0.

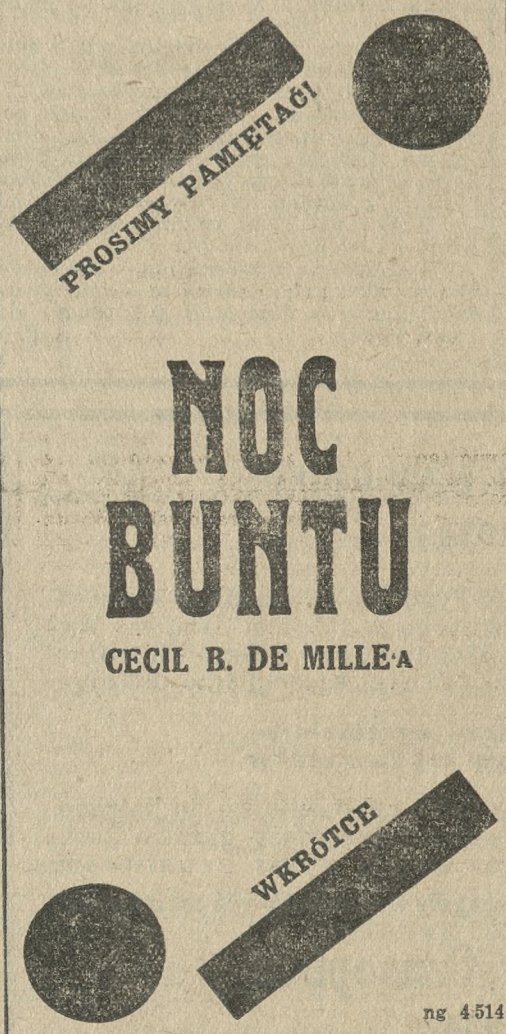

Pływanie

W związku z przerwaniem walnego zebrania P. O. Z. P. i niezwoływaniem nowego Pols. Zw. Pł. zaproponował dotychczasowemu prezesowi okręgu p. dr. Sokołowskiemu przyjęcie funkcji komisarza P. Z. P. celem zwołania zebrania likwidacyjnego okręgu oraz równocześnie konstytucyjnego nowego okręgowego związku mającego powstać w myśl uchwały ostatniego zjazdu delegatów P. Z. P. w Katowicach. (wz)

Pięściarstwo

Włosi wystąpili z „Mitropacup". Jak wiadomo, w najbliższym czasie mają się rozpocząć rozgrywki bokserskie o puhar środkowej Europy. Do tych zawodów zgłosiły się Polska, Austrja, Czechosłowacja Niemcy i Węgry. Przed kilku dniami sekretarz komitetu organizacyjnego p. Ružyczka w Pradze otrzymał list od Włoskiego Związku Bokserskiego, w którym Włosi odwołują swój udział w „Mitropacupie".

Konkurencja ta wskutek nieobecności Włochów straci sporo na atrakcji. Włosi motywują swój krok brakiem odpowiedniej sali w Rzymie, w której można było mecze zorganizować bez finansowego ryzyka. Tłumaczenie to należy przyjąć z wielką rezerwą. (PAT)

Tennis

Perry pokonał Crawforda w finałowem spotkaniu o mistrzostwo Australji, w 3 setach 6:3, 7:5, 6:1, zdobywając tytuł mistrza.

Przemiany na wsi

W ogniu wyborów — Uwięzienie czterech rolników w Zawierciu

(Od wł. korespondenta „Kurj. Pozn.").

Częstochowa, styczeń 1934.

Ciągnące się od dwu miesięcy wielostopniowe wybory do samorządu wiejskiego na wsiach zainteresowały głęboko rolników gospodarką w gromadach i gminach, czemu sprzyja także obfitość czasu w okresie zimowym na wsi. Niewątpliwie dzisiejsza rzeczywistość kryzysowa, ujawnienie właściwego oblicza przez „sanację" w ostatnim roku, przyspieszyło tempo przeobrażeń na wsi, co szczególniej obserwujemy w powiecie częstochowskim, gdzie do założonych ostatnio 60 kół Stronnictwa Narodowego rolnicy garną się licznie i, co najznamienniejsze, dużo jednostek z Stronnicwa Ludowego przechodzi do obozu narodowego, bądź przyjaźnie z nami współpracuje jak ostatnio podczas wyborów do rad gromadzkich i gminnych.

Szczególniej sprawa żydowska ma już dziś na wsi właściwe zrozumienie. Stwierdzić możemy z bliskiej codziennej styczności z rolnikami, że wieś jest zdecydowanie opozycyjnie nastrojona do „sanacji", i że proces scalania się ideowo-politycznego wsi w kierunku narodowym ustawicznie się pogłębia. Wybory samorządowe na wsiach oraz znane sztuczki wyborcze znakomicie dopomogły do wzmożenia się zainteresowania polityką u rolników. Już podczas wyborów do rad gromadzkich w powiecie częstochowskim w grudniu opozycja narodowo-ludowa zdobyła przewagę w wielkiej ilości wsi. W wyniku ostatecznym aresztowano wówczas, jak to się dziś mówi na wsiach, „za wybory" 22 rolników, z których część osadzono w więzieniu na Zawodziu; dziś już są zwolnieni. Ale tymczasem nadeszły w ubiegłym tygodniu nowe wybory do rad gminnych i znowu powtórzyła się formułka „za wybory". W ubiegły piątek znany ze sprawy Zawodzia sędzia śledczy Teofil Miller zastosował areszt tymczasowy wobec 4-ch działaczy rolników: pp. Antoniego Tkaczyńskiego, Piotra Tkaczyńskiego i Szydę z Woli Hankowskiej oraz p. Jezioka z Dudek, których osadzono w więzieniu na Zawodziu. Wielkie wrażenie wywarło w Częstochowie i w powiecie uwięzienie p. Antoniego Tkaczyńskiego, który jest znanym działaczem społecznym, dekorowanym niedawno „krzyżem zasługi" za zasługi na polu rolnictwa, za wzorową gospodarkę (P. Tkaczyński był w Danji), a ostatnio, zerwawszy w r. 1930 flirt z „sanacją", zdobył sobie wielką popularność, jako cięty pisarz na łamach częstochowskiej „Gazety Narodowej", często za krytyki „sanacji" konfiskowanej. Ostatnio w tajemniczych okolicznościach spłonęła p. Tkaczyńskiemu stodoła ze zbiorem zboża.

Wszyscy czterej rolnicy oskarżeni są z art. 248, par 1 k. k., który mówi: „Kto człowieka pozbawia wolności, podlega karze więzienia do lat 5". Jak to niebezpiecznie brać udział w wyborach na wsi...

Wybory do rad gminnych w powiecie częstochowskim dały ciekawe wyniki: gm. Miedźno — 11 radnych narodowców, 5 sanatorów; gm. Mykanów obwód I — 4 radnych narodowców, 3 „sanatorów"; gm. Kamyk. okr. Czarny Las — 2 narodowców, 2 „sanatorów"; przepadł w wyborach nauczyciel Michalski. Gmina Grabówka okr. I, przewodniczący nauczyciel Pocański z Wyczerp, krótko oznajmił: „Nie jestem obowiązany oddać listę do uzupełnienia". „Wnieście sobie protest".

Już wnieśli.

W licznych gminach poprostu unieważniono listy narodowe i ludowe i w ten sposób pisma „sanacyjne" mogły ogłosić grubym drukiem stuprocentowe zwycięstwo BBWR. w wyborach do rad gminnych w powiecie

Sam fakt zorganizowania się wsi do wyborów dodatnio świadczy o wyrobieniu politycznem rolników

Nawet tam i owdzie udało się przejść przez sito wyborcze skomplikowanego regulaminu wyborczego i wywalczenie oczywiście zwycięstwa narodowcom.

CZĘSTOCHOWIANIN.

Potrójne samobójstwo

Warszawa. (Tel. wł.) Zamieszkały przy ul. Środkowej 30 fryzjer Moszek Gurencwajg zażył weronalu, podciął sobie brzytwą gardło i powiesił się, popełnił zatem potrójne samobójstwo. W liście pisze, że nie chciał być ciężarem rodziny. (w)

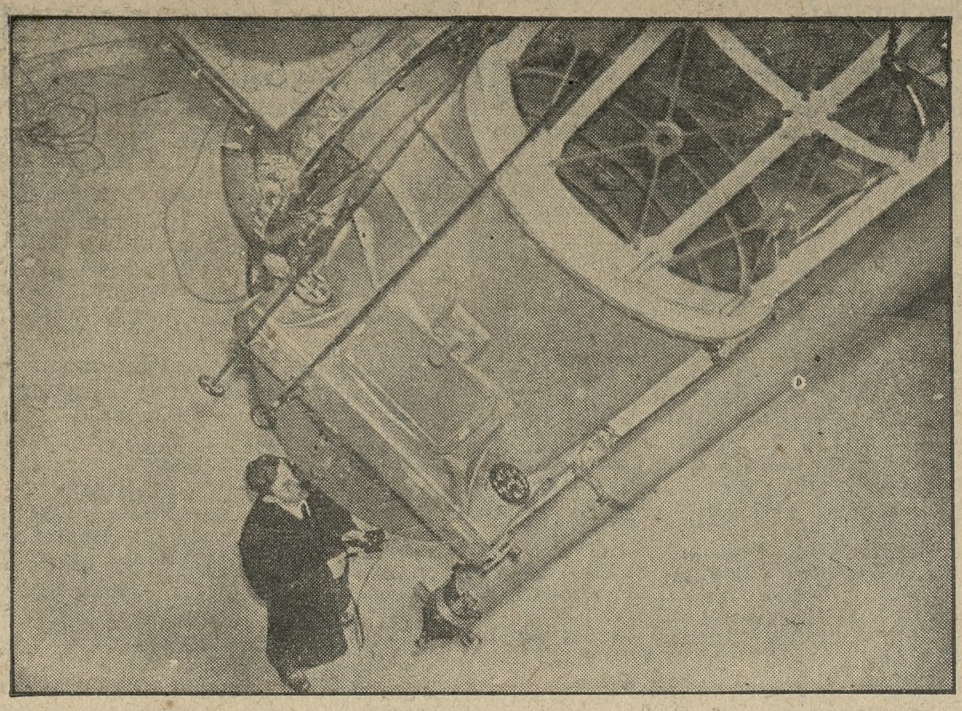

Teleskop cyklopowy w Greenwich: Obserwatorjum astronomiczne w Greenwich ustawiło obecnie nowy olbrzymi teleskop 36-centymetrowy, odpowiadający największym wymaganiom naukowym.

Wstrząsający wypadek węgierskiej turystki

Kilka tygodni temu, znana w kołach towarzyskich Budapesztu hrabina Lola Pelczer, udała się była do Egiptu, chcąc tam spędzić porę zimową. Z Kairu wspólnie z karawaną turystów pojechała do słynnej „doliny królów", celem zwiedzenia grobowców Faraonów, a m. in. szczególnie piramidy Ramsesa II. Dojechawszy na miejsce, brała udział w wycieczce, prowadzonej przez przewodników, do słynnych na świat cały miejscowych podziemnych jaskiń.

W jednej z nich, Węgierka zachwycona niezwykłem widowiskiem, zatrzymała się dłużej od reszty uczestników i w pewnej chwili zauważyła, że jest samą oraz, że nie może odnaleźć wyjścia. Równocześnie światła zgasły i zabarykadowano wchód do jaskini. Węgierka była pewna, że nie wyjdzie już żywa z jaskini, wiedząc dobrze, że wycieczki zorganizowane bywają tylko raz na tydzień, a w międzyczasie do jaskiń nikt nie wchodzi. Nie tracąc jednak odwagi, przez kilka godzin krążyła po omacku po korytarzach i obszernych salach podziemnych, wołając o pomoc aż do chwili, gdy wyczerpana uderzyła w ciemnościach głową o wystającą skałę i padła zemdlona na ziemię.

Następnego dnia, w hotelu, gdzie była stanęła, spostrzeżono jej nieobecność i domyślając się prawdy, zorganizowano wyprawę ratunkową. Po dwóch dniach gorączkowych poszukiwań w jaskiniach znaleziono Węgierkę jeszcze żywą, lecz obłąkaną. Opowiada ona obecnie o swych rozmowach z Faraonami i twierdzi, że Ramses II się z nią ożenił, co zmusza ją do powrotu do „doliny królów".

Nieszczęśliwą umieszczono w zakładzie dla umysłowo chorych, gdzie — jak twierdzą lekarze — pozostanie już pewnie do końca życia. S. F.

Tydzień Propagandy Czasopism

(20. I. — 3. II. 1934.)

W okresie Tygodnia Propagandy — czasopisma zrzeszone w Polskim Związku Wydawców Dzienników i Czasopism rozsyłają bezpłatnie egzemplarze okazowe.

Kto pragnie bezpłatnie otrzymać egzemplarze okazowe interesujących go wydawnictw

proszony jest o zwrócenie się do któregokolwiek punktu sprzedaży gazet o pocztówkę, zawierającą wykaz czasopism.

Bliższe szczegóły w wymienionych pocztówkach

Tydzień Propagandy Czasopism

(20. I. — 3. II. 1934)

Strajk w wielickich kopalniach soli przed 250 laty

Rozwój wielkiego przemysłu, którego narodziny przypadły na wiek XVIII, poza wywołaniem kompletnego przewrotu w dziedzinie gospodarczej i społecznej, stał się źródłem wielu zjawisk, nieznanych uprzednio ludzkości. Na widownię wystąpiły bowiem zwiększające się liczebnie z roku na rok masy robotnicze, które toczyć zaczęły spory z chlebodawcami, walcząc o jak najkorzystniejsze warunki pracy i płacy.

Jednym ze środków prowadzących do tego celu było dobrowolne, gromadne zaprzestanie pracy, a więc strajk. Nowoczesne ruchy strajkowe wywodzą się z Anglji. Tam bowiem wybuchły w początkach XIX stulecia pierwsze strajki, ale takie, które nie pociągnęły za sobą konsekwencyj karnych, stosowanych w latach poprzednich wobec strajkujących. We Francji kary za strajk zniesiono ustawą z dnia 25 maja 1864 r. Nie znaczy to jednak by robotnicy, mimo dotkliwych niejednokrotnie represyj, nie strajkowali w tych odległych czasach, kiedy musieli za ten ostry środek walki odpowiadać.

Przykładem takiego zdarzenia jest strajk, który wybuchł w roku 1690 w kopalniach soli w Wieliczce pod Krakowem. Strajk ten, bodajże najstarszy ze strajków w Polsce, wybuchł na podłożu gospodarczem. Górnicy wieliccy oprócz wynagrodzenia pieniężnego, pobierali za swą pracę jako zapłatę pewną ilość soli (podobnie jak dzisiaj górnicy w kopalniach węgla otrzymują węgiel). Kto nie chciał brać deputatu solnego, mógł otrzymać równowartość w gotówce, według specjalnej taryfy. Większość górników rezygnowała z deputatu, woląc gotówkę. W r. 1690 zarząd kopalni z niewiadomych bliżej przyczyn obniżył taryfę, według której następowała zamiana deputatu solnego na pieniądze, względnie jak twierdzą inne źródła zmniejszył sam deputat. Wywołało to niezadowolenie wśród rzesz górniczych, które po nieudałych pertraktacjach wyładowało się ostatecznie w postaci strajku. Nie przystąpili jednak do niego wszyscy. I wówczas znalazło się dwóch „łamistrajków". Okrutnie zemścili się na nich strajkujący. Tłum napadł ich i zamordował.

Gdy fakt ten doszedł do uszu królewskich, do Wieliczki zjechała komisja wraz z wojskiem, która zakończyła swe urzędowanie ostrym bardzo wyrokiem. Wysłannicy królewscy ukarali 10-ciu przywódców strajkujących śmiercią. Poważną rolę w tym strajku odegrać musiały kobiety, skoro komisja królewska nie zawahała się skazać jedną z nich na ścięcie, cztery zaś na publiczną chłostę na rynku wielickim.

Krwawo zakończył się ten jeden z najstarszych bodaj strajków w Polsce, pochłonął bowiem wraz z górnikami zabitemi przez towarzyszy 13 istnień ludzkich. Historja milczy, czy pamięć o nim odstraszyła przyszłe pokolenia od stosowania tego środka walki. K. k.

Plac tenisowy królów angielskich

Istnieje plac tenisowy, na którym od 400 lat grywa się w tenisa. Jest nim plac w jednym z najpiękniejszych oddawna niezamieszkałych pałaców królewskich w Londynie Hampton-Court.

Czerwone wieże pałacu równie dumnie wznoszą się nad Tamizą, jak za czasów tego, który je zbudował, króla Henryka VIII z dynastji Tudor, który miał 6 żon, Anglję zamienił w kraj protestancki i był zapalonym tenisistą. On to w roku 1529 polecił założyć w Hampto-Court wielki plac tenisowy, podobnie jak to był uczynił w zamkach swych w Richmond i Greenwich.

Gra w tenisa, jak zapewne wiadomo, istnieje od przeszło 400 lat. Już Meksykańczycy starożytni znali podobną grę i uprawiali ją namiętnie, lecz królewski plac tenicowy nad Tamizą posiada wiaściwość specyficznie angielską, nieprzerwanej tradycji wielowiekowej.

Plac ten niejedną gościł koronową głowę. Chętnie przesiadywali tu Elżbieta i Jakób I, syn pięknej jej rywalki Marji Stuart. Tutaj też nieraz orzyglądał się grze wielki poeta angielski William Shakespeare (Szekspir), który w dramacie swym „Król — Henryk V" dokładny daje opis tej na owe czasy królewskiej gry.

Niejeden jeszcze król angielski oddawał się w Hampton-Court ulubionej grze. Późniejszy król, Edward VII, grywał tutaj bardzo często jako książę Walji. Na czele klubu, który dzisiaj tam grywa, figuruje nazwisko Króla Jerzego V. W i P.

Jak należy traktować męża

Mężatki nowojorskie cisną się tłumnie na kazania pastora metodystów Rev. T. H. Gallagher'a, których tematem jest „pedagogika" ogniska domowego. Pastor Gallagher odpowiada na pytanie: jak należy traktować męża? — szeregiem rad i wskazówek w stylu amerykańskim. „Po wyjściu zamąż — mówi pastor — nie należy spoczywać na laurach powodzenia i zaniedbywać się. Stenotypistkę w biurze lub manicurzystkę u fryzjera interesuje mężczyzna żonaty tak samo w tym samym stopniu co kawaler. A, być może, zarzucają one wędkę, aby złowić waszego męża. Starajcie się zachować przeto waszą młodość i świeżość. Młodość jest więcej warta i droższa od pereł lub brylantów. To jest główna rzecz, a gdy młodość raz już od was odejdzie, nie powróci nigdy. Dbajcie o swoją fryzurę, nie żałujcie pudru ani szminki. Dbajcie o swoje suknie tak samo, jak to czyniliście przed zamążpójściem. Nie noście codzień tej samej sukni, zmieniajcie toaletę w miarę możności. Nie zaniedbujcie kuchni, starajcie się, aby jedzenie nie było monotonne. Okazujcie zainteresowanie dla męża i w ten sposób, że słuchacie z uwagą tego co mówi. Wówczas będzie miał dla was względy i będzie się liczył z waszem zdaniem. Nie okazujcie złego humoru, czekajcie aż ten nastrój minie. Mężczyźni nie lubią kłótliwych i zgryźliwych żon. Jeżeli będziecie się starały pokazywać mężowi tylko z najlepszej strony, to i jemu będzie wstyd kompromitować się przed wami."

Rady pastora Gallaghera są praktyczne i współczesne, dla Europejczyka dziwaczną jednak wydaje się „konieczność wygłaszania tego rodzaju kazań w świątyni. W Ameryce bywa inaczej. M.

Praktyczny paryżanin

Paryżanin myśli praktycznie. Aczkolwiek nie posiada on zbyt wybujałego zrozumienia dla porządku jako takiego, to przecież zrozumiał on że daleko szybciej dojdzie się do celu, jeżeli się drobiazgi życia codziennego uporządkuje możliwie przejrzyście i praktycznie. Oto kilka przykładów na dowód, jak w Paryżu ceni się organizację.

Passages cloutés. Przy przejściach przez ulicę wbite są w jezdnię dwa rzędy dużych okrągłych gwoździ, między któremi piesi przechodzą przez jezdnię na drugą stronę ulicy. Jeżeli przechodzień w tym ganku między gwoździami zostanie przejechany, winę ponosi kierowca pojazdu.

Carte de priorité. Przy każdym przystanku autobusowym umieszczona jest mała skrzynka, z której czekający wyciąga numer. Przy silnym ruchu konduktor autobusu wpuszcza siadających według kolejności wyciągniętych numerów.

Portillon automatique. Przy wejściu do kolei podziemnych znajdują się drzwi, zamykające się automatycznie. Gdy pociąg zajechał na stację, drzwi się zamykają, tak iż nikt nie może wskakiwać w ostatniej sekundzie do odjeżdżającego pociągu.

Glace sécurit. Wszystkie taksówki w Paryżu mają okna ze szkła, które nie rozpryskuje się w ostre odłamki. Zderzenia się taksówek zresztą bardzo rzadkie w Paryżu, nie powodują zatem nigdy obrażeń przez odłamki szkła.

Carnet. Każdy Paryżanin i każda Paryżanka jeździ autobusem z karnetem. Jest to zeszycik o wielkości dwóch znaczków pocztowych, składający się z 20 tyketów, czyli biletów po 30 centimów. Bileciki te składa się i przechowuje podczas jazdy pod pierścionkiem.

Passer dans les chaines. Przy końcowych stacjach tramwajowych, gdzie panuje zwykle silny napływ pasażerów po-

KASZEL MĘCZY

Znaczną ulgę przynoszą oryginalne

PASTILLES VALDA

W sprzedaży w aptekach i składach aptecznych

ng 4197

ciągnięte są łańcuchy w zygzakach między któremi ustawia się czekający. Nie rozstrzygają tutaj łokcie przy wsiadaniu, lecz czas, jaki się czeka. W. P.

Skąd pochodzi nazwa „Akademja"?

Akademja zawdzięcza swą nazwę pewnej miejscowości w okolicach Aten, poświęconej narodowemu bohaterowi greckiemu Akademjuszowi z czasów mitologicznych, a która wówczas była własnością Hiparka, syna Pisystrata. Mędrzec ten otworzył w tej miejscowości pierwsze „gimnazjum". Cymon, syn Milejadesa, ozdobił miejscowość alejami platanów i cisów. W późniejszej epoce powstały w miejscowości tej świątynie, m. in. świątynia Ateny, otoczona dwunastoma drzewami oliwnemi. Platon bardzo często przebywał w cienistych alejach platanów wspólnie ze swymi uczniami rozprawiając o filozofji. Wyraził nawet życzenie, by po jego śmierci tam go pochowano. Gdy jego zabrakło wśród żywych, uczniowie w dalszym ciągu zbierali się w Akademji. Nazwa ta przeszła do historji na określenie miejsca poważnych rozpraw i wzniosłych debat, zebrań uczonych, poetów i myślicieli. S. F.

Chiński b. premier — benedyktynem

Mało kto wie, że w benedyktyńskim klasztorze św. Andrzeja w Bruges w Belgji, jako skromny zakonnik przebywa b. premjer i minister spraw zagranicznych rządu chińskiego, Lu Czang Cz'ang. Przed wojną był on posłem chińskim w Petersburgu, później — premjerem republiki chińskiej, a w r. 1919 przewodniczącym delegacji chińskiej przy rokowaniach pokojowych i traktacie wersalskim. Wkrótce potem porzucił pogaństwo i przystąpił do Kościoła katolickiego. Od roku 1927 zamieszkał w opactwie św. Andrzeja w Bruges i tam też przed trzema laty przywdział habit mnisi jako brat Piotr Celestyn. Obecnie brat Piotr kończy studja teologiczne i niebawem wyświęcony zostanie na kapłana. (KAP)

U dentysty

— To bardzo proste: proszę ścisnąć mocno zęby i otworzyć szeroko usta!

(Tit-Bits).

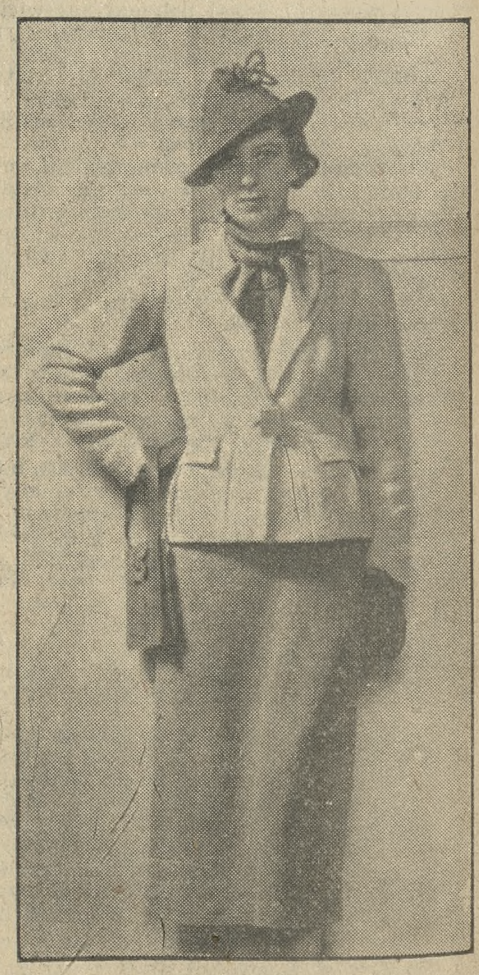

Z najnowszej mody paryskiej: Kostjum sportowy z ciemnoszarego i jasnobeżowego materjału welnianego. Model Schiaparelli.

Walne zebranie Tow. Przemysłowców Poznań-Łazarz

Obszerna sala Zw. Kolejowców Polskich przy ul. Spokojnej wypełniła się w wczorajszą niedzielę do ostatniego miejsca członkami Tow. Przemysłowców na św. Łazarzu.

Obrady walnego zebrania zagaił prezes p. Wojciech Maciejewski. Po załatwieniu wstępnych spraw przewodnictwo walnego zebrania oddano w ręce wiceprezesa Związku Tow. Przemysłowych, p. red. Adama Piotrowskiego. Obszerne i treściwe sprawozdania z owocnej, całorocznej pracy złożyli w druku członkowie zarządu, a więc sekretarz, skarbnik i bibljotekarz, poczem na wniosek komisji rewizyjnej, przez usta p. Zborowskiego, udzielono zarządowi jednomyślnie pokwitowania.

Sprawozdanie kasowe za ub. rok zamyka się po obu stronach kwotę 3135 zł 21 gr, przyczem saldo dodatnie wynosi 1557 zł 40 gr. Odbyło się w roku 30 zebrań, w czem 16 zebrań zarządu. Referaty na zebraniach wygłaszali pp. prok. Trynkowski, dr. Karpińska, Zdzisław Wardejn, Cz. Zapłacki, Michalak i red. Trella. Towarzystwo brało udział w uroczystościach bratnich organizacyj, w wycieczkach i zorganizowało kurs książkowości.

Uchwalony budżet na rok 1934 obraca się w granicach sumy 1540 zł. Zgodnie ze statutem, ustąpiło drogą losowania trzech członków z zarządu, walne zebranie powierzyło im jednak nadal przez aklamację pełnienie funkcyj w zarządzie i to pp. Czesławowi Zapłackiemu, Stanisławowi Świetlikowi i Marjanowi Nowaczkiewiczowi. W dalszym ciągu wybrano 4 delegatów do Związku Tow. Przemysłowych, utrzymano poczty sztandarowe w dotychczasowym składzie, dalej wybrano komisję rewizyjną w osobach pp. Zborowskiego, Wolnego z roku ub., oraz p. Stryczyńskiego jako członka nowego. Walne zebranie wybrało również 3 delegatów do komitetu dzielnicowego towarzystw na św. Łazarzu.

W dyskusji i wolnych głosach przemawiali pp. Stolpe, Jarosz, Matuszewski, oraz członkowie od stołu zarządu.

Zebranie zakończył p. prezes Maciejewski hasłem „Przemysłowi i Rzemiosłu cześć", poczem odśpiewano „Wszystkie nasze dzienne sprawy". Przebieg zebrania, mimo swej niezwykle dużej liczby członków, był nadzwyczaj spokojny i rzeczowy, a dzięki sprężystemu przewodnictwu zdołano się z obszernym porządkiem obrad załatwić w dwóch godzinach. Rozwój Towarzystwa w roku ub. wykazał w całości bardzo dodatnie objawy. Liczba członków Towarzystwa wynosi 268; wstąpiło w roku do Towarzystwa nowych członków w liczbie 17. (S)

Zapotrzebowanie księży do duszpasterstwa zagran.

„Miesięcznik Kościelny" wzywa kapłanów katolickich, pragnących poświęcić się duszpasterstwu zagranicznemu wśród naszych rodaków, by zechcieli zgłosić się do Kancelarji Prymasa Polski. (KAP.)

Szkoły średnie

Główny Urząd Statystyczny opracował dane, dotyczące szkół średnich ogólnokształcących w Polsce w ubiegłym roku szkolnym. Liczba szkół wynosiła ogółem 765. Zatrudniały one 13.705 nauczycieli, w tem 8.862 mężczyzn oraz 4.843 kobiet. W szkołach tych pobierało naukę 186.805 uczniów, w tem 111.557 chłopców i 75.248 dziewcząt.

Z ogólnej liczby szkół 283 przypada na szkoły państwowe, 59 na samorządowe i 423 na prywatne. Liczba szkół męskich wynosiła 259, żeńskich 240, koedukacyjnych 266.

Świadectwa dojrzałości otrzymało w ubiegłym roku szkolnym ogółem 15.035 osób, w tem 9.463 mężczyzn i 5.572 kobiet.

Ruch migracyjny w r. 1933

Jak wynika z ostatnich zestawień, w ciągu roku 1933 wyjechało z Polski ogółem 34.548 emigrantów, w tem 18,293 do krajów europejskich, i 17.165 do krajów pozaeuropejskich. Do Francji wyjechało 11.427 wychodźców, do Niemiec 701, do Belgji 538, do Danji 2, do Rumunji 114, do Z. S. R. P. 47, do Holandji 121, do Czechosłowacji 73, na Łotwę 4.796, do innych krajów europejskich 470, do Stanów Zjednoczonych A. P. 1.273, do Kanady 1.065, do Argentyny 1.724, do Brazylji 1.627, do Urugwaju 301, do innych krajów Ameryki 549, do Palestyny 10.344, do innych krajów 282 wychodźców.

W tym samym okresie powróciło do Polski ogółem 18.763 wychodźców, w tem 14.910 z krajów europejskich i 3.853 z krajów pozaeuropejskich.

Nieznane dzieło Dickensa

Wydanie nieznanego dotąd dzieła Karola Dickensa „Life of Our Lord" (Żywot naszego Pana) zostało w tych dniach postanowione przez spadkobierców niedawno zmarłego ostatniego syna wielkiego powieściopisarza, sir Henryka Dickensa. Testament zmarłego, ogłoszony w bież. tygodniu, oddaje w posiadanie drogocenny rękopis własnej żonie, zezwalając, by rodzina zadecydowała większością głosów, czy dzieło ojcowskie należy oddać do druku, lub nie. Rodzina, jak donosi londyński „Times", zebrała się w tych dnach i postanowiła jednomyślnie wydać dzieło jeszcze w roku bieżącym.

„Jako syn — głosi testament sir Henryka — uważałem się związanym życzeniem wyrażonem przez ojca, by rękopisu tego nie oddać czytelnikom, lecz nie uważam, b ysłusznem było zobowiązywać kolejno moich synów do podobnego postępowania, szczególnie gdy nie widzę dostatecznych powodów do dalszego trzymania rękopisu w ukryciu. Dlatego zostawiam żonie i synom ostateczną decyzję w tej sprawie." „Testament, opiewający na sumę 19.602 funtów sterlingów, wyraża następnie uczucia najgłębszej wdzięczności dla żony zmarłego, za jej tkliwe i pełne miłości przywiązanie, które wraz z przywiązaniem dzieci, uczyniło z niego najszczęśliwszego człowieka na świecie." S. F.

Happy end

— Jak się kończy powieść, szczęśliwie?
— Nie wiem. Pod koniec żenią się.
(Le Rire).

Audycja muzyki współczesnej

Dziś, w poniedziałek o godz. 20,30 w sali Konserwatorjum kolejna audycja muzyki współczesnej, urządzona staraniem Tow. Oratoryjnego. W programie pieśni: Straussa, Debussy'ego, Fauré'ego i Szymanowskiego; utwory skrzypcowe Tocha i Hindemitha.

Wykonawcy pp.: Becka - Frankiewiczowa (śpiew), Padlewska (fortepian), Kamionka (skrzypce), Kassern (akompanjament). P. Z. Svoboda mówi w kronice o 50-leciu praskiego Narodnego Divadla.

Wstęp wolny.

Koncert muzyki religijnej chóru katedralnego

Staraniem Pozn. Tow. Oratoryjnego, które powzięło sobie za zadanie krzewienia kultury muzycznej przez sporadyczne urządzanie koncertów, odbędzie się w poniedziałek, 5 lutego br. wieczorem o godz. 8 w auli uniwersyteckiej koncert muzyki religijnej chóru katedralnego pod dyrekcja ks. Wacława Gieburowskiego. W programie utwory a cappella starych i nowoczesnych mistrzów Współudział w koncercie bierze Józef Pawlak, organista katedralny. Przedsprzedaż biletów w firmie A. Szrejbrowski, ul. Gwarna 20, w cenie 3 zł do 50 groszy. Członkowie P. T. O. otrzymują 50 proc. zniżkę.

Już jutro

t.-j. we wtorek, 30 bm., odbędzie się na deskach „stratosfery" w N. D. A. przy Wałach Leszczyńskiego 6 pierwszy w tym roku wesoły wieczór pod hasłem: „Vivat Nowy Rok — stary mortus est".

Bogaty i przemiły program wypełnią produkcje Dzięgielewskiego, Budzińskiego, Sokoła, Miklaszewskiego, Kokocińskiego i innych. Konferansjerkę prowadzi Hernes z Borzykowa. P. T. Publiczność też weźmie udział w programie, a pozatem nauczy się śpiewania nowego przeboju „Stratosfery", który jutro będzie po raz pierwszy wykonany.

Celem uniknięcia tłoku przy kasie, urządził zarząd Br. Pom. przedsprzedaż kuponów w sekretarjacie przy ul. św. Marcina 40, okienko nr. 8.

Program rozpocznie się z tradycyjną punktualnością o godz. 20 z minutami!?

Wanda Wermińska jako Carmen

Słynna śpiewaczka, primadonna scen polskich i zagranicznych, Wanda Wermińska, wystąpi przed wyjazdem zagranicę jedyny raz w Teatrze Wielkim w środę, dnia 31 b. m. w operze „Carmen" i kreować będzie rolę tytułową. Jako odtwórczyni Carmeny zyskała Wanda Wermińska wielkie uznanie na wszystkich scenach, to też środowy jej występ oczekiwany jest z wielkiem zainteresowaniem. Przedstawieniem dyryguje dyr. Zygmunt Latoszewski.

JEJ BLOND WŁOSY
przyprowadziły go z powrotem!
Nie mógł zapomnieć, jak jej włosy lśniły i połyskiwały... i w ten spo ób stali się szczęśliwą parą — dzięki Stablond. Specjalny ten shampoo dla blondynek nie pozwala nietylko włosom sciemnieć, lecz przywraca także sciemniałym lub wypłowiałym blond włosom ich pierwotny jasny, złocisty odcień. Nie zawiera żadnych barwników, ani henny, jest wolny od sody i wszystkich szkodliwych substancyj. Miljony Amerykanek i setki tysięcy blondynek w Polsce używają Stablond z najlepszym wynikiem. Już pierwsze próby dają zdumiewające wyniki. Wszędzie do nabycia. Proszę spróbować dziś jeszcze
STABLOND
Specjalny shampoo dla blondynek
Generalne zastępstwo na Polskę: E. Klapholz, Kraków, Zwierzyniecka 7.
ng 4510

RADJO

Wtorek, dnia 30 stycznia 1934 r.

Poznań (346 m) **13.00** gramofon; **14.02** giełda; **16.40** skrzynka pocztowa; **17.50** skrzynka rolnicza.

Warszawa (1415 m) **7.00** audycja poranna; **12.05** koncert ork. salonowej Tad Seredyńskiego, tr. ze Lwowa; **15.40** recital śpiewaczy Louis Llevellyn Jareckiej; **16.00** muzyka lekka z płyt; **16.25** skrzynka P. K. O.; **16.40** „Wśród książek"; **16.55** koncert muzyki lekkiej w wyk. orkiestry jazzowej Teatru Cyganerja pod dyr. Zdz. Górzyńskiego z udziałem Olgi Kamieńskiej (piosenki); **17.50** „Bieżące wiadomości rolnicze"; **18.00** odczyt pt. „Udział kobiet w walce o Niepodległość i w budowie państwa" — wygł. p. Wanda Pelczyńska (tr. z Wilna); **18.20** skrzynka muzyczna; **18.35** muzyka salonowa z płyt; **19.25** feljeton aktualny; **19.40** wiadomości sportowe; **20.00** utwór symf. Maurice'a Ravela; **20.30** „Miłość i złoto" opt. Białostockiego i Haftmana, tr. z teatru 8.30 w Warszawie; w przerwie pierwszej „Jak djabeł Boruta pokochał piękną Wołynjankę" (opowiadanie), w drugiej wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej i kom. pol.; **23.15** do **23.30** muzyka taneczna z płyt

Wszelkie prace i zlecenia z zakresu radjotechniki „r a d i o l a" Biuro Radjotechniczne, Poznań, Gwarna 11. Tel. 35-55. ng 4482

Programy zagraniczne. Ryga: 19.30 recital skrzypcowy H. Marteau; **Budapeszt:** 19.30 „Legenda o Św. Józefie", opera R. Straussa, 2) „Cyrulik sewilski", opera Rossiniego (tr. z Opery Królewskiej); **Hilversum:** 19.40 koncert tria budapeszteńskiego; **Brno:** 20.00 „Mikado", opt. Sullivana; **Bukareszt:** 20.20 koncert symf.; **Medjolan:** 20.40 „Wiktorja i jej huzar", opt. Abrahama; **Poste Parisien:** „Oh Papa", opt. Bardea i Yvaina; **Huizen:** 21.10 koncert symf.

Zużyte lampy radjowe zniekształcają odbiór. Już jedna nowa lampa PHILIPS „MINIWATT" daje wyraźną poprawę audycji.
Tg 104

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 27 bm. zgłoszono: Marja Rogalska z d. Świątkówna, wdowa, 90 l. Franciszek Konikiewicz, kupiec, 67 l. Michał Koprak, robotnik, 72 l. Joanna Stawska z d. Kozłowska, 65 l. Gabryela Przybyłówna, studentka, 20 l. Marja Siemieniewska z d. Gierczyńska, wdowa, 82 l. Franciszek Kwaczyński, emeryt, strażnik kolej., 60 l. Anna Kędzierska z d. Polusówna, wdowa, 79 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

TEATR ŚWIETLNY „SŁOŃCE"
Dziś, w poniedziałek, dnia 29 stycznia b. r. ATRAKCYJNA PREMJERA:
Najnowsza i najpiękniejsza komedja muzyczna wytw. „FOX"
KRÓL CYGANÓW
W rolach głównych:
DON JOSE MOJICA — ROSITA MORENO
Prześliczna treść! Cudowna muzyka! Bogata wystawa!
W filmie tym Don Jose Mojica śpiewa z towarzyszeniem chóru szereg czarownych romansów cygańskich. Pg 2495

Ś. † P.

Władysława Derezińska

moja najdroższa córka, nasza ukochana siostra, opatrzona Sakramentami św., zasnęła w Bogu, po długich i bardzo ciężkich cierpieniach, dnia 28 stycznia 1934, w 20-tej wiośnie.

Eksportacja z domu żałoby do kościoła w Srebrnej-górze, odbędzie się w czwartek, dnia 1 lutego o godzinie 9.30, poczem nabożeństwo żałobne o godz. 10.30

Złożenie zwłok do grobowca rodzinnego w Łopiennie odbędzie się tego samego dnia o godz. 4.30 po poł. O czem donoszą

ciężko strapieni
ojciec z rodzeństwem.

zg 5311

Mokronosy, pow. Wągrowiec, dnia 28. 1. 1934 r.

W pierwszą bolesną rocznicę naszej najdroższej Zmarłej, ś. p.

z Wroneckich

Apolonji Gregorowiczowej

ofiaruje

msze św.

w dniu 30. bm. o godz. 8,30 u Fary oraz w dniu 31. bm. o godz. 9 w kościele św. Marcina.

zg 5308 **Rodzina.**

†

W dniu 26. I. 1934 r., zmarł, opatrzony Sakramentami św., w 73 roku życia, długoletni pracownik naszego przedsiębiorstwa, ś. p.

Michał Koprak

W Zmarłym straciliśmy wiernego i sumiennego pracownika, który przez 45 lat oddawał usługi firmie naszej. Zachowamy Mu wdzięczną pamięć. Pogrzeb odbędzie się we wtorek o godzinie 4 z kostnicy Przemienienia Pańskiego na cmentarz farny. zg 5310

T. Krzyżanowski
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

†

W sobotę, 27. 1. 34 r., o godz. 3 rano, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój drogi mąż, nasz ukochany ojciec i teść, ś. p.

Michał Koprak

przeżywszy lat 72. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, o godzinie 4 z kostnicy Przemienienia Pańskiego na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

Pg 2501-5,7 W ciężkim smutku pogrążona
Poznań, Klasztorna 5. **żona z dziećmi.**
Najst. Zakł. Pogrz. P. Piasecki, Klasztorna 14. Tel. 27-69.

S. † p.

Franciszek Macharski

Kupiec i Obywatel
Współwłaściciel Firmy Antoni Hawełka, odznaczony papieskim orderem „Pro Ecclesia et Pontifice", polskim „Złotym Krzyżem Zasługi" itd., Senior i Członek Honorowy Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej

urodzony w r. 1851, po długiej i ciężkiej chorobie opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu w dniu 26 stycznia 1934 r. Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby w Krakowie przy ul. Batorego 1 na miejsce wiecznego spoczynku nastąpiło w poniedziałek, dnia 29 stycznia br. o godz. 11 przed południem. ng 4512

Nabożeństwo żałobne

odprawione zostanie we wtorek, dnia 30 stycznia br. o godz. 10-tej rano w kościele parafjalnym św. Marka. Na smutne te obrzędy zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Kolegów Zmarłego oraz Znajomych

Bratanek i Rodzina.

Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

Wszystkim życzliwym z Duchowieństwem na czele, którzy oddali ostatnią usługę naszemu ukochanemu mężowi i ojcu, ś. p.

Bolesławowi Wizemu

i wyrazili nam współczucie, składamy serdeczne

zg 5306 **Bóg zapłać!**

Brodowo. **Marja Wize z dziećmi.**

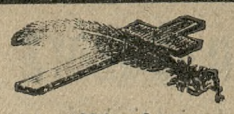

W piątek, dnia 26 stycznia 1934 roku, zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, nasza najukochańsza i najlepsza matka, babcia, teściowa, ś. p.

Walentyna z Biedermanów Janiakowa

przeżywszy 73 lat. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 29 stycznia 1934 w Pogorzelicy nad Wartą.

W ciężkim smutku pogrążone
dg 774 **dzieci i rodzina.**

Września, Komorze p. Żerków, Chełm Lubelski.

W sobotę, dnia 27 stycznia 1934 roku podobało się Panu Bogu zabrać do Siebie po krótkiej chorobie, zaopatrzone na drogę wieczności Olejami św., nasze ukochane dziecko, naszego drogiego braciszka

Franusia

w 8 wiośnie życia.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 31. bm., o godzinie 16 z kaplicy na cmentarzu Farnym przy ul. Bukowskiej, o czem donoszą

w smutku pogrążeni
rodzice
St. Więckowscy
z dziećmi.

Poznań, Wielkie Garbary 37. zg 5312

PO INWENTURZE

14 dni tanich torebek

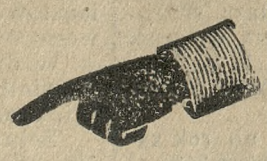

od 29. I. do 15. II. rb. urządza Firma

WIKTOR CZYSZ ul. Szkolna 11

Na czysto jedwabne
parasole
w modnych deseniach udzielam, pomimo zniżonych cen, jeszcze:
20%
RABATU

Pg 2 497-5,1

Polecając wielki wybór:
TOREBEK
PARASOLI
TEK, WALIZ
itp. uprzystępniam zakup udzieleniem:
10%
RABATU

racjonalna kosmetyka Masaż

Trwałe barwienie brwi i rzęs

Poznań Piekary 5

dg 2 565

Sprzedam
dom, 3 ubikacje, chlew, 1½ morgi, bez długu, cena 2 400 zł. Pobiedziska, Łąkowa 3. zd 19 291

Do wynajęcia
natychmiast
pięciopokojowe mieszkanie.
Zgłoszenia przyjmuje Teatr Polski.
dg 775

NIEMA URODY NI ZDROWIA
bez dobrych zębów Karlewicz. dentysta, Podgórna 4.
Pg 2037-41,96

Szkło ogrodowe do inspekt
po znacznie zniżonej cenie poleca
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Sp. Akc. Pg 2031-51,42
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63

OKULARY, BINOKLE
ściśle w/g. recept PP Lekarzy otrzymasz najtaniej i w największym wyborze w firmie
Kazimierz GREGER
Poznań, ul. 27 GRUDNIA 18.
Dostawca Kas Chorych. Pg 2 074-2.62

OTYLI ŻYJĄ KRÓCEJ..

Ich serca obłożone watą tłuszczu pracują z wysiłkiem, wyczerpują się i odmawiają posłuszeństwa wcześniej.

Otyłość spowodowana jest złą przemianą materji oraz zaburzeniem czynności gruczołów dokrewnych.

Tylko zioła Magistra Wolskiego „Degrosa" zawierają jod organiczny w postaci rośliny morskiej Yahanga który wprowadzony do organizmu pobudza gruczoł tarczowy do należytej pracy, powodując szybkie spalanie nadmiernego tłuszczu. Są one skutecznym środkiem przeciwko otyłości i nie wymagają specjalnej djety.

ZIOŁA ze znak. ochr. „DEGROSA"

Do nabycia w aptekach i drogerjach (skład. apt. lub w wytwórni Magister Wolski. Warszawa. Złota 14. Objaśniające broszury wysyłamy bezpłatnie ng 4071

WINIARNIA-BAR-KABARET
w centrum Poznania na dogodnych warunkach od zaraz **do sprzedania.** Oferty do Kurjera Pozn. pod **zg 5 297**

Państwowy Zakład Zdrojowy w Ciechocinku ogłasza

przetarg ofertowy

na dzierżawę restauracji-kawiarni „EUROPA", oraz na dzierżawę **kawiarni na basenie w Ciechocinku.**

Termin składania ofert do dnia 20 lutego 1934 roku. Otwarcie ofert nastąpi 22 lutego 1934 r.

Oferty należy składać wyłącznie na formularzach przetargowych, które są do otrzymania w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Ciechocinku. Państwowy Zakład Zdrojowy zastrzega sobie prawo wyboru oferenta i przeprowadzenia dodatkowego ustnego przetargu.

ng 4029 **Dyrektor Zakładu Zdrojowego**
St. Wiśniewski.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. KAMIENICE

Dom
nowy piętrowy, wpłaty 8 500. Małecki, Rybaki 20 a. zdg 19 355

Kamienica
komfortowa wolna od stempli i podatków 70 000, wpłaty 40 000. Zgłoszenia Kokot, Jarocin, Warszawska 4. ng 4 471

Kamienicę
komfortową, wolną stempla, podatków, dochód 12 000 sprzedam 85 000, wpłaty 65 000. Krzesiński, Piekary 8. zdg 19 535

2. PIENIĄDZ

Wspólnik
zaraz potrzebny, gotówką 2 000—3 000 zł, dobrze zaprowadzone rzeźnictwo w Grudziądzu zaręczam 500 zł dochodu miesięcznie, zawód obojętny. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 449

3 500
pożyczki pod zastaw i poręczenie za dobrym procentem poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 441

Kapitalista
do finansowania dostaw wojskowych potrzebny, dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 520

6. OŻENKI

Dla
panny lat 26, obecnie gospodyni na majątku, blondynki, gospodarnej, religijnej, posiadającej oszczędności 3 000 zł, poszuku męża. Panowie na stanowisk podobnemi zaletami zechcą składać oferty Kurjer Poznański zdg 17 095

Młoda
bardzo ładna, majętna szuka zupełnie bezinteresownego męża akademickiem wykształceniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 228

Dla
mej szwagierki, trzydziestoletniej, przystojnej, dystyngowanej panny z dobrej rodziny z odpowiednią wyprawą poszukuje znajomości panów na poważnych stanowiskach, którzy zechcą złożyć nieanonimowe oferty z fotografją, którą zwraca się. Dyskrecja zapewniona. Cel matrymonjalny. Kurjer Poznański zdg 19 637

Dla inteligenta
(41), fizycznie ułomnego, dysponującego mojemi meblami i moją gotówką (7 000), szuka pani znajomości panny (wdowy bezdzietnej), wybitnie szlachetnej, z gotówką lub interesem. Sieroty pierwszeństwo. Wyczerpujące oferty, nieanonimowe, szczere, zaufaniem Kurjer Pozn. zdg 19 431

7. SPRZEDAŻE

Zakład fryzjerski w Poznaniu
damsko - męski, elegancki, bogatej dzielnicy, dobrze prosperujący z powodu stosunków rodzinnych tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 17 647

Lokal handlowy
2 wystawne okna, suche piwnice, gospodarz Masztalarska 7a, mieszkanie 5. zdg 18 631

Dom
I piętrowy, duże podwórze, — kład mieszkanie, przedmieście oznania, hurt, nabiału, wozy, nie, ciężarówka, przy wpłacie 000 korzystnie albo zamiana na mniejsze z dopłatą. Małecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdg 19 477

Losy
I. klasy, najszczęśliwsze, tylko u kolektora Kedziory, Poznań, Sieroca 5/6, narożnik Nowej. zdg 17 900

Meble najtaniej J. Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 2040-23.59

Sprzedam korzystnie
z powodów rodzinnych fabrykę lemoniady i wody sodowej oraz rozlewnię piwa wraz z domem na 8 lokatorów, 40 mórg roli i łąki torfowe w mieście 12 000, gdzie gimnazjum. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod ng 4 452

Alfa, Szkolna 10
narożnik Jaskółczej zdg 18 989

Podarki imieninowe w wielkim wyborze
ceny niskie. zdg 18 990

Winda i schody
żelazne kręcone I piętrowe sprzedam. Górna Wilda 37. zdg 18 934

Tokarnię
1½ metr., miechy harmonikowe, ogniska kowalskie, kilka pługów jednoskibowych, 2 lorki wąskotorowe, taczki do worków, wszystko dobrym stanie okazyjnie sprzedam. Poznań, Dąbrowskiego 88. zdg 19 223

Zamienię
kasę rejestracyjną „National" za stary fortepian. Katowice, skrzynka pocztowa 342. Pg 2 485/71,11

Parcelę
5 000 kw. mtr. sprzedam bardzo korzystnie — dobry objekt dla ogrodnika. Zgłoszenia Maciejewski. Zwierzyniecka 8, m. 8. zdg 19 230

Skład delikatesów
16 lat w jednych rękach sprzedam. F. Koenig, ul. Wielka 18. zdg 19 239

Skład
kolonjalny, centrum, towarem, urządzeniem 3 000 sprzedam. — Wskaże Kurjer Poznański zdg 19 379

Konia
platformę, wóz kastowy sprzedam. Różana 18, od 10—14. zdg 19 307

Smoking
na jedwabiu nowy, Ogrodowa 2, m. 11. zdg 19 297

Skład
kolonjalny, 2 pokoje, kuchnia sprzedam powód starość. Adres Kurjer Poznański zdg 19 287

Rower
buty (43). Prusa 17 — 7. zdg 19 285

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Ślusarska 4, między ul. Wielka a Woźna. dg 707/8

Składowe
urządzenie nowe, każda branża, całe lub częściowo 1/3 ceny, Kantaka 5, Stolarnia. zdg 19 288/9

Okulary — Binokle najtaniej Opto - Orlicki
Poznań, św. Marcin 77. Własna szlifiernia szkieł. zdg 18 855

Maszynę
wpuszczaną Singera nową tanio. Słowackiego 29, m. 10. zdg 19 507

Gospodarstwo
prywane 72 morgi, inwentarz żywy i martwy kompl. szkoła, stacja kolej w miejscu zaraz sprzedam za 11, wpłaty 7, 46 mórg, cena 8, wpłaty 4. Zgłoszenia Wojtkowiak Opalenica, ul. Zbąszyńska 9. ng 7513

54 buraczanej prywatne
przedmieście Poznania, zabudowaniem, inwentarzem, 14 000, wpłaty 10 000. Karalus, Poznań, Marsz. Focha 25. zdg 19 443

Wydzierżawię
fortepian, sprzedam nowe płaszcze męski, damski. Jarochowskiego 55 — 2. zdg 19 346

Skład
kolonjalny, owoców, towarem, urządzeniem korzystnie sprzedam. Focha 39, m. 17. zdg 19 363

Skład
kolonjalny i delikatesów dobrze prosperujący sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 19 360

Powóz
wolant eleg. i kryty powóz Planka sprzedam. Ul. Stawna 6. zdg 19 330

Męski
pokój na sprzedaż u spedytora Stachowskiego. Małe Garbary 9. zdg 19 331

Skład
spożywczy maglem, bezkonkurencyjny powodu wyjazdu korzystnie sprzedam. Lubeckiego 8 przy Grunwaldzkiej. zdg 19 326

Magiel
prawie nowy okazyjnie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 19 316

Frak
średnia figura na jedwabiu. — Wodna 2, skład sł. r. zdg 19 549

Dynamo
na prąd stały 220 wolt, 11 K. W. tanio do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 192

Piekarnia
w pełnym biegu, miasteczko przy Poznaniu. Objęcie cirka 2 tys. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 280

Regał
mniejszy ze stołem kolonjalki korzystnie sprzedam. Czajcza 4. zdg 19 505

Szczęście
przynoszą obrączki ślubne z firmy C. Chwilkowski, św. Marcin 40, para od 6—100 zł. zdg 19 500

Gryzarka - heblarka
maszyna kombinowana na lekkie prace. Warsztat Kraszewskiego 1. zdg 19 51[illegible]

Skład kolonjalny
mieszkaniem, maglem, towarem, korzystnie na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdg 19 516

Zakład fryzjerski
dobrze zaprowadzony mieszk. sprzedam. Gen. Prądzyńskiego 57. zdg 19 539

Sekretarzyk
komódka, stół okrągły rozciągany, mahoniowe, sprzedam okazyjnie. Pawłowski, Słowackiego 22. Pg 2496-53,222

14 Dni Tanich Torebek
Wiktor Czysz, Szkolna 11. Pg 2089-5.3

Skład rzeźnicki
pełnym biegu mieszkaniem warsztatem przy ruchliwej ulicy Poznania do odstąpienia. Adres Kurjer Poznański zdg 19 493

Skład
2 pokoje dla rzeźnika lub kolonjalkę korzystnie. Hudzicki. Poznań, Nadolnik 7. zdg 19 491

Garnitur
klubowy sprzedam. Podgórna 6, 6, Metelski. zdg 19 499

Smoking
Romana Szymańskiego 9, m. 9. zdg 19 543

Piła
taśmowa, heblarka, wyrówniarka tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 19 497

11. KUPNA

Dom - willę
w Poznaniu kupię przy wpłacie 10 000 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 199

Pianino
kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 18 542

Motocykl
używany kupię. Matalewski, Kościan, Rynek 16. ng 4 478

Potrzebna
jest zaraz maszyna do falcowania puszek blaszanych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 18 304

Jadalnie — gabinety sypialnie
kupuje płaci dobre ceny Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pg 2081-4.22

Kupimy
urządzenie mechaniczne do pralni lub też wydzierżawimy albo odkupimy całą pralnię z urządzeniem. Szczegółowe oferty z podaniem cen należy złożyć do Kurjera Poznańskiego zdg 19 217

Meble
używane, garderobę kupuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 220

Urządzenie
do kolonjalki kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 370

Szweissaparat
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 368

Kupię
70 000 cegieł. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 508

Stoliki
marmurowe, foteliki, gablotki, kasę National kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 436

Kasę „National“

Pianino
kupię za gotówkę. Katowice, skrzynka pocztowa 342 „Par“. Pg 2 500-71,12

Fryzjerski
zakład kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 428

Wóz ogrodowy
jednokonny, używany, kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 530

12 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
4 pokojowe z centralnem ogrzewaniem do wynajęcia przy ulicy Chełmońskiego 21 (blisko Parku Wilsona) wysoki parter, wejście na ogródek. Zgłoszenia u administratora m. 7. dg 766

Pokój
kuchnię wynajmę, Łazarz, Tęczowa 26. zdg 19 078

3
pokoje kuchnia Debiec, Południowa 63. Zgłoszenia Salita 1. ptr. rg 1 376/7

Mieszkanie
pokój i kuchnia sprzedam za zgodą gospodarza, dzierżawa niska. Zgłoszenia od godz. 18. Ul. Górczyńska 29 a, mieszk. 4. zdg 19 354

Sześciopokojowe
komfortowe, słoneczne, wolne. — Chełmońskiego 4, wskaże portjerka. zdg 19 329

Pokój
próżny, centrum, klatka schodowa dzierżawa zgóry. Adres Kurjer Poznański zdg 19 281

Trzypokojowe
Łazarz, piękne, komfortowe, duże słoneczne, bezpodatkowe 98. Gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 506

5 pokojowe
I. p. centr. ogrzewanie. Kochanowskiego 4, m. 5, od godz. 11—16. zdg 19 552

Willę
jednomieszkaniową Ostroroga zaprowadzony ogród, centralne, od 1 marca 350 zł wynajmę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 419

2
pokoje kuchnia od 1 lutego odstąpie ul. Spokojna 18, mieszkanie 2. Przyjście godz. 16. zdg 19 492

Jednopokojowe
20, pokój kuchnia 23, dwupokojowe 30. Pijanowski, Skarbowa 17 — 4. zdg 19 475

13. SZUKA MIESZK.

Solidny
płatnik poszukuje 1—2 pokoi z kuchnią, możliwie z łazienką. — Oferty Kurjer Poznański zdg 17 778

3 — 4 pokojowego
Jeżyce, Łazarz, piece, łazienka, elektryczność. Oferty tylko z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 19 210

Poszukuję
pokoju z kuchnią wprost od gospodarza, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 236

3 — 4
pokojowego mieszkania nie wyżej I. piętra z wygodami przy tramwaju, pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 235

Kto
wskaże jednopokojowe? — Dam 50,— Oferty Kurjer Poznański zdg 19 309

Bankowiec
etat poszukuje 1—2 pokoje kuchnią gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. z dg 19 304

Instalator
poszukuje większego stróżostwa. Wszelkie reparacje. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 276

3 pokoi
komfort I. lub II. piętro od gospodarza poszukuje bezdzietne małżeństwo. Pewny płatnik, czynsz rok zgóry. Zgłoszenia szczegółowe pod zdg 19 548

Mieszkania
próżnego, pokoju niedrogo zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 536

5 — 6
pokoi słonecznych wprost od gospodarza poszukuje. — okolica Przecznica, Jasna, Mickiewicza, Słowackiego, Zwierzyniecka. — Cieszkowskiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 478

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
2 pokoje kuchnię Jeżyce w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 538

Komfortowe
4 pokojowe wszystkie frontowe, I., Jeżyce zamienię na mniejsze centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 526

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
frontowy, słoneczny, elektryczność dwom panom. Mostowa 4 a, m. 7. zdg 18 735

Pokój
używanie telefonu, utrzymaniem, lub bez. Matejki 6, m. 7. zdg 18 564

Jednoosobowy
Skarbowa 18, m 9. zdg 18 575

1
lub 2 pokoje niekrepujące od zaraz. Ogrodowa 11, mieszkanie 26. zdg 18 604

Frontowy
pokój panu Strzelecka 18, m. 11, wejście z Łakowej. zdg 18 869

Przy Zamku
utrzymaniem Wały Zygmunta ugusta 1 m. 8. zdg 19 047

Od
1. 2. pokój jendoosobowy elektryczność, łazienka z dobrem utrzymaniem lub bez utrzymania. Słowackiego 37, m. 2, front, wysoki parter lewo zdg 19 201

Skarbowa
7, m. 10, utrzymaniem — bez. zdg 18 854

Panienkom
lub małżeństwu, pościel, bielizna pożądana. Strzelecka 31 — 11. zdg 19 204

Próżny
pokój Traugutta 32, mieszk. 3. zdg 19 206

Pokój
utrzymanie 80 zł, bez. Żupańskiego 13, mieszkanie 3. zdg 19 237

Panom
Woźna 9, mieszkanie 6. zdg 19 238

Frontowy
plac Działowy 4, m. 1. zdg 19 260

Pokój
Ogrodowa 12, m. 25. zdg 19 259

Pokój
dwuosobowy. Podgórna 4 — 8. zdg 19 258

Aleje
Marcinkowskiego 20, tylny dom 36. zdg 19 257

Mielżyńskiego
22, I. m. 7. elegancki jedno- dwuosobowy. zdg 19 255

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność łazienka wynajmę. Aleje Marcinkowskiego 17, I., m. 2. zdg 19 253

Jedno
dwuosobowy, elektryczność. Zielona 7, m. 7. zdg 19 251

Obszerny
słoneczny, Górna Wilda 26, — mieszkanie 5. zdg 19 241

Wspólny
panom Wielka 4/5, m. 5. zdg 19 314

Niekrępujący
panu. R. Szymańskiego 3, m. 5. zdg 19 284

Pokój
wynajmę. Przemysłowa 41, m. 25. zdg 19 380

Frontowy
Śniadeckich 9, 10. zdg 19 378

Duży
frontowy fortepian. Marcina 16/17, m. 9. zdg 19 377

2
utrzymaniem, bez. elektryczność. Strzelecka 9, m. 4. zdg 19 376

Pokoje
umeblowane. Konopnickiej 8. zdg 19 374

1 — 2
osobowy, elektryczność. Bukowska 9, m. 1. zdg 19 372

Niekrępujący
1—2 osobom. Wrocławska 13, m. 17. I. zdg 19 371

Klatki
elektryczność. Wały Jana III. 11, mieszkanie 4. zdg 19 366

Gabinet
elektryczność, łazienka, pianinem G. Wilda 13, m. 13. zdg 19 305

Kwiatowa
11, m. 5, jednej lub dwom paniom zdg 19 302

Skarbowa 5
parter, prawo, bardzo ładny, dwuosobowy, elektryka, kuchnia fortepian. zdg 19 301

Pokój
jednej — dwom osobom, elektryczność. Małeckiego 19, m. 3. zdg 19 300

Słowackiego
29 — 9. zdg 12 298

Elegancki
pokój. Długa 11, m. 8. zdg 19 299

Dwuosobowy
Wierzbięcice 18, m. 5. zdg 19 296

20.—
Kwiatowa 6 ,m. 6. zdg 19 294

Panu
panience Mostowa 29, mieszkanie 3. zdg 19 290

Pokój
słoneczny. Łąkowa 20, m. 11. zdg 19 286

Niekrępujący
Wielkie Garbary 36, mieszk. 19. zdg 19 359

Pokój
panu zaraz, osobne wejście, św. Wojciech 1, I. zdg 19 349

Dwuosobowy
Czesława 16 a, II., lewo. zdg 19 348

Pokój
dla dwóch panienek. Rybaki 16, mieszkanie 17. zdg 19 347

Czysty
panu. Działyńskich 2, mieszk. 5. zdg 19 345

Pokój
Wielkie Garbary 1, mieszkanie 17 zdg 19 343

Dwuosobowy
niekrępujący. Ratajczaka 11 a — 117. zdg 19 337

Miły
obiadami bez, tanio. św. Marcin 39, m. 8. zdg 19 364

Pokój
Marcina 54, m. 4, I. piętro. zdg 19 362

Niekrępujący
wielkie Garbary 40, 7. zdg 19 361

Umeblowany
Pocztowa 27, m. 5. zdg 19 328

Pokój
centralne zaraz. Składowa 4, III. m. 17. zdg 19 327

Niekrępujący
dwuosobowy, jedno. Dąbrowskiego 49, Relewicz. zdg 19 324

Pokój
panom. Piekary 18, m. 19. zdg 19 325

Dwuosobowy
wiadomość Marcin 22, skład papieru. zdg 19 319

Bukowska
9, m. 3. zdg 19 318

Pokój
u samotnej. Piekary 8 a, m. 34. zdg 19 356

Wały
Jagiełły 2 a — 25. zdg 19 458

Frontowy
balkon, elektryczność. Chwaliszewo 10 — 5. zdg 19 456

Pokój
elektryczność. Woźna 14b, m. 19. zdg 19 288

Słoneczny
frontowy, ciepły, elektryczność, łazienka, zaraz. Prusa 20, m. 8. zdg 19 278

Inteligentnym
Szwajcarska 26, 6. zdg 19 273

Pokój
Szumigała, Półwiejska 37. zdg 19 269

Pannę
wspólny. Wielka 9, m. 8. zdg 19 268

Jasna
3, m. 2. dwuosobowy. zdg 19 267

Dworcu
Focha 27, front II. Sypniewska. zdg 19 264

Pokój
jeden- dwuosobowy. Wielka 17, m. 12. zdg 19 262

Młyńska
4, parter, prawo, frontowy. zdg 18 814

Inteligentowi
elegancki, telefon. Kwiatowa 3, m. 3. zdg 17 935

Grobla
19, — 8 pokój. zd 19 263

Niekrępujący
ciepły, tani. Kanałowa 7, m. 8. zd 13 514

Słoneczny
balkonowy. Wały Król. Jadwigi 2 m. 9. zdg 19 391

Pokój
umeblowany. Rybaki 16, m. 20. zdg 19 389

Ciepły
wygodami, solidnej osobie. — Zygmunta Augusta 10a, 5. zdg 19 387

Pokój
panu. Plac Wolności 9, mieszkanie 5. zdg 19 420

Panience
wspólny, dwie. Wielkie Garbary 33, II., prawo. zdg 19 415

2
umeblowane, próżne, razem, osobno. Św. Wojciech 22/24, mieszkanie 9. zdg 19 414

Zwierzyniecka
10, mieszkanie 6. zdg 19 413

Słowackiego
33, mieszkanie 17, centralne. zdg 19 411

Frontowy
lepszemu panu. 27 Grudnia 4, m. 6. zdg 19 529

Półwiejska
2—6 (utrzymaniem) zdg 19 527

Dwuosobowy
Półwiejska 39 — 10 zdg 19 525

Słoneczny
czysty lepszym domu, panu. Różana 6, mieszk. 8. zdg 19 531

Dwuosobowy
obok Zamku. Marcina 39 — 6 zdg 19 522

Czysty
małżeństwu używaniem kuchni. Ślusarska 2, m. 13. zdg 19 512

Pokój
czysty, spokojny panu, 35,— zł. Dąbrowskiego 2, m. 14. zdg 19 511

Różana
5 a — 7, pokój utrzymaniem, bez. zdg 19 495

Jeden i dwuosobowy
Ratajczaka 11 a, wejście 6 — 98. zdg 19 472

Wspólny
Wielkie Garbary 5 — 12. zdg 19 471

Wrocławska 5/6
mieszkanie 4. zdg 19 410

Czysty
słoneczny, spokojnemu panu od 1. II, wynajmie. Kopernika 3, mieszkanie 19. zdg 19 407

Pokój
Grobla 28, mieszk. 9. zdg 19 404

Pokój
klatki schodowej. Szyperska 3, mieszkanie 6. zdg 19 405

Frontowy
dwuosobowy, niekrępujący, telefon. Piekary 18, m. 5. zdg 19 403

Jednoosobowy
Rzeczypospolitej 4, mieszkanie 8. zdg 19 399

Śródmieściu
jedno - dwuosobowy, wygodami. Kreta 12, mieszk. 5, I. zdg 19 504

Ciepły
słoneczny dla inteligencji. Reja 2, mieszkanie 19. zdg 19 498

Mickiewicza
5, mieszkanie 3 — dwuosobowy. zdg 19 496

Umeblowany
Piekary 13 b, mieszkanie 2. zdg 19 455

Elegancki
panu na stanowisku. Podgórna 2 a, m. 5. zdg 19 534

Pokój
klatki schodowej dla lepszych panów. Jezuicka 12, m. 7. zdg 19 452

Pokój
dwom panienkom. Marcin 22, m. 32, lewy wchód. zdg 19 442

Dwuosobowy
Wierzbięcice 39 a — 10. zdg 19 439

Niekrępujący
Wierzbięcice 31, I., lewo. zdg 19 438

Dwuosobowy
Ratajczaka 9, m. 11. zdg 19 435

Dwuosobowy
słoneczny, niekrępujący, utrzymaniem, centralne. Dąbrowskiego 23, mieszk. 7. zdg 19 558

Romana
Szymańskiego 9, m. 9. zdg 19 513

Przyjezdnym
słoneczny, niekrępujący, utrzymaniem, centralne. Dąbrowskiego 23, mieszk. 7. zdg 19 557

Pokój i pokoik
Jeżycka 43, m. 5. zdg 19 555

Duży
elektryczność. Młyńska 12, I., prawo. zdg 19 554

Klatka
centralne, telefon. łazienka, Masztalarska 7 a, I. p. zdg 19 576

Niekrępujący
Łąkowa 13 — 5. zdg 19 524

Pokój
Śniadeckich 9, m. 7. zdg 19 453

Pani
wspólny. Skarbowa 15, m. 19. zdg 19 533

Inteligentnym
korporacji. Plac Nowomiejski 5, III. wejście ogrodowe, mieszkanie 30. zdg 19 467

Mickiewicza
11, III. prawo, obiadami. zdg 19 463

Dwuosobowy
i mniejszy. Grottgera 2, m. 2. zdg 19 462

Żupańskiego
5, m. 3, utrzymaniem bez. zdg 19 461

1 — 2
osobowy. Grottgera 2, m. 2. zdg 19 433

Pokój
Długa 3, m. 18. zdg 19 432

Wspólny
słoneczny, parter, św. Józefa 9, m. 2. zdg 19 429

Pokój
wynajmę. Focha 30, m. 3. zdg 19 430

Przy Zamku
pokój frontowy, ciepły. Wały Zygmunta Augusta 1, mieszkanie 9. zdg 19 421

Elegancki
frontowy, centralne, łazienka. — Młyńska 3, m. 8. zdg 19 422

Pokój
balkonowy, utrzymaniem, bez. — Plac Wolności 2—8. zdg 19 383

Ratajczaka
11a, m. 83. zdg 19 382

Solidne
małżeństwo z dorosłym synem, dwuletniem dzieckiem szuka od 1. 2. skromnego pokoju używalność kuchni. Cena oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 19 386

Pokój
niekrępujący. Za Bramką 5a, m. 1. rg 1378

Wolny
zaraz dla studenta lub nauczyciela, Woźna 5, m. 2. rg 1375

Dwuosobowy
słoneczny, jednoosobowy, Łąkowa 21, — 17. rg 1373

Pokój
Szewska 9, m. 8. rg 1371

Pokoik
Szewska 19 —7. rg 1366

16. SZUKA POKOJU

Jednosobowego
niekrępującego, poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 254

Pokoiku
poszukuje panienka, ładnego do 20 zł, w śródmieściu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 19 248

Dwuosobowego
taniego, czystego, ciepłego, spokojnego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 044

Pokoju
taniego urzędnik pierwszego. — Cena Kurjer Pozn. zdg 19 320

Próżnego
pokoju, wprost od gospodarza poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 388

Pokoiku
za posługę. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 400

Pokoiku
niekrępującego śródmieściu 20 zł kawa, herbata poszukuje pan. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 406

Student
pokoju umebl. Cena, światłem, opałem. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 551

Pokoiku
student. Warunki Kurjer Pozn. zdg 19 528

Dwadzieścia
złotych próżnego pokoiku poszukuje profesor. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 473

17. LOKALE

Skład
narożnikowy wynajmie. Woźna 1 zdg 19 149

2
duże jasne, I., z telefonem na biura, lekcje tańca, korporacje, zebrania, kursy, pracownie, klub. Plac Nowomiejski 10 a, 5. zdg 19 466

18. DZIERŻAWY

500 — 600 mórg
dzierżawy dobrej ziemi poszukuje. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 18 200

Poszukuję
dzierżawy od 500—1 200 mórg dobrej ziemi i komunikacja zaraz lub 1 kwietnia, gotówka. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 558

Stajnia
na parę koni pobliżu Wielkiej poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 369

Wydzierżawię
fabrykę wód mineralnych, olejarnię, łuszczarnię prosa. Do przejęcia całkowitego urządzenia i przedsiębiorstwa potrzeba ca. 12 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 448

Skład
nadający się na rzeźnictwo lub kolonjalkę — nowo zabudowanej dzielnicy Poznania do wydzierżawienia. Adres Kurjer Poznański zdg 19 494

Suche
piwnice cementowane w centrum wydzierżawię zaraz. Zgłoszenia Wodna 13, mieszk. 8. zdg 19 496

22. ZGUBY

Zgubiłam
okulary Szamarzewskiego - Zwierzyniecka - Józefa 9. Johan. Znalazcę wynagrodzę. zdg 19 468

23. ROZMAITE

Akuszerka
Ogrodowa 2, udziela porady, pomocy. Pg 2 059-57.491

Bilansista
poszukuje posady ustawia bilanse, zakłada i reguluje księgowość oraz udziela lekcyj buchalterji. Oferty Derfert. Zielona 6. zdg 17 319

Ciała
swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z kogutkiem. Idealny nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 4067

Rewolucja cen „Białego Tygodnia“
J. Schubert
Fabryka Bielizny, Dom Płócien, Wrocławska 3. Pg 2 490-4,96

Kto
wyuczy prędko nauczycielkę szycia kapeluszy? Oferty Kurjer Poznański zdg 19 229

Kto
spieszne wyuczy studentkę krawiecczyzny? Oferty Kurjer Poznański zdg 19 232

Znana
wróżbiarka Adarelli przepowiada przyszłość cyfr, kart. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 19 261

Obiady
domowe miesięcznie, tygodniowo. Św. Marcin 39, m. 8. zdg 19 365

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań, centrum ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 11 119/20/21

Wynajmę
wspólną szwalnię samodzielnej krawczyni własną maszyną. Górna Wilda 50, mieszk. 6. zdg 19 401

Odświeżam
meble na miejscu fachowo i tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 425

24. NAUKA

Szkoła tańców
Pocztowa 29, Mikołajczak, Kledecka. Pg 2 075-55.146

Kursy kroju
szycia robót ręcznych warunki bardzo korzystne. Marji Magdaleny 1 mieszkanie 7. dg 540

Otwiera
się komplety dla uczniów, uczennic i osób starszych z zakresu fizyki, chemji, matematyki i stenografji. Informacje Poplińskich 5, mieszkanie 9, godz. 14—16. zdg 19 227

Nauczycielka
udziela lekcyj niemieckiego, francuskiego, angielskiego. Lyner, Patrona Jackowskiego 25, m. 6. zdg 19 426

R. de Brugière
lektor U. P. udziela lekcyj języka francuskiego. Ul. Matejki 35, parter. zdg 19 474

25. MUZYKA

Lekcji
gry fortepianowej udziela dyplomowana nauczycielka muzyki. — Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8, III. p. zdg 18 339

Planino
do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 256

Lekcje
gry fortepianowej tanio. Dyplomowana. Słowackiego 29, m. 2. 4—6. zdg 19 246

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych.

Handlowiec
młodszy branży kolonjalno - wódczanej, dobry ekspedjent, szuka posady ekspedjenta, magazyniera lub bufetowego za małem wynagrodzeniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 451

Książkowa - bilansistka,
piszącą biegle na maszynie z znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady. Ustawia bilanse. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 13 945

Prośba
młody, inteligentny człowiek lokaj służący bez środków do życia, dobrze świadectwa, rekomendacje, reprezentacja, prosi o zaofiarowanie jakiejkolwiek posady, choćby za życie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 238

Panna
lat 24, miła, z znajomością krawiecczyzny, przyjmie posadę w składzie lub do dzieci. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 18 369

Drogerzysta
sanitarjusz, młody, dobry fachowiec, praktyka w największych fabrykach chemicznych, najchętniej laborant, hurt., sanitarjusz, podróżujący, gwarancja szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 537

Maszynistka
poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 440

Zdolny mistrz
kowalsko-ślusarski, okuwanie karoserji samochodowych, autogeniczne spawanie przyjmie zaraz posadę kierownika lub czeladnika. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 926

Młody, uczciwy
mężczyzna poszukuje posady za złożeniem małej kaucji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 026

Czeladnik
piekarski, zna bardzo dobrze piec rurowy, pierścieniowy, szuka posady od 1. 2. Jan Wolniak, Modrze, pow. poznański. n 4488

Starszy
samotny ogrodnik lub podwórzowy, szuka jakiejkolwiek posady, obeznany prowadzeniem inspektów, ogrodu warzywnego, z dobremi poleceniami, skromnych wymagań. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 19 203

Biuralistka
początkująca praktyka, stenografja, pisaniem na maszynie szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 312

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 308

Młoda
inteligentna, dobre szycie, gospodarstwo, świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 306

TEATRY

Poznań, poniedziałek, 29. 1.

TEATR POLSKI: Dziś — „Arleta i zielone pudła".
Wtorek, 30. 1. „Arleta i zielone pudła".

TEATR WIELKI. Dziś — Teatr nieczynny.
Wtorek, 30. 1. „Nitouche"
Środa, 31. 1. „Carmen", gościnny występ Wandy Wermińskiej.

TEATR NOWY: Dziś — „Pieniądz nie jest wszystkiem".
Wtorek, 30. 1. „Pieniądz nie jest wszystkiem".

KINA

Poznań, poniedziałek, 29. 1.

APOLLO: Jenny Gerhardt.
COLOSSEUM: „Maharadża Rampuru".
CORSO: „Niebezpieczny Raj".
METROPOLIS: Fantomas.
MOJE: „Noc w Raju".
ORZEŁ: „Walczący Szaleniec".
OŚWIATOWE T. C. L. — „Krysia Leśniczanka" oraz nadprogram oświatowy.
PROMIEŃ: „Sensacja Cyrku Roxi".
RENAISSANCE: „Teodozja - Sewastopol" (Bunt floty sowieckiej).
SFINKS: „Blond Venus", Marlena Dietrich.
SŁOŃCE: „Król cyganów".
TĘCZA - Łazarz: „Dzieje Grzechu".
TĘCZA-Wilda: „Z rozkazu księżniczki".
WILSONA: „Boczna ulica"

Posługi
z gotowaniem od 1. poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 293

Bezpłatnie
polecamy gospodynie, kucharki, służące, krawcowe. Samopomoc, Kramarska 17, I., narożnik Rynkowej. zdg 19 249

Posługaczka
szuka pracy od jedenastej. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 242

Księgowy - bilansista
rutynowany, 10 lat praktyki, poszukuje posady ewtl. dorywczej. Zakłada, reguluje księgowość; zestawia bilansy. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 244

Poszukuję
posady jako bufetowa zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 240

Służąca
wiejska, sumienna, uczciwa, z gotowaniem szuka posady od 1. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 313

Polecam
posługaczkę młodą, uczciwą, żwawą po południu. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 381

Polecam
moją służącą uczciwą dziewczynę z Małopolski do wszelkiej pracy domowej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 218

Służąca
dobrem gotowaniem do wszelkiej pracy poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 208

Gospodyni
starsza poszukuje od zaraz posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 19 234

Szukam
przychodniej posady, cały dzień, gotowaniem lub 3 razy tygodniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 250

Dziewczyna
lat 31, z lepszego domu, zaufana, z dobrem poleceniem, świadectwami poszukuje posady z gotowaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 353

Druga
pokojowa, majątek szuka posady Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 19 352

Początkująca
kelnerka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 344

Dziewczyna
do wszelkiej pracy szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 341

Dziewczyna
z dobremi świadectwami do wszystkiego poszukuje posady od 1. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 340

Dziewczyna
umiejąca gotować, poszukuje posady do wszystkiego zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 358

Młoda
dziewczyna szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 333

Młoda
dziewczyna uczciwa, sumienna, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 323

Polecam
gospodynie, kucharki. Krauzowa, Ratajczaka 2. zdg 19 282

Dziewczyna
poszukuje posady bez spania z dobremi świadectwami i poleceniem od 1. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 279

Posługi
całodziennej z praniem, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 277

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 275

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem uczciwa, przyjmie posadę zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 274

Poszukuję
posługi z praniem Oferty Kurjer Poznański zdg 19 272

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posługi na cały dzień lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 265

Panienka
do dzieci robótkami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 393

Uczciwa
sierota poszukuje posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 416

Sierota
poszukuje posługi z gotowaniem na cały dzień lub do sprzątania biur, dobrze polecona. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 417

Dziewczyna
uczciwa, skromna szuka posady od 1. II. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 408

Posługaczka
szuka posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 501

Posługi
dziewczyna ze wsi gotowaniem, praniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 394

Dziewczyna
uczciwa szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 510

Ekspedjentka
branży piekarsko - cukierniczej — uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 503

Ogrodnik
poszukuje posady. Obal Józef, Zduny, p. Krotoszyn. zdg 19 450

Technik dentystyczny
biegły w złocie, kauczuku i operatywie technicznej, poszukuje posady południowej. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 19 556

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 553

Rządca - administrator
15 lat praktyki poszukuje od 1. 4. lub 1. 7. 34. odpowiedniej posady. Może złożyć 10 000 zł kaucji Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 19 547

Dziewczyna
uczciwa, samodzielna, gotowaniem z dobremi świadectwami, szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 544

Uczciwa
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 545

Wychowawczyni
freblanka, rutynowana, językiem niem., muzykalna, robótki, gimnastyka, higjena, szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 541

Posługaczka
skromna, sumienna, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 537

Fryzjerka
z utrzymaniem z mieszkaniem poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia „Par" pod nr. 5/6. Pg 2 498

Beczki żelazne
używane, nieocynkowane o pojemności 500 litrów w dobrym stanie kupujemy. Ceny podać loco stacja załadowania
Chem. Fabr. „ERGASTA". Starogard - Pom.
dg 773

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, długoletnie świadectwa, szuka posady bez prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 424

Sierota
poszukuje posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 423

Młodsza
posługaczka poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 385

Dziewczyna
dobremi świadectwami, samodzielnem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 523

Ekspedjent - bławatnik
z pismem plakatowem poszukuje posady w Hurtowni lub Detalu. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 19 515

Dziewczyna
samodzielna z dobremi świadectwami przyjmie posadę, najchętniej do księdza. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 470

Pomocnik
gastronomiczny, lat 27, poszukuje posady wzgl. obejmie bufet na rachunek. Kaucję mam do dyspozycji. Oferty: Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54, pod „Z. W." ng 4495

Młodzieniec
bardzo pracowity, uczciwy, bez środków do życia poszukuje posady sklepowego lub jakiejkolwiek, za skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia: Zawiercie, Hoża 23, Krakowski. ng 18 977

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 933

Szofer
z kaucją. 6 lat praktyki, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 067

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 072

Dziewczę
lat 15, poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 073

Piekarz
z kartą rzemieślniczą poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 356

Student
niezamożny poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 075

Agronom zawodowy
kaucją 4 000 gotówki, nieruchomość 20 000, na niewypowiedzianej samodzielnej posadzie, żonaty 1 dziecko, 15 lat praktyki, Poznań, Pomorze, pierwszorzędne referencje szuka posady. Oferty „Par". Poznań pod 53,196 Pg 2 445-53.196

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 881

Szofer - ślusarz
z czerwonym dyplomem z kaucją 100 zł poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 880

Dziewczyna
z pierwszorzędnemi świadectwami i poleceniami poszukuje posady, może pomóc w składzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 878

Sierota
uczciwa, czysta, szuka pracy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 870

Młoda
uczciwa szuka prania 3.— dziennie lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 661

Absolwent
3 letniej szkoły handlowej z jednoroczną praktyką przyjmie posadę biurową. Oferty Kurjer Poznański dg 763

Panienka
do dzieci i prac domowych od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 650

Południowej
posługi poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 712

Dziewczyna
młodsza z prowincji kochająca dzieci szuka posady do wszelkich prac z praniem. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 18 938

Polecam
rządcę gospodarczego, nawskroś sumiennego, życzliwego dla chlebodawcy, dzielnego gospodarza z 20-letnią praktyka na pierwszorzędnych majątkach, energicznego i dobrego organizatora pracy, znającego intensywną uprawe roli zna się na racjonalnym chowie inwentarza, zdolny zarządzać każdej wielkości majątkiem, polecam sumiennie od 1. V. br. lub wcześniej z powodu zmiany warunków rodzinnych. Franciszek Namysł, właściciel dóbr rycerskich. Tarnowo pow. Środa. zdg 18 346

Czeladnik
piekarski z dobremi poleceniami szuka posady. Adres wskaże: Agencja Kurjera Poznańskiego, Modrze pow. poznański. ng 4 489

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 947

Polecona
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 807

Krawcowa
dzielna poszukuje pracy w dom. poza dom. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 796

Szofer
młody, z lepszej rodziny, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 791

Inteligentna
młoda, dobre szycie, robótki i filé zamiłowanie do dzieci. Zastąpi panią domu, zna kuchnię, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 826

Dziewczyna
lat 19, prowincji, dobremi świadectwami, poleceniem szuka posady do wszystkiego, cośkolwiek gotowanie od 1 Oferty Kurjer Poznański zdg 18 825

Poszukuję
posady lub posługi z dobremi świadectwami do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 824

Sekretarz adwokacki
z praktyką referencje dobre poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 211

Książkowy
długoletnia praktyka poszukuje posady zakłada reguluje księgi, bilanse. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 660

Książkowa, korespondentka
sumienna, rutynowana z językiem polskim i niemieckim, obeznana dokładnie z książk. amerykańską oraz systemem przebitkowym poszukuje posady od zaraz. Przyjmie też przejściowe zajęcie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 474

Osoba
lat 38 szuka posady ekspedjentki branży piekarsko-cukierniczej. — Posiada kilkoletnią praktykę. Złoży kaucję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 17 308

Urzędnik gospodarczy
kawaler lat 32, kilkuletnie świadectwa i polecenia poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia „Par" pod 53,186 Pg 2429-53.186

Dziewczyna
kucharka poszukuje posady polski i niemiecki język, od 1. II. lub 15. II. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 212

Poszukuję
posługi przedpołudniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 823

Administrator
szuka posady na majątek 50—200 ha za kaucją do 3 000 zł. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 18 469

Pomocnik
handlowy branży kolonjalnej z kursem książkowości szuka posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 18 663

Posługaczka
z gotowaniem poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 678

Dziewczyna
z poleceniem do wszelkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 671

Rolnik
z wyższem wykształceniem, wieloletnią praktyką w kraju i zagranicą, obejmie kierownictwo handlowych plantacyj roślin przemysłowo leczniczych. — Warszawa, Krucza 21, mieszkanie 37, A. Nitkowska dla M. C. zdg 18 516

Książkowa
korespondentka, od dłuższego czasu bez pracy poszukuje natychmiast jakiejkolwiek posady biurowej. Dokładna znajomość języka niemieckiego. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 18 544

Bona
inteligentna, pracowita szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 560

Biuralistka
młodsza, biegła w pisaniu na maszynie z praktyką szuka posady. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 258

Osoba
bez środków do życia szuka posługi z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 763

Samodzielna
dziewczyna poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 18 695

Gastronomik
dobry fachowiec poszukuje posady kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 682

Wychowawczyni
zamiłowaniem, długoletnia praktyka, 1 lub 2 dzieci od lutego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 687

Panienka
szkołą handlową szuka posady początkującej biurowej skromnem wynagrodzeniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 688

Praczka
poszukuje prania. Żupańskiego 2. m. 5. zdg 18 706

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 590

Szesnastoletni
absolwent Szkoły Handlowej poszukuje nauki biurowej lub jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 630

Panna
poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 634

Panienka
inteligentna poszukuje posady ekspedjentki interesu piekarsko-cukierniczem Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 384

Drogerzysta
foto - amator, sumienny i dobry ekspedjent, z dłuższa praktyką, który pracował w wiekszych i mniejszych drogerjach, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dg 753

Dziewczyna
gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady 1. 2. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 18 737

Były student W. S. H.
poszukuje posady we większem przedsiębiorstwie handlowem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 18 747

Posługaczka
młoda, sumienna, uczciwa i czysta poszukuje posługi z rana do pół 11. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 653

27. WOLNE MIEJSCA

Posługaczka
młoda uczciwa na przedpołudnie bez prania do bezdzietnego małżeństwa poszukiwana. Oferty z dokładnem adresem i referencjami Kurjer Poznański zdg 18 595

Za
posługę pokoik. Słowackiego 48, 4. zdg 19 207

Potrzebny
chłopiec do posyłek do 16 lat. Droga Dębińska 10. zdg 19 252

Pomocnik
fryzjerski damsko-męski od zaraz stała posada. Warunki. Odpis świadectw. Stelmachowski, Buk. zdg 19 310

Służąca
sumienna gotowaniem zaraz. — Górna Wilda 50 — 3. zdg 19 350

Pomocnik
fryzjerski. Dąbrowskiego 38. zdg 19 342

Pomocnik
fryzjerski dzielny zaraz. Półwiejska 24, Siuchniński. zdg 19 339

Fryzjerka
dzielna potrzebna zaraz. Półwiejska 24, Siuchniński. zdg 19 338

Bonę
do 3 i 4 lat dzieci poszukuję z podaniem pensji i kopji świadectw. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 336

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna, pensja 15,—. Marsz. Focha 98, III., m. 10. zdg 19 334

Urzędnik gospodarczy
pod dyspozycje potrzebny na 2 000 mórg. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 332

Marszantka
i uczennica potrzebne. Urbanowicz, Kanałowa 18. zdg 19 375

Kelnerski
uczeń ½ lub rocz. nauka od zaraz potrzebny. Cukiernia, ul. Dąbrowskiego 49. zdg 19 317

Uczennicę
przyjmie Salon Mód, Stary Rynek 98/100, III. ptr. zdg 19 113

Sprzedawców
na szampony poszukuje wszędzie, Wysoki zarobek. Wytwórnia Kosmetyków, Wronki. zdg 19 266

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego potrzebna. Szwajcarska 22, m. 18. zdg 19 384

Dziewczyna
z dobremi świadectwami i poleceniem poszukuje posady bez spania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 454

Szukam
bony, szycie, pomoc w gospodarstwie. Zwierzyniecka 1 — 5 od 1,30—2,30. zdg 19 434

Dziewczyna
uczciwa, czysta, zdrowa, pilna do wszystkich prac (pranie, prasowanie, gotowanie) i dziecka potrzebna od zaraz na stałą posadę. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 19 568

Bufetowa
do kawiarni potrzebna zaraz, kaucja 150 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 532

Dziewczyna
z gotowaniem zaraz potrzebna. Zgłoszenia skład kolonjalny, Wroniecka 12. zdg 19 542

Dziewczyna
uczciwa, akuratna, dobremi świadectwami do wszystkiego z praniem potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 19 464

Fryzjerka
dzielna. Wodna 14. zdg 19 402

Podróżujący
do wspólnej podróży samochodem na prowincji własnym artykułem poszukiwany. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 427

Ekspedjentka
z branży potrzebna. Rozmarynowicz, skład obuwia, Stary Rynek 93. rg 1374

Księgowy - bilansista
raz miesięcznie potrzebny. Oferty Kurjer Poznański rg 1368

Służąca
potrzebna do wszelkich prac domowych możliwie z pościelą. Piotra Wawrzyniaka 45, IV. piętro. zdg 19 489

Uczeń
fryzjerski praktyką lub początkujący potrzebny. Półwiejska 16. zdg 19 476

28. ROZRYWKA

Borys Karloff
w potężnym filmie pełen niesamowitych przygód w dżungli „Maharadża Rampuru" zachwyci pełnią swego groźnego majestatu. — Kino Colosseum. Pr 2 084-4.50

Kino „Moje"
Poraz ostatni „Noc w raju" od wtorku „Łzy 20-letniej". portjer 911

Kino „Sfinks"
„Blond Venus"
Marlena Dietrich
potężna kreacja najoryginalniejszej kobiety świata. zdg 19 409

Kino „Orzeł"
„Walczący szaleniec", Tim Mac Coy. zdg 19 440

Kino Renaissance
Dziś Teodozja - Sewastopol (Bunt floty sowieckiej).
Pg 2 499-5.5

Kino „Corso"
Polski film p. t. „Niebezpieczny Raj". zdg 19 469

Przedpłata na miesiąc luty 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72,
P. K. O. Poznań nr. 200 149.